

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

127 nci Birleşim

11 Ocak 1983 Salı

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	68	4. — 29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/458) (D. Meclisi S. Sayısı : 253; M. G. Konseyi S. Sayısı : 526)	72:73
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	69	5. — 16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/548; M. G. Konseyi : 1/464) (D. Meclisi S. Sayısı : 261; M. G. Konseyi S. Sayısı : 525)	73:79
1. — Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/13; M. G. Konseyi : 3/262) (D. Meclisi S. Sayısı : 255; M. G. Konseyi S. Sayısı : 524)	69:70		
2. — Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/15; M. G. Konseyi : 3/263) (D. Meclisi S. Sayısı : 256; M. G. Konseyi S. Sayısı : 520)	70:71		
3. — Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/17; M. G. Konseyi : 3/265) (D. Meclisi S. Sayısı : 262; M. G. Konseyi S. Sayısı : 521)	71:72		
		6. — Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî	

Sayfa	Sayfa
Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/74; M. G. Konseyi : 2/108) (D. Meclisi S. Sayısı : 270; M. G. Konseyi S. Sayısı : 527)	
7. — Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/77; M. G. Konseyi : 2/109) (D. Meclisi S. Sayısı : 274; M. G. Konseyi S. Sayısı : 528)	79:81
8. — 1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/137; M. G. Konseyi : 1/466) (D. Meclisi S. Sayısı : 130 ve 130'a 1 ve 2 nci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 522)	81:82
9. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokol'ün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarih-	82:87
li ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/430; M. G. Konseyi : 1/459) (D. Meclisi S. Sayısı : 243; M. G. Konseyi S. Sayısı : 523)	87:88
10. — 4.1.1961 Tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 21.2.1963 Tarih ve 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/570; M. G. Konseyi : 1/468) (D. Meclisi S. Sayısı : 275; M. G. Konseyi S. Sayısı : 516)	88:107
11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/474; M. G. Konseyi : 1/452) (D. Meclisi : S. Sayısı : 226; M. G. Konseyi S. Sayısı : 510)	107

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

31 Aralık 1982 Cuma

31.12.1960 Gün ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması ile 1598 sayılı Malî Denge Vergisi Kanununun Yürürlükten Kaldırılması (1/467) (S. Sayısı : 518) ve

3.6.1949 Gün ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması (1/467) (S. Sayısı : 517);

Hakkında kanun tasarıları kabul edildi.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek birleşime saat 17.55' te son verildi.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.35

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 127 nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimize göre kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesine başlıyoruz.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — *Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/13; M. G. Konseyi : 3/262) (D. Meclisi S. Sayısı : 255; M. G. Konseyi S. Sayısı : 524) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin birinci sırasında, Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu rapor, 524 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır. Komisyon Sözcüsü ve Adalet Bakanlığı temsilcisi yerlerini almışlardır.

Ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi ve Danışma Meclisince hazırlanıp kabul edilen kanun tasarısı, Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonunca da görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel Komisyon Sözcüsünden bu konuda açıklamada bulunmasını rica ediyorum.

Buyurun.

HÂKİM ALBAY FERİDUN BALATLIOĞLU (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, olay hakkında özet bilgi arz edeceğim.

Hükümlü Adem Özkan; Dursunbey İlçesi, Naip-ler Köyünden, Yusuf oğlu, Şekibe'den doğma, 1947 doğumlu, evli.

Suç : Dedesi Hüseyin Örs'ü tasarlayarak öldürme. Suç tarihi : 27.1.1976.

Olay : Hükümlü Adem Özkan, anne yönünden dedesi Hüseyin Örs ile aynı hanede takriben on yıldır birlikte oturmaktadır. Dedesi Hüseyin Örs, geçimini, sattığı tarlalarının parasıyla karşılamakta, torunları 1947 doğumlu Adem Özkan ile 1958 doğumlu Recep Özkan ise bu tarla satışını önleyemedikleri için giderek dedeleriyle araları bozulmaktadır.

Olay tarihinden kısa süre önce Adem Özkan'ın dedesi ile arası iyice açılmış; dedesi, kalan tarlalarının satışı için köy odasına ilan vermiştir. Bunu öğrenen sanık torunlar, tarlaların satışını önlemek ve kendilerine verilmesini sağlamak için tekrar dedelerini ikna gayretine girişmişler, ancak başaramayınca, birlikte öldürmeyi ve böylece satış işlemini durdurmayı tasarlayıp olay gecesi dedelerinin yatak odasına birlikte girmişlerdir. Önceden temin ettikleri eldivenleri giyip, sıra ile, yatmakta olan dedeleri Hüseyin Örs'ün boğazını sıkmak suretiyle, boğarak öldürmüşlerdir.

Olayı müteakip Recep kaçmış, Adem Özkan ise köy imamına giderek, dedesinin aniden fenalaştığını, Kur'an okumasını talep etmiştir.

Yapılan otopside, boyun nahiyesinde yer alan morluk ve ekmozlar ile akciğerlerin köpüklü görünümü, ölümün ecele bağlanamayacağı bilimsel sonucuna götürmüş ve açılan adli tahkikat esnasında sanıklar suçlarını itiraf etmişlerdir.

Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesince, torunlardan sanık Recep Özkan hakkında, olay tarihinde 18 yaşını doldurmadığı için, Türk Ceza Kanununun 450/1-4, 55/1 maddeleri uyarınca 20 yıl ağır hapis cezasına;

(1) 524 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

yakın akrabası olan dedesini tasarlayarak öldürmek suçundan sanık Adem Özkan'ın ise, Türk Ceza Kanununun 450/1 - 4 üncü maddesi uyarınca idamına, 28.12.1976 tarihinde hükmedilmiş ve bu hüküm Yargıtay 1 inci Ceza Dairesince, 20.5.1977 tarihinde onanmıştır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum.

Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 20.5.1977 gün ve Esas 1977/1260, Karar 1977/1798 sayılı ilamı ile kesinleşen, Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesinin 28.12.1976 gün ve Esas 1976/396, Karar 1976/426 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/1-4 üncü maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Dursunbey ilçesi merkez Kireç bucağına bağlı, Naipier köyü, Hane 15'te kayıtlı, Yusuf oğlu, Şekibe'den olma, 25.1.1947 doğumlu, Adem Özkan hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okuyunuz.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okuyunuz.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

2. — *Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu.* (D. Meclisi : 3/15; M. G. Konseyi : 3/263) (D. Meclisi S. Sayısı : 256; M. G. Konseyi S. Sayısı : 520) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin ikinci sırasında, Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu rapor, 520 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi ve Danışma Meclisince hazırlanıp kabul edilen kanun tasarısı Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonunca da görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel yine Komisyon Sözcüsünün bu konuda kısa bir açıklamada bulunmasını rica ediyorum.

Buyurun.

HAVA HÂKİM ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, ölüm cezasına hükümlü 1951 doğumlu Osman Demiroğlu'nun, 26.8.1974 tarihinde, karısının akrabası olan 12 yaşındaki Dudu Okan isimli kızın ırzına zorla geçtiği ve bu suçunu gizlemek amacıyla da adı geçen kıızı boğarak öldürdüğü iddiasıyla Antalya Ağır Ceza Mahkemesinde yargılaması yapılmış ve suçü sabit görülerek Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi gereğince idam cezasına çarptırılmıştır.

Yargıtay 1 inci Ceza Dairesi tarafından mahkûmiyet dosyası incelenmiş ve idam cezası onanmak suretiyle hüküm kesinleşmiştir. Başbakanlık tezkeresiyle ölüm cezasının yerine getirilmesi istenmiş, Danışma Meclisi Adalet Komisyonu tarafından hazırlanan kanun metni Danışma Meclisi Genel Kurulunca da aynen kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu olarak, kanun metni tarafımızdan da incelenmiş, hükümlünün ölüm cezasının yerine getirilmemesini gerektiren hiçbir sebep ve kamu yararı görülmediğinden, kanun metni aynen kabul edilmiştir.

Arz ederim.

(1) 520 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen var mı? Yoktur .

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okuyunuz.

Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 6.12.1977 gün ve Esas 1977/3652, Karar 1977/3680 sayılı ilamı ile kesinleşen, Antalya Ağır Ceza Mahkemesinin 7.7.1977 gün ve Esas 1977/63, Karar 1977/157 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Korkuteli İlçesi, Yazır Köyü, Kütük 92, Cilt 057/03, Sayfa 34'de nüfusa kayıtlı İsmail oğlu, Düriye'den olma, Ağustos 1951 doğumlu, Osman Demiroğlu hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okuyunuz.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okuyunuz.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

3. — *Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/17; M. G. Konseyi : 3/265) (D. Meclisi S. Sayısı : 262; M. G. Konseyi S. Sayısı : 521) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin üçüncü sırasında, Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine

Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu rapor, 521 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi ve Danışma Meclisince hazırlanıp kabul olunan kanun tasarısı Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonunca da görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel yine Komisyon Sözcüsünün bu konuda kısa izahatta bulunmasını rica edeceğim.

Buyurun.

HAVA HÂKİM ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, ölüm cezasına hükümlü 1956 doğumlu Hüseyin Çaylı'nın, 29.9.1974 günü 6 yaşında Ergün Kahraman isimli oğlan çocuğunu kandırarak ırzına geçtiği, çocuğun ağlayarak durumu anne ve babasına bildireceğini söylemesi üzerine de paniğe kapıldığı, çocuğun boğazına sarılıp yere yatırdığı, baygın durumda iken büyük bir taşı başına, diğer bir taşı da sırtına koyduğu ve öldürdüğü kendi ikrarı, tanık beyanları ve otopsi raporundan anlaşılmıştır.

Yalvaç Ağır Ceza Mahkemesince yargılanmış ve Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi gereğince idam cezasına çarptırılmıştır.

Yargıtay 1 inci Ceza Dairesi tarafından dosya incelenmiş ve onanmak suretiyle hüküm kesinleşmiştir. Başbakanlık tezkeresi ile ölüm cezasının yerine getirilmesinin istenmesi üzerine, Danışma Meclisi Adalet Komisyonunca bir kanun metni hazırlanmış ve Danışma Meclisi Genel Kurulunca bu metin aynen kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu olarak bu kanun metni de tarafımızdan incelenmiş, hükümlünün ölüm cezasının yerine getirilmemesini gerektiren hiçbir sebep ve kamu yararı görülmediği cihetle kanun aynen benimsenmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 521 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

1 inci maddeyi okuyunuz.

Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 29.1.1975 gün ve Esas 1974/4270, Karar 1975/367 sayılı ilamıyla kesinleşen, Yalvaç Ağır Ceza Mahkemesinin 1.10.1974 gün ve Esas 1974/69, Karar 1974/74 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Yalvaç İlçesi, Debbağlar Mahallesi, Hane 21'de nüfusa kayıtlı, Ramazan oğlu, Emine'den olma, 1.2.1956 doğumlu Hüseyin Çaylı hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okuyunuz.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okuyunuz.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

4. — 29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/458) (D. Meclisi S. Sayısı : 253; M. G. Konseyi S. Sayısı : 526) (1)

BAŞKAN — Gündemin dördüncü sırasına geçiyoruz.

Dördüncü sırada, 29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine İlişkin

Kanun Tasarısının Danışma Meclisince kabul olunan metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyordur.

Bu rapor, 526 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Adalet Komisyonu Başkanının bu konuda bize açıklamada bulunmasını rica ediyoruz.

Buyurun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 9.5.1959 tarih ve 7258 sayılı ile Türkiye'de Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce futbol konularında müşterek bahis oynanması yönünde bir kanun çıkarılmıştır ve bu uygulama da özellikle Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne bağlı Spor - Toto Teşkilatı tarafından yerine getirilmektedir.

Yüksek malumları olduğu üzere, bu Spor - Toto kuponları A, B ve C kuponu tarzında üç bölümden ibarettir ve 1982 verilerine göre haftada 5 milyon adet satılmıştır. Yasalarımıza, Borçlar Kanunumuzun 125 inci maddesine göre bu türlü bir âkit, senet, 10 yıl süre ile saklanmaya mecburdur. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, haftada 5 milyon civarında satılan bu kuponların, haftalık olarak, 1,250 metrekairelik bir sahada ancak saklanabildiğini, 35 hafta oynandığına göre, bunların çok büyük sahalarda işgal edeceğini dikkate almış bulunmaktadır. Yapılan hesaplara göre, bu kuponların 10 yıl müddetle saklanmış olması, Beden Terbiyesi Bölge Genel Müdürlüğüne ve Gençlik ve Spor Bakanlığına, 10 yıl içerisinde 175 milyar lira harcama yükledi. Şimdiye kadar, vaki müracaatlarda, Spor - Toto ile ilgili olarak, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün veya Spor - Toto Teşkilatının ihtilafı 6 veya 7 hafta sürmektedir veya sahipleri, bir kuponu 5 veya 6 ay sonra ibraz etmektedir; seneyi aşmamaktadır.

O itibarla, Spor - Toto Teşkilatı ile ilgili, söz konusu 7258 sayılı Kanuna bir ek madde ilavesini istemektedirler. Bu ek maddede de, bundan böyle Spor - Toto kuponlarının 1,5 yıl müddetle saklanacağı; Spor - Toto Teşkilatı ile kişiler arasındaki ihtilafların da bir sene içerisinde dava konusu olabileceği; bir sene içerisinde müracaat etmeyenlerin dava hakkının düşeceği; ama, bir yıl içinde dava açanların ise tabii ki haklarının saklı tutulacağı; davanın

(1) 526 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

sonuna kadar bu konuya ilişkin kuponların da saklanacağı öngörülmüştür.

Arz ederim.

BAŞKAN — Şimdi de 10 sene saklanıyor mu bunlar?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI VECDİ ÖZGÜL

— Saklanıyor, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Nerede saklanıyor?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI VECDİ ÖZGÜL

— Aşağı yukarı 7 - 8 tane depoda, çuvallar içinde saklanıyor. Kuponların tipini de biliyorsunuz, fiilen bunların rutubetli yerlerde saklanmasına; saklansa da tasnif edilmesine imkân yok. Bu yüzden kanun, tamamiyle teknik niteliktedir. Millî Piyangoda da ikramiye hakkı bir sene sonra düşmektedir. Bizde vaktiyle düşünülemedi ve de böyle bir şeye ihtiyaç duyulmamış; ancak, son yıllarda artan istek nedeniyle böyle bir kanunun çıkarılması zarurî olmuştur.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Borçlar Kanununun 125 inci maddesi böylesine istisnaî bir imkânı Millî Piyango İdaresine vermiş bulunuyor; aynı imkânı Spor - Toto Teşkilatı da elde etmek istiyor.

Komisyon olarak konuyu tetkik ettik, iki noktada değişikliği öngördük : Kendileri, kuponları 1 yıl müddetle saklamayı düşünmüşlerdi. Halbuki biz dava açma süresini 1 yıla çıkardık; bir yılın son günü veya son güne birkaç gün kala dava açılmış olabilir. Kuponlar da imha edildiği zaman mahkeme delil bulamaz. Bunun için kuponları saklama süresini 1,5 yıla çıkardık.

İkincisi; Spor - Toto ile her türlü ihtilafı 1 yıla bağlayan genel bir hüküm kullanmışlardı. Komisyonumuz orada da bir değişiklik yaparak, müşterek bahisten doğacak alacak davalarını 1 yıla bağladı. Spor - Toto'nun onun dışındaki diğer imkânları elbette genel hükümlere tabidir; yine 10 yıllık hükme bağlanmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu müşterek bahisten başka, şahıslarla Spor - Toto arasında ne gibi ihtilaflar olabilir?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Spor - Toto'nun kulüplerle ihtilafı olabilir. Spor - Toto bu kârları kendi tesislerinde kullanmaktadır, ola ki müteahhitlerle ihtilafı olur; başka bakanlıklarla, kulüplerle, hakemlerle ihtilafı olur.

BAŞKAN — Onlar genel hükümlere tabidir.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, o 10 yıllık süreye tabidir; yalnız bu 1 yıldır.

BAŞKAN — Peki efendim.

Tasarının tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum.

29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında 7258 Sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE — Futbol Müsabakalarında Müşterek bahis tertip ve uygulamasından doğacak ikramiyeyle ilişkin dava hakkı, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle düşer.

Müşterek bahis biletlerinin kurumda kalan kuponları tertip tarihinden itibaren onsekiz ay geçtikten sonra muhafaza edilmez. Ancak açılmış bulunan davalarla ilgili kuponlar bu davalar sonuçlanıncaya kadar saklanır.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI VECDİ ÖZGÜL — Çok teşekkür ederiz Sayın Cumhurbaşkanım.

5. — 16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Mad-

desine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/548; M. G. Konseyi : 1/464) (D. Meclisi S. Sayısı : 261; M. G. Konseyi S. Sayısı : 525) (1)

BAŞKAN — Gündemin beşinci sırasına geçiyoruz.

Beşinci sırada, 16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 525 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır. Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Millî Savunma Komisyonu Başkanının bu konuda bize açıklamada bulunmasını rica ediyoruz.

Buyurun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 7.4.1965 tarihinde Yedek Subay Kanununun 25 inci maddesine ve yine aynı tarihte 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü maddesine özel hükümler getirilmiş ve «yedek subay ve yedek askerî memurlardan hiçbirisi barış ve savaş hizmetinden istisna edilemez; ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, üyeliklerinin devamı müddetince ertelenmiş sayılırlar» denildikten sonra, «millî hayatın ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin muhtaç olduğu resmî ve özel, yerli ve Türkiye'deki yabancı kurumların kamu hizmeti faaliyetlerini yürüten bazı kilit personelin, Genelkurmay Başkanlığının teklifi, Millî Savunma Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca askerliklerinin erteleneceği» hükmüne bağlanmıştır. Yani askere alınmamakta, buldukları yerde hizmete devam etmektedirler.

BAŞKAN — Askerlikleri tecil edilmiş oluyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet efendim, tecil edilmektedir.

Bu yasalar düzenlenirken Genelkurmay, Millî Savunma Bakanlığı ve Silahlı Kuvvetlerin diğer kuruluş-

ları ile müşterek karargâhlar hiç dikkate alınmamış olmalı ki; Hükümetimiz bu kere özel bir yasa tasarısı getirerek; Silahlı Kuvvetlerde yurt içi veya yurt dışı müttefik karargâhlarda çalışan sivil kilit uzman ve personelin, Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği branşlarda ve yerlerde, teklifi üzerine, Millî Savunma Bakanlığının bu kişilerin olağanüstü hal, savaş hali ve seferberlik halinde askere alınmalarını öngörmüştür.

Biz konuyu Komisyonumuzda tetkik ettik. Hükümetten gelen metinde «Genelkurmay Başkanlığının lüzum göstermesi» ibaresi veya müsaadesi vardı. Genelkurmay Başkanlığının izin vereceği kişilere bu tarzda bir imkân bahşediliyordu. Bu «izin» kelimesini «tespit» diye düşündük. Çünkü, Genelkurmay Başkanlığı savaş, olağanüstü hallerde, seferberlikte hangi kodların kilit noktalar olduğunu bidayette tespit eder diye düşündük, tespit imkânını verdik.

Bir de metin, genelinde bu imkânı Bakanlar Kuruluna vermişti. Zannediyorum Hükümet de teklifinde bu imkânı Bakanlar Kuruluna vermeyi düşünmüş olmalı; bunu da oradan aldık, sağlıklı yazılmamıştı; ama bunu Millî Savunma Bakanlığına verdik. Bundan böyle Silahlı Kuvvetlerde ve Silahlı Kuvvetlerin müttefiklerle ilgili müşterek karargâhlarında çalışan kilit personelin, Genelkurmay Başkanlığının tespiti üzerine, Millî Savunma Bakanlığınca askerlikleri ertelenecek. Savaş halinde, seferberlikte ve olağanüstü hallerde bunlar da, ister yedek subay olsun, ister er olsunlar, askere alınmayacaklar.

Yine halen yürürlükteki metinde bu tür kilit personelin bulunduğu yerde 3 ay süre ile çalışma koşulu vardı. Biz bunu da kaldırdık, böyle bir ihtiyaç yoktur diye düşündük. Silahlı Kuvvetlerdeki kilit personel bir gün de olur, beş gün de olur, bir yıldan beri de orada çalışmış olabilir. Her halükârda kendileri eğer Genelkurmayca lüzum gösterilmiş ise askere alınmayacaklar ve askerî mükellefiyetlerini buldukları yerde geçirmiş olacaklar.

Arz ederim.

BAŞKAN — Yalnız o 3 ay çalışmış olmanın bir faydası da yok değil.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sivillerde bu şart var, bizde yok.

BAŞKAN — Nasıl bizde yok, zaten sivil askere alacağız, askeri askere almayacağız ki.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim, şöyle arz edeyim :

(1) 525 S. Sayılı Basmayazı Tutanağı eklidir.

Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu konularda, ki bu muvazzaflarda değil, yedeklerde kullanılıyor.

Şimdi diğer bakanlıklarda çalışan personelin askerliklerinin ertelenebilmesi için 3 ay o bakanlıkta çalışmış olması lazım, konuyu suiistimal etmesin diye.

BAŞKAN — Konuyu suiistimal etmesin diye, ki doğru. Çünkü, bu iş fevkalade hale giriyor; savaşa gidilecek, hemen onu oraya yerleştirip kurtartmak ister.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet ama, Silahlı Kuvvetlerdeki o şart, bizdeki çalışma şartı, 3 aya tabi değil. Türk Silahlı Kuvvetlerinde 3 ay da çalışmış olsa...

BAŞKAN — Silahlı Kuvvetlerde çalışırsa bir şey değil; müşterek karargâhlarda diyorum. Müşterek karargâhta çalıştırmak üzere bir sivil almışız biz, ihtiyat subay...

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Yedek subay değil, sivil olarak çalışıyor orada; seferberlik oldu, savaş hali oldu, onları askere alacağız.

BAŞKAN — Şimdi bunlarda 3 aylık çalışma şartını aramayacak mıyız?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hayır, böyle bir şart getirilmiyor.

BAŞKAN — Niye çıkarttınız onu?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Öyle zannediyorum ki, Genelkurmay Başkanlığı müşterek karargâhlardaki bu tür kilit personeli herhangi bir süreye tabi tutmak istememiş.

BAŞKAN — O suiistimale uğrayabilir.

Şimdi şöyle ayıralım; müşterek karargâhta iki gün çalışmış, arkasından seferberlik ilan edilmiş, o makam, kritik bir makam ise, Millî Savunma Bakanlığı erteleyebilecek.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hayır, Sayın Cumhurbaşkanım, Genelkurmay Başkanlığı tespit edecek, ondan sonra Millî Savunma Bakanlığı erteleyecek.

BAŞKAN — Tamam, tespit edecek; daha evvelden mi tespit edecek bu yerleri?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet.

BAŞKAN — Tamam, daha evvel tespit edilmiş ise, işte öyle bir kişiyi, kritik bir zamanda askere

alınmasını istemediği bir kişiyi oraya tayin ediverirler, o da askere gitmekten kurtulur.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tayini de gene Genelkurmayın tasvibine bağlı.

BAŞKAN — Olabilir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Mesela İzmir'deki NATO karargâhı; o da bir askerî yer, o da tehlikeli, Genelkurmaydan bir farkı yok.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, tabii gerek Silahlı Kuvvetler, gerek müşterek karargâha atanan kişilerin oradaki hizmet koşullarını Genelkurmay Başkanlığı biliyor.

Sayın Genel Sekreter Orgeneralimin ifade ettiği gibi, Genelkurmay oraya atarken zaten kimleri atadığını biliyor. Yine bunun ertelenmesini Genelkurmay Başkanlığı isteyecek. Tabii çok kısa süre gitmiş, ihtisaslaşmamış ise istemez; ama kısa süre olmasına rağmen ihtisas sahibi ise ve hizmet ihtiyacı da varsa, Genelkurmay Başkanlığı ona göre isteyecek.

BAŞKAN — O maddeye gelindiği zaman onu görüşürüz.

Yalnız bununla ilgili değil mi?..

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

Tümü üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 7.4.1965 tarihli ve 573 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin 1 inci fıkrasından sonra aşağıdaki fıkra, 2 nci fıkra olarak eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolar-

da çalıştıkları sürece Millî Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

BAŞKAN — Şimdi bu ilave edilen fıkrada «Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler» deniyor. Burada şahıs mı tespit edilecek, makam mı tespit edilecek, o belli değil.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler» deyince personel tespit edilecektir. Siz, tümü üzerinde görüşürken makam diye izah ettiniz.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Onu düzeltiyorum, personeli tespit edecek.

BAŞKAN — O makamı değil; personeli tespit edecek, kodları değil.

Bu fıkra Hükümetin teklifinde nasıldı?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Aynen böyle idi : «Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece üçüncü fıkranın (c) bendinde zikredilen, üç aylık süre şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler.»

BAŞKAN — «Üç aylık süre şartı aranmaksızın» ibaresi burada da var.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet var, değiştirmedik onu.

BAŞKAN — Yalnız «Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler» ibaresi vardı, onu kaldırmışsınız. Daha sonra gelen cümle aynen kalmış.

O halde aradaki fark şu : Evvela tespit ediyor, sonra Millî Savunma Bakanlığı ertelemeyi yapıyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hükümetten gelen metinde ertelemenin kimin tarafından yapılacağı yok idi. Zannediyorum ki maddenin genelinde düşünülmüş ve bu konu Bakanlar Kuruluna bırakılmış idi. Biz bunu Millî Savunma Bakanlığı

ertelesin, Silahlı Kuvvetlerin kendi iç bünye işi diye düşündük.

BAŞKAN — Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerine soralım.

Teklif hazırlanırken bu görev niye Bakanlar Kuruluna verildi?

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz öyle düşünmüştük, çünkü Genelkurmaydan gelen metin o şekildeydi. Madde tümüyle nazarı dikkate alındığı takdirde, evvela bakanlıklar tetkik ediyor, Millî Savunma Bakanlığına geliyor, Millî Savunma Bakanlığından ve Kuvvetlerden gelen temsilcilerin iştirakiyle bir komisyon teşkil ediliyor, orada şahıslar değil, kadrolar tespit ediliyor, buradan Genelkurmay Başkanlığına gidiyor. Genelkurmay Başkanlığı bu kadroları onaylıyor, ondan sonra bu kadrolar Bakanlar Kurulu kararıyla tespit ediliyor; kadrolar tespit ediliyor, şahıslar değil efendim.

BAŞKAN — Burada «şahıs» yazıyor, Komisyonun hazırladığı metinde.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hükümetten gelen de personel, kadro değil.

BAŞKAN — «Personel» yazılı sizinkinde de. «Personel, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece, üç aylık süre şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler.»

Personel lafı var burada.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — O kadrolarda bulunan personel efendim; o kadrolarda bulunan personel eğer çağ dışına çıkmamış ise, kadim değilse.

BAŞKAN — «Kadro» lafı yok burada.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Uygulama gerekliliğe ve yönergeye göre bu şekilde yapıyor.

BAŞKAN — Yanlış. Kanun gayet açık; «personel» diyor işte. Sizin teklifinizde de, «Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel» deniyor, kadrolar değil.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, maddenin bütününde de personel istihdaf ediliyor, kadro değil. «Millî hayatın ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin muhtaç olduğu resmî ve özel, yerli ve Türkiye'deki yabancı kurumların kamu

hizmeti faaliyetlerine devam edebilmeleri için bu gibi kurumların kilit yerlerde çalışan yedeklik çağındaki yükümlüler» diyor burada. Burada da kişiye atıfta bulunmuş, halen yürürlükteki metinde. Hükümetten gelen de «personel», biz de bunu «personel» olarak benimsedik. Yalnız, tabii diğer bakanlıkların bünyesindeki personelin belki Bakanlar Kuruluna ihtiyacı var, ama Silahlı Kuvvetlerde çalışan personelin yok.

BAŞKAN — Silahlı Kuvvetler kendisi bilir onu.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Onun için Bakanlar Kuruluna götürmeyi düşündük.

Arz ederim.

BAŞKAN — Diğerleri Bakanlar Kurulu kararı olabilir.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Olabilir.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Olabilir.

BAŞKAN — Bunları Millî Savunma Bakanlığı yapıyor, ötekileri de Millî Savunma Bakanlığı yapsın, diye bir kanun teklifi gelmesin sonra.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Diğer maddelerde efendim...

BAŞKAN — Hayır, ileride yaparlar; ayrı gayrı olmasın, bunun hepsini Millî Savunma Bakanlığına verelim, derler, iş çıkırından çıkar.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Tabii, ilgili bakanlık bu teklifi getirince mutlaka Genelkurmayın görüşünü alacaktır. Millî Savunma Bakanlığı bu konuyu inceleyecek, ondan sonra konuyu dilerse Bakanlar Kuruluna götürecektir. Onlar iki süzgeçten geçecektir. Bizimki, Genelkurmay Başkanlığı, zaten kendi bünyesinde...

BAŞKAN — Halen yürürlükte bulunan kanunda böyle bir fıkra yok. Hepsini aynı şeye tabi. Biz, Silahlı Kuvvetlerde çalışanlarla müşterek karargâhta çalışanları bundan ayırmış oluyoruz.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Üç aylık süreyi de aramıyoruz.

BAŞKAN — Evet, üç aylık süreyi de aramıyoruz.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Çünkü, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacında bulunan bu tür personel çok yeni olmasına rağmen ihtiyacımızdır;

o kişinin askere alınmaması, bulunduğu noktada çalışması ihtiyacımızdır, bizim için çok önemlidir. Kilit ve uzman personeli üç aylık koşula bağlarsak asker etmek mecburiyeti doğabilir, bu bir.

İkincisi; bu tür personelin atamasını zaten biz yapıyoruz; bu tür personelin zaten ertelenmesini biz istiyoruz.

BAŞKAN — Doğrudur da, yarın, öbürkü gün hani öyle bir durumla karşılaşır, birtakım suiistimallere yol açabilir, Genelkurmayı müşkül duruma sokabilir. Birçok kişinin oğlu vardır, akrabası vardır; Hükümet erkânından, generallerden, «ne olur şu benim adamı oraya alsanız da, işler kötüye gidiyor, hiç olmazsa ertelenir, askere gitmez» diye Genelkurmayı sıkıştırmalar başlar.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, çok özür dilerim; bu tür kişilerin çocukları bir başka bakanlıkta da olsa veya bizim bünyemizde bulunsun da genel hükümlere tabi olsa, Genelkurmay bunun ertelenmesini istiyor ve Bakan da teklif ediyorsa, Bakanlar Kurulu zaten konunun üzerinde pek fazla durmaz kanaatimce, onu erteler.

BAŞKAN — Ama üç aylık çalışma süresi aranıyor, onun koşulu var.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Onu hallederler.

BAŞKAN — Nasıl hallederler? Üç ay çalışmış olması lazım orada. Üç ay evvelinden de bu işi pek kestiremez.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Üç ay önceden kestiremez, ama üç aydan daha öte zamanda...

BAŞKAN — Ama hiç aramazsak bir gün evvel den yerleştirir, bir gün sonra da tamam, bitmiştir...

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Ama izin verirseniz, biz de «böylesine bir suiistimali düşünmeyelim» dedik, öyle düşündük.

BAŞKAN — Her şey olur.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, konu, Genelkurmay Başkanlığına, NATO Güneydoğu Müttefik Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından intikal ettirilmiş, Harekât Başkanının başkanlığında yedi kişilik bir komisyonca hazırlanmış ve

öneri bize o şekilde gelmiştir. Biz de aynısına sadık kalarak getirdik.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Yani üç ay aramama koşulu...

BAŞKAN — Bunlar da bunu düşünmemişler.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet düşünmemişler. Bu nokta belki öyle olmuştur : Yeni tayin edilmiş ve başarı vaat eden bir personel bir ay çalışmış. Şimdi üç ay diyecek, bu süreyi aşmasın diye, o gayeyle.

BAŞKAN — Esasında da zaten oraya gelmişse, iki üç ay içerisinde intibak edememiştir. Onun orada kalmasına da gerek yok. Bir göreve insan üç aydan evvel intibak edebilir mi?.. Bir hafta yahut 15 gün olmuş; 15 günde zaten onu bıraksak ne olacak, bırakmasak ne olacak, daha işin içine girmemiş.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Tabii Genelkurmay Başkanlığı üç ay koşulunu istemediği için, dolayısıyla Hükümet de istemeyerek bize kadar getirdi. Biz çok beklettik onu, «Genelkurmay arzu etmiyor bunu» diye düşündük.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, birazcık da olsa tehir edilip edilmeyeceği gene Genelkurmay Başkanının seçimine bağlı. İsterse üç haftada, sekiz ayda, sekiz senede olsun, bunu göndermeyecek. Yani ister üç ay koyun, ister koymayın. Üç aydan daha evvel, yani sıkışık bir zamanda hemen girmişse, zaten bunu gönderebilirsiniz, yahut da atayalı üç gün oldu ama, vazifesinin gereği burada muhafaza edilmesi lazım, mesela kompütür uzmanı; ama bunu üç günlük de olsa «orada bıraktım» diyecek. Tamamiyle Genelkurmay Başkanının seçimine bağlı.

BAŞKAN — Doğru da.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Üç ay da konabilir, hiçbir şey ifade etmez, konmazsa da aynı şeydir, Genelkurmay Başkanına bağlıdır.

BAŞKAN — Böyle gelmiş, Komisyondan da geçmiş, «aranmaksızın» diyor, siz buraya «aranmaksızın» kaydını koymamışsınız.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Bu ek fıkra olduğu için, tabii üç aylık süre 3 ncü maddenin (c) fıkrasında yazılı. Bu (c) fıkrasının dışında kalan bir kısım olduğu için gerek duymadık ona, teknik bakımdan gerek yok, ihtiyaç da yok.

BAŞKAN — Onda var, siz kaldırmışsınız, sonra ileride...

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — İzin verirseniz şöyle efendim; Herhangi bir yedek subayın, yedek askerinin, memurun ertelenebilmesi için o kimsenin olağanüstü durumun seferberlik ve savaş hallerinin başlangıç tarihinden itibaren en az üç aydan beri kilit mevkiinde çalışmaya devam etmiş olması şarttır. Ancak savaş halinin devamında doğacak erteleme ihtiyaçlarında bu şart aranmayabilir.

Bu, ikinci fıkranın (c) bendi olarak geçiyor. Burada üç ayı koymuş. Biz bir başka fıkra olarak eklediğimiz için buna ihtiyaç duymadık, tatbikatta bir sıkıntı olmasın diye.

BAŞKAN — Evet, yanlış anlaşılmasın diye, o ayrı bir fıkra olduğu için.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet, ayrı bir fıkra olduğu için.

BAŞKAN — Buyurun Balatlıoğlu.

HÂKİM ALBAY FERİDUN BALATLIOĞLU (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Şöyle efendim : Birinci fıkra mevcut, ikinci fıkra şu anda araya girecek olandır. Üçüncü fıkranın aşağıda (a), (b), (c) diye bentleri var, o bentler sadece üçüncü fıkra ile irtibatlandırılan bentler. Biz arada koyduğumuz ikinci fıkrayı aşağıdaki bentlerle irtibatlandırmaya, yani müstakil bir fıkranın müstakil bentleriyle, ona bağlı olan bentlerle irtibatlandırmaya gerek duymadık.

BAŞKAN — Sonradan olsaydı olurdu.

HÂKİM ALBAY FERİDUN BALATLIOĞLU (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Böyle bir irtibat kurmaya kalkarsak, «bu sefer bunlara tabi olmaz» dediğimiz takdirde, «acaba diğerlerine tabi olur mu» diye de bir izlenim yaratabilir uygulayıcıda. O nedenle müstakil bir fıkra olarak yerine oturttuk fıkrayı.

BAŞKAN — Anladım; daha evvel geçtiği için bunlar, o üç aylık süre tanyan fıkradan daha evvel olduğu için; daha sonra olsaydı belki de olurdu.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — 25 inci madde halen yürürlükte ve iki fıkradan ibaret. İkinci fıkranın da (a), (b), (c), (d), bentleri var. Bu okuduğum ikinci fıkranın (b) bendi gibi. Bu ikinci fıkra olacak; ikinci fıkra bu defa üçüncü fıkraya oluyor. Tabii üçüncü fıkranın (d) bendi üçüncü fıkrayı kapsar, bu kapsamaz.

BAŞKAN — Peki.

1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

1 inci maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece Millî Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmalari, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

BAŞKAN — Zaten bu aynı fıkra, yalnız 1111 sayılı Askerlik Kanununa ekleniyor. Tabii 1076 sayılı Kanun ilave edilince, oraya da eklenmek gerekiyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, tabii bir yerde daha ayrılıyor; 25 inci maddenin diğer fıkralarında ceza hükmü yok. Ayrıca, özellikle Hükümet bu ceza hükmünü de getiriyor. Nevama bu Askerlik Kanunu gibi, Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesi bu gibilere, görevini terk etmesi halinde 1 aydan 5 yıla kadar ceza veriyor. Silahlı Kuvvetler olarak biz oradan da ayrılıyor; genel hükümlerden de ayrılıyor, ceza veriyoruz.

BAŞKAN — Hayır, zaten yukarıda da var; 1076 sayılı Kanuna koyduğumuzda da ceza var, bunda da var.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — İkisinde de var; genel hükümlerde ceza hükmü yok. Halbuki, Silahlı Kuvvetlerin istihdam ettiği bu gibi personele ayrıca da ceza getiriyoruz.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6. — *Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanlığı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/74; M. G. Konseyi: 2/108) (D. Meclisi S. Sayısı : 270; M. G. Konseyi S. Sayısı : 527) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin altıncı sırasına geçiyoruz

Altıncı sırada, Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanlığı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 527 sıra sayısı ile basılıp, dağıtılmıştır. Adalet Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık Temsilcisi yerlerini almışlardır.

Kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen var mı?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım; tutanaklara geçmesi açısından çok kısa olarak açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumularınız olduğu üzere, Anayasa Düzeni Hakkındaki 2324 sayılı Kanun ile, Cumhurbaşkanının yetki ve görevlerini belirleyen özellikle «Cumhurbaşkanı» deyimini «Devlet

(1) 527 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Başkanı» olarak kullanmıştık. Bu nedene dayalı olarak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 3 üncü ve 5 inci; Yargıtay Kanununun 39 uncu; Uyuşmazlık Mahkemesi Kanununun 1 inci, 2 nci ve 3 üncü; Danıştay Kanununun 8 inci; Askerî Yargıtay Kanununun 12 nci; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 8 inci ve 9 uncu; Atatürk'ün doğumunun 100 üncü yılı ile ilgili Kutlama Kanununun 4 üncü; Devlet Denetleme Kurulu Kanununun 2 nci ve 3 üncü; Yüksek Öğretim Kurumu Kanununun 6 ncı ve 13 üncü; Devlet Mezarları Hakkındaki Kanunun 1 inci; Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun 2 nci maddelerinde, «Cumhurbaşkanı» deyimini «Devlet Başkanı» olarak kullanmıştık.

İleride, uygulayıcılar bu yasaları tatbik ederken, « Cumhurbaşkanı deyimini mi, yoksa Devlet Başkanı deyimini mi kullanacağız» şeklinde bir tereddüde düşerler diye, Sayın Hava Kuvvetleri Komutanımız tarafından yeni bir kanun teklifi yapılmıştır. Konu Danışma Meclisinde de aynen benimsenmiş, Komisyonumuz da durumu incelemiştir.

Demim sıraladığım ve hatırlayamadığımız bazı yasalardaki - varsa ben hatırlayamadım - «Devlet Başkanı» deyimini bundan böyle «Cumhurbaşkanı» olarak değiştirilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının «Cumhurbaşkanı» Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 12 Eylül 1980 tarihinden sonra kabul edilen kanunlarda geçen «Devlet Başkanı» unvanı «Cumhurbaşkanı» olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun 9 Kasım 1982 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, Danışma Meclisi Adalet Komisyonunun bu konu ile ilgili yaptığı incelemelerde, çalışmalarda bir muhalefet şerhi var. Buradaki «9 Kasım 1982» nin, normal olarak, «yayımlı tarihinde yürürlüğe girer» şeklinde değiştirilmesine dair bir şerh konmuş. Acaba hangisi daha uygun olacak?

BAŞKAN — Evet.

Buyurun Sayın Başkaynak.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım; bu tarih, 1982 Anayasasının kabul tarihi olduğu için, biz o tarihi almıştık. Sayın Kuvvet Komutanımız da teklifini öyle yapmıştır. İleride, bu tarihten sonraki yasalarda «Devlet Başkanı» deyimini geçiyorsa...

BAŞKAN — Zaten geçmez.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Geçmez; ama, geçiyorsa, bu onları kapsamına alır şeklinde bir endişe olabilir diye düşündük, o nedenle aldık. Çünkü, Anayasamızın 104 üncü maddesinde zaten Cumhurbaşkanına ait bütün yetkiler sıralanmıştır. Bu yetkilerin içerisinde «Devlet Başkanı» deyimlerine ait diğer kanunlarda saydıklarımız da vardır. Bir tereddüdü gidermek için Anayasanın yürürlük tarihi ile beraber bu yasalarda da bu değişikliği öngördük.

BAŞKAN — «Yayımlı tarihinde» desek de bir şey olmaz. Çünkü o tarihten sonra zaten «Devlet Başkanı» tabiri kullanılmadı.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Hayır.

Bir yerde şunu vurgulamak istedik; 9 Kasım 1982 tarihine kadar Devlet Başkanının yaptığı tasarruflar Devlet Başkanı olarak yapılmıştır; bu tarihten sonraki tasarruflar da Cumhurbaşkanı olarak yapılmıştır. İleride tatbikatçı bunu uygularken, demek ki 9 Kasım 1982 tarihinden önce «Devlet Başkanı» imiş, bu tarihten sonra da aynı müesseseye «Cumhurbaşkanı» olarak değiştirilmiştir, diye bir varsayım girsin diye düşündük.

BAŞKAN — Bunu Abdullah Pulat Gözübüyük yapmış.

O haklı; esasında gerek yok.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, zaten geçici 1 inci maddede de; «Anayasasının halkoyuna sunulmasının kabulü ile be-

raber Devlet Başkanlığı deyimi Cumhurbaşkanı olarak değişmiştir» ibaremiz vardı, oradan da kaynaklandık. O itibarla 9 Kasım 1982 tarihini aldık.

BAŞKAN — Yalnız bir muhalefet şerhi var.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Genel Kurulda hiçbir şey söylememişler.

BAŞKAN — Söylememişler.

Hayır, olsa da olur, olmasa da olur, mühim değil.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Olsa da olur, olmasa da olur; ama, Anayasanın geçici 1 inci maddesi, 104 üncü maddesi bizi bu noktaya getirdi ve tatbikatçılara rahatlık verir diye bu hususu koyduk.

BAŞKAN — Peki.

Böyle kalsa da olur, olmasa da olur; yani yürürlük tarihi şimdi olsa da olur.

KEMALETTİN ALİ KÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Doğrusu da budur efendim.

BAŞKAN — Evet.

2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7. — *Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/77; M. G. Konseyi : 2/109) (D. Meclisi S. Sayısı : 274; M. G. Konseyi S. Sayısı : 528) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin yedinci sırasına geçiyoruz.

Yedinci sırada, Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor 528 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen var mı?

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, çok kısa bir maruzatta bulunacağım.

BAŞKAN — Buyurun.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Hava Harp Okuluna giren öğrenciler diğer harp okullarına giren öğrencilerden çok değişik imtihan tarzına tabi tutulmaktadırlar. Özellikle pilotaj muayenesi var; kendilerine deneme uçuşu yaptırılmakta ve bir de paraşütle atlatılmaktadır.

Bunun dışında; bilgi testi, beden eğitimi ve sözlü imtihanları vardır.

Ayrıca, İzmir, İstanbul ve Eskişehir'deki hastanelerde muayene olmak mecburiyeti vardır. Yapılan hesaplara göre bu işlemler 20 günden aşağı, bir aydan da fazla olmamak üzere süre almaktadır. Anadolu'dan gelen kişilerin 30 gün süre ile bu büyük şehirlerde, özellikle İstanbul'da kalmaları çok zordur. Bu nedenle ve daha önce var olan bir yasadan esinlenerek, Sayın Hava Kuvvetleri Komutanımız, tekliflerinde, Hava Harp Okuluna girmeye istekli öğrencilerin İstanbul'da buldukları sürece Hava Harp Okulu öğrencileri gibi iâşe edilmelerini, bakılıp, yatırılıp, yedirilmelerini öngörmektedir.

İkinci konu ise; bu öğrenciler için, ister istemez uçuş eğitimi, paraşütle atlamalar ile ilgili konularda, kendilerine insan gücü, malzeme ve teçhizat sarf ediliyor, zaman harcaması ve özellikle yakıt harcaması yapılıyor. Bunun da yasal bir dayanağı yok. Yani, bunlar Hava Harp Okulu tarafından uçaklarla uçurulmasına, paraşütle atlattırılmalarına, kendilerine personel tahsis edilip bu eğitimlerden geçirilmelerine rağmen, bu harcamaların da yasal bir dayanağı yoktur.

Bir üçüncü ve ağırlıklı olan unsur ise; bu kişilerin uçuş sırasında veya paraşütle atlamaları sırasında sakat kalmaları, şehit olmaları da söz konusudur. Bunun da vukubulması halinde, kendilerine herhangi bir tazminat ödenmemektedir.

Bütün bu ihtiyaçları giderecek tarzda, Sayın Hava Kuvvetleri Komutanımız tarafından verilen kanun teklifi, Danışma Meclisince incelenmiş ve değiştirilmek-

(1) 528 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa ektir.

sizin aynen benimsenerek bize kadar gelmiştir. Biz de Millî Savunma Komisyonu olarak konuyu inceledik ve aynen benimsedik, yüksek huzurunuzla kadar getirdik.

BAŞKAN — Hayır, değişiklik yapmışsınız ki; burada ayrı yazılmış.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — İlkelerde bir değişiklik olmaksızın benimsedik; maddelelerdeki değişikliği ayrıca arz edeceğim.

İzin verirsiniz şöyle arz edeyim :

1. Hava Harp Okulu öğrencileri gibi yedirilip, içirileceklerdir.

2. Kendilerine sarf edilen malzemeler Devlet tarafından ödenecektir,

3. Şehit olmaları halinde, aynen Harp Okulu öğrencileri gibi albay maaşının 30 katını tazminat olarak alacaklardır.

4. Sakat kalmaları halinde ise; bunun % 75 ile % 25'i oranında tazminat alacaklardır.

Genel ilke olarak bunları arz ediyorum. Maddelelere gelince hangi noktalarda değişiklik getirdiğimizi arz edeceğim.

BAŞKAN — Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi, buyurunuz.

HAKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu konu ile ilgili ve aynı mahiyette bir tasarımı 1977 yılında, feshedilen Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştuk, fakat malum sebep ve şartlar dolayısıyla kanunlaşamadı.

Büyük bir ihtiyaca cevap verecek niteliktedir. Hükmü olarak aynen katılıyor.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeye geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Hava Harp Okuluna girmeye istekli aday öğrenciler sırasıyla, bilgi sınavı ile mülakata ve Hava Sağlık ve Fizyolojik Eğitim Kurulu tarafından da uçuş muayenesine tabi tutulurlar.

Sınavları kazanan ve uçuşa elverişli bulunan aday öğrencilere; deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş testleri uygulanır.

Deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetleri süresince sarfedilen uçuş teçhizatı, akarya-

kit, yağ, malzeme ve diğer giderler ile aday öğrencilerin sınavlar için Hava Harp Okuluna geldikleri tarihten, deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerinin tamamlanmasına kadar geçen süre içindeki beslenme ve yatırımları, Hava Harp Okulu öğrencileri istihkakı üzerinden Devletçe sağlanır.

BAŞKAN — Tümü üzerinde konuşurken, bu maddeyi de izah etmiş oldunuz.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen?... Yok.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Hava Harp Okulu aday öğrencilerinin, deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetlerinden dolayı sakat kalmaları veya şehit olmaları halinde 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Kanununda belirtilen sakatlık veya şehitlik tazminatı ödenir.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8. — 1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2 . 10 . 1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Mec-

lisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/137; M. G. Konseyi : 1/466) (D. Meclisi S. Sayısı : 130 ve 130'a 1 ve 2 nci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 522) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin sekizinci sırasına geçiyoruz.

1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelemesine Dair 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporunun görüşmesine başlıyoruz.

Bu rapor 522 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Bütçe - Plan Komisyonu Sözcüsü ve Sayın Maliye Bakanı ile ilgililer yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyoruz.

Söz almak isteyen var mı?...

Sayın Küçükahmet buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 2.10.1981 tarihinde kabul buyurduğunuz 2529 sayılı Kanunla, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda bazı değişiklikler yaptınız. Bu arada bu kanunun 26 ncı maddesinde yapılan değişiklikle üç tane anahüküm getirildi.

1. Borsa kodunda bulunmayan esham ve tahvilat üzerinde borsada işlem yapılması,

2. Borsada kayıtlı olmayan kişi ve kuruluşların menkul kıymet alım ve satımını meslek edinmeleri,

3. Borsada kayıtlı olanların bu işlemleri borsa dışında yapmaları yasaklanmıştır.

Ancak, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için, bu maddenin yürürlük tarihi 1.2.1982 olarak kanunda belirlenmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun geç kurulmuş olması, gerekli düzenlemelerin hâlâ yapılamamış olması nedeniyle, bilahara bu tarih 1.2.1983 tarihine, yani bir sene sonraya ertelenmiştir.

Huzurunuzda bugün gelmesinin nedeni; bu ertelenmenin Yetki Kanununa dayanılarak yapılması ve süresinin de 13 Ocak 1983 tarihinde bitmesidir. Bi-

naenaleyh, bu nedenle bu Kanun Hükmünde Kararnamenin tasdiki huzurunuzda gelmiş bulunmaktadır.

BAŞKAN — «Bunun süresi 1.2.1983 tarihinde bitiyor» dediniz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet efendim, Yetki Kanununun süresi de 13 Ocakta bitiyor, onun için huzurunuzda geldi.

Kaldı ki, Hükümet bunu böyle getirdi ama, bu arada 1.2.1983 tarihi de yetmeyecektir. Sermaye Piyasası Kurulu halen tam teşkilatlanmış değildir. Bana sorarsanız, Sermaye Piyasasına kalırsa, bu zaten çok daha uzar. Asgariden şu anda Maliye Bakanlığımız ağırlığını koyduğu takdirde, bütün bu düzenlemeler 1.2.1984 tarihinde olabilir. Bu arada da yeni bir kanun bu süre içinde gelemeyeceğine göre, lütfederseniz ve Hükümet de katılırsa, buradaki yürürlük tarihini, «1.2.1983 tarihine ertelenmiştir» yerine «1.2.1984 tarihine ertelenmiştir» diye yaparsak, daha büyük bir hatayı da şimdiden düzeltilmiş oluruz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Şurada 19 gün süre kalıyor, bu kanunu çıkarmaya değer mi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Nasıl olsa bu düzenlemede yapılamayacaktır. 1.2.1984 tarihi olarak düzeltilmesinde yarar vardır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Maliye Bakanımız ne diyor?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFALOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumlarımız olduğu veçhile, bizi Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsasını ta 1929'da kurmuşuz ve bu tarihten beri de borsanın geliştirilmesine dair bir faaliyette bulunmamışız.

Sermaye Piyasası Kurulu Kanunu çıkarken, Sermaye Piyasası Kuruluna, borsanın da yeni baştan tanzim edilmesi görevi verilmiş ve bu görev için de; 1.2.1982 tarihini tespit etmiş; fakat Sermaye Piyasasının kuruluşu uzadığı için bilahara kanun hükmünde kararname çıkarmaya yetki veren kanuna dayanılarak bu süre bir yıl uzatılmış ve 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedeki süreyi kanun haline getirmek için bu tasarı sevk edilmiştir. Fakat, daha önceki toplantılarda da bahsettiğim gibi; bu borsa-yı yeni baştan teşkil ve tanzim etmek ve yetenekli bir borsa meydana getirmek gücünü, ne Sermaye Piyasası Kurulu, ne de Maliye Bakanlığı gösterememiştir.

(1) 522 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Bu sebeple, dünyanın en meşhur finansman kuruluşu olan uluslararası IFC'den, Bakan olduğum gün, telgrafla bir teknik yardım isteyerek, bizim sermaye piyasamızı teşkilatlandırmasını ve borsamızı yeni baştan tanzim etmelerini talep ettik. İlk defa üç kişilik bir ekip geldi ve bir tespit yaptılar ve on gün sonra bize dediler ki; «Sizde çok büyük bir ıslahat lazım, bu bizim gücümüzün dışında. Amerikalı çok büyük bir uzman komitesini memur etmeniz gerekir, raporumuzu da ayrıca IFC Başkanına böyle vereceğiz» dediler ve IFC Başkanlığına raporu verdiler, onlar da bizimle muhabere ettiler; «Uzman ekip istiyor musunuz?» dediler. Biz de, «istiyoruz» dedik.

Amerika'nın en şöhretli ve Malezya, Singapur gibi ülkelerde borsaları kuran, sermaye piyasasını kurup işleten, Michigan Üniversitesinden Profesör Robins'in başkanlığında 6 kişilik bir ekip gönderdiler bize. Bunlar bir ay süre ile çalıştılar ve bu sürenin sonunda da bana bir teklif verdiler ve dediler ki; «Sayın Maliye Bakanı, siz sermaye piyasasını var kabul ediyorsanız bunu unutun, böyle bir şeyiniz yok. Üstelik 1929 model bir Ford arabaya binmişsiniz, dünya seyahati yaparız diye düşünüyorsunuz ki, o da borsa. Bu borsa ile sermaye piyasası falan olmaz.

Eğer gerçek niyetiniz, bir sermaye piyasası kurmak, borsada, menkul değerlerin tedavül etmesini istemekse, biz size bir kısa vadeli rapor, bir de uzun vadeli olarak iki rapor takdim edeceğiz ve bu raporlara göre de hemen icraî faaliyete geçmek ve bilahare da borsanızı ve sermaye piyasasının kontrol mekanizmasını da kurmanız gerekiyor» dediler. Ben de teşekkür ettim, hemen raporları beklediğimi söyledim; raporları Aralık ayında verebileceklerini söylemelerine rağmen, sabah masamın üzerine geldi ve kısa vadeli raporla, uzun vadeli raporun her ikisini birlikte yazmışlar. «Kısa vadede alınacak tedbirler, uzun vadede yapılacak büyük büyük ıslahatlar» diye her ikisi birlikte yazılmış; ben bunun hemen tercüme edilip muameleye konması için bastırılması emrini verdim.

Gerçekten; Sayın Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı Amiralim'in de işaret ettikleri gibi, 1.2.1983'e kadar bizim bunu yapma imkânımız yok. Lütuf buyurursanız buradaki tarihin, Sayın Bütçe Komisyonu Başkanının da teklifine uygun şekilde 1.2.1984 olarak tadilini istiyorum ve bu konuda da Hükümetin bir takdiri var, kabul buyurursanız onu da takdim etmek istiyorum.

BAŞKAN — Daha tümü üzerinde görüşüyoruz, maddelere geçildiğinde takririnizi işleme koyarız.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Maddeler geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarih ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihi 1.2.1983 tarihine ertelenmiştir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde Hükümetimizin bir değişiklik önergesi vardır, okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Yüce Konseyinizde görüşülmekte olan, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkındaki Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini müsaadelerine arz ederim.

Adnan Başer KAFAOĞLU
Maliye Bakanı

«Madde 1. — 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarih ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihi 1.2.1984 tarihine ertelenmiştir.»

BAŞKAN — 1983 tarihi, 1984 olarak değiştiriliyor... Komisyon buna iştirak ediyor mu?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Şimdi, bu Kanun tasarısının, Danışma Meclisinde görüşülmesi sırasında birtakım muhalefet şerhleri var, bu şerhler daha ziyade neye dayanıyor; ertelenmesi yönünde mi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır efendi.

dim, orada çok daha esaslı bir noktadan itirazları vardı. «1447 sayılı Kanunda değişiklik yapılması, Yetki Kanununun kapsamına girmez» diyen bir gerekçeleri var.

Girer mi, girmez mi bilmem ama girmiş bir ke-re; bu bir vakıa, yani Kanun Hükmündeki Kararname çıkmış. Bu olmuş; bunun artık geriye dönüşü yok. Bu nedenle de, oradaki muhalefet şerhlerini - bağış-layın - ben biraz da platonik bulmaktayım; çünkü, vakıa, olmuş.

BAŞKAN — Evet.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, banker muamelelerinin tanzimi için kabul edilen Kanun Hükmün-de Kararname Çıkarmaya Yetki Veren Kanun Tasarısının ne kadar acele ile Danışma Meclisinde ve Yüksek Konseyde müzakere edildiği hepimizin ma-lumlarıdır; tabii, o tarihte böyle bir mevzuat olma-dığı için. Aslında Anayasamıza göre - 1961 Anaya-sasında olduğu gibi, şimdi yeni Anayasamızda da öyle - herhangi bir şekilde kanun hükmünde karar-name çıkarma yetkisi veren bir kanun çıkartmak isteyen Hükümetin, hangi kanunun, hangi maddesinde değişiklik yapmak için kanun hükmünde kararname çıkarmak istediğini Yetki Kanununda belirtmiş ol-ması lazımdı.

Halbuki, o zaman ne Hükümet, ne Danışma Mec-lisi, ne de bizler hangi kanunun, hangi maddesinde değişiklikler yaparak, hangi kanunun kapsamına gi-ren yeni hükümler koyarak bu banker muamelele-rini tanzim edeceğimizi bilmiyorduk. Bu sebeple de; o zaman, bankerlik muamelelerinin tanzimine ve bu hususta yeni hükümler getirmeye yönelik bir tasarı getirmek istedik, tabii bunu getirirken de cezaî hü-kümlerini hariç tuttuk.

Anayasamızla ceza hükmü getirmek mümkün ol-madığı, için, onunla ilgili ayrı bir tasarı hazırladık. Ayrıca, malî hüküm getirmeye de imkân yoktu bu kanun hükmündeki kararnamelerle. Bunun için de, Anayasanın ilgili maddesinde malî hükme dair, mü-sadere ile ilgili değişikliği de yaptık ve o gün bu Ka-nun Hükmündeki Kararnamenin neşrine imkân ve-ren Yetki Kanununu kabul buyurdunuz. Fakat as-lında o, Anayasaya uygun da olmadı, o zamanki tarihle.

BAŞKAN — Ama o zaman da, «Anayasa Dü-zeni Hakkında» bir kanun vardı; çıkardığımız ka-nunlar, Anayasaya aykırı ise, o, Anayasa yerine ge-çerdi.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Evet, yerine geçerci.

Bu sebeple de bir itiraz mevzuu falan olmasına imkân yoktu. Biz de, Kanun Hükmünde Kararna-me çıkarma yetkisi çıktıktan sonra, 35 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameden başlayarak 52 sayılı Ka-nun Hükmündeki Kararname çıkıncaya kadar, bir kanun hükmünde kararname serisi teşkil ettik. Bir tane de bugün yahut yarın arz edilecek olan 53 sa-yılı Kanun Hükmünde Kararname çıkacak. Onunla beraber Yetki Kanununun süresi de 13 Ocak 1983 tarihinde sona erecek; artık 2529 sayılı Kanuna göre kanun hükmünde kararname neşretmemize imkân kalmayacaktır.

1447 sayılı Kanun değişikliği Danışma Meclisinde müzakere edilirken, bu 1447 sayılı Kanun, Yetki Kanununa dercedilmediği için; «bu konuda kanun hükmünde kararname neşredilemez» diye itiraz edi-yorlar.

Halbuki biz bankerlik, menkul kıymetler, borsa ne varsa hepsi için kanun hükmünde kararname çı-karırız manasında bu Yetki Kanununu kabul ettiği-miz için, o çerçevede görmüşüz, ve Sayın Bütçe - Plan Komisyonu Başkanının işaret buyurdıkları gi-bi de, 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi çı-karmış ve bir yıl da erteleyerek uygulamışız.

Bu sebeple Danışma Meclisindeki muhalefet şer-hi biraz platonik oluyor efendim.

BAŞKAN — Şimdi, Hükümetimizin bu 1 inci madde ile ilgili önergesi üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?..

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-lik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-lik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, önergede belirtiden tarihi daha makul bir sebebe dayandırarak, 1.1.1984 malî yılbaşı olarak belirtsek, yani 1.2.1984 tarihi, bir şey ifade etmiyor.

BAŞKAN — Evet, neden Şubat olarak belirtildi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Efendim, Sermaye Piyasası Kuruluş Ka-nununda 6 aylık müddet oraya gelmiş, sonra 1 sene uzatılınca buraya gelmiş.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-lik Konseyi Genel Sekreteri) — Güzel de; bunu bu-rada düzeltelim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, böy-

lece 1 sene uzatılmış oluyor; ama Sayın Genel Sekreterin buyurdıkları gibi malî yılbaşına getirilebilir.

BAŞKAN — Evet, malî yılbaşına getirilebilir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Maliye Bakanının ifadesine göre bir teşkilat doğacak.

BAŞKAN — Evet, 1 ayla kıyamet kopmaz.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu teşkilat 1.1.1984' te faaliyete geçecek.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — 1 Ocak tarihini kullanmamış oluyoruz.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Makul bir sebep olur ve malî yılbaşı deriz efendim; ama niye 1.2.1984 tarihi?

BAŞKAN — Evet, ben, Genel Sekreterimizin söylediğini haklı buluyorum. Çünkü, 1.1.1984 malî yılbaşındır. Bu bakımdan 1.2.1984 olacağına 1.1.1984 olması, malî yıl yönünden çok daha faydalı olur.

Buna Komisyon da iştirak ediyor mu efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — O halde, önergedeki 1.2.1984 tarihinin 1.1.1984 olarak değiştirilmesini teklif ettiler. Ben, önergeyi ve Genel Sekreterimizin bu değişiklik teklifini, ikisini beraber oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci madde bu şekilde kabul edilmiştir; metindeki tarih 1.2.1984 değil 1.1.1984 olarak değiştirilecektir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük :

MADDE 2. — Bu Kanun 1.2.1982 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Yürütme :

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür,

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Sayın Cumhurbaşkanım, tasarının tümünün oylanmasından evvel 1 inci maddedeki değişikliğe muvazi ufak bir değişiklik gerekiyor, onu arz etmek istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — «Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı» şimdi değiştirilerek kabul edildi efendim.

BAŞKAN — Neden?

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Yetkiye dayalı olarak çıkartılan kararnameler eğer değiştirilmişse, aynen kanunlarda olduğu gibi; «falan sayılı kanunun değiştirilmesine dair kanun tasarısı» denilmesi lazım.

Burada, Danışma Meclisi aynen kabul ettiği için «Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı» şeklinde yazılmış. Şimdi, burada başlığın; «Kararnamenin Değiştirilerek, Kabulü Hakkında Kanun» olması gerekiyor. «tasarısı» kelimesi artık gönderilirken atılacak.

BAŞKAN — 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin tarihi zaten 1.2.1983 değildi ki.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Aynen öyleydi efendim.

BAŞKAN — Tarih 1.2.1983 mü idi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hayır 1.2.1982 idi onu 1 yıl uzattık. Şimdi de 36 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameyi Kanunlaştırıyoruz.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Tamam efendim, o Kararname tarihi 1983 idi. Danışma Meclisi Kanun Hükmünde Kararnamede hiçbir değişiklik yapmadı.

BAŞKAN — Evet Kararnamede tarih 1983 idi.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Evet aynen kaldı, tarih 1983 idi.

Şimdi, Kararname değiştirilerek kabul ediliyor efendim. Aynen bir kanunun değişikliği gibi; «Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun» Resmî Gazeteye gönderirken «Tasarısı» kelimesini atacağız.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Kanun şeklinde olacak.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — «Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun.» Oraya sadece bir kelime ilave edilecek efendim.

BAŞKAN — O halde, kanunun başlığını bir daha okutuyorum:

1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Bor-saları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı.

BAŞKAN — Bu konuda söz almak isteyen var mı; Komisyon bu hususa, iştirak ediyor mu efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Başlığın bu şekilde değiştirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9. — *Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokol'ün Onaylanmasına Dair 29 . 8 . 1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek . 11 . 7 . 1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/430; M. G. Konseyi : 1/459) (D. Meclisi S. Sayısı : 243; M. G. Konseyi S. Sayısı : 523) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin dokuzuncu sırasına geçiyoruz.

Gündemimizin dokuzuncu sırasında, Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 tarihli ve 358 sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 tarihli ve 1608 sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor 523 Sıra Sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Konu ile ilgili, Bütçe - Plan Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve ilgililer değişmedikleri için yerindedirler.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz isteyen var mı?

(1) 523 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokol en son 29.8.1961 tarihinde kanun şeklinde tasdik edildi. Kuruluşunda 10 milyon dolardan ibaret olan sermayesi halen 77 milyon 967 bin dolara yükselmiştir.

Türkiye'nin bu para içindeki hisse oranı % 8,25'tir. Buna göre; 6 milyon 435 bin dolar ödememiz gerekmektedir. Gerçekte ise, fiilen, şu anda 780 bin dolar ödedik. 2 milyon 730 bin dolar, fonun yedeklerinde biriken paramızdan bizim adımıza ödenecek ve bizden bir para çıkmayacaktır. 6 milyon 435 bin dolardan her iki rakamı düştüğümüz takdirde geri kalan para miktarı 2 milyon 925 bin dolardır.

Huzurunuzla gelen Anlaşma ile ilgili bu tasarı kabul edildiği takdirde; 2 milyon 925 bin doları avans olarak ödenmesine yetki vereceksiniz. Bu aynen ödenecek demek değildir, kısmen ve belki de tamamı ödeme tarihi itibarıyla gene ihtiyattan ödenecektir.

Türkiye'nin dış kredi kaynaklarından en rahatlıkla, en çok yararlandığı fonlardan birisi budur. % 1 ilâ % 2 faiz oranı ile kredi almaktayız.

Bugüne kadar Türkiye buradan 548 milyon 400 bin dolar kredi almıştır. Ödeme şartları gayet uygundur. En önemlisi, hayatî önemdeki projelerimizden bazıları bu kaynaktan finanse edilmektedir ki bu kaynak olmasa bunların maliyeti, bu kaynaktan yaptığımız masrafın çok üstünde olacaktır.

Bu nedenle huzurunuzla bunu olumlu bir mütealaa ile getirmiş oluyoruz. Teferruatı hakkında emirleriniz olursa bilgi arzına hazırım.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokol'ün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 11.7.1972 tarihli ve 1608 sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Mua-
fiyetleri Umumî Anlaşmasına ek üçüncü proto-
kol'ün ekleri arasına dahil edilen Avrupa Konseyi
İşkân Fonu'na üye devletlerin katılma paylarına dair
cetvel'de Türkiye'nin 780 000 ABD Doları olarak
yer alan katılma payı 6 435 000 ABD Dolarına çı-
karılmıştır.

Avrupa Konseyi İşkân Fonu'na katılma payı ola-
rak yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar büt-
çelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek
üzere, avans olarak yerine getirilebilir.

Bu avansların toplamı 2 925 000 ABD Dolarını
geçemez.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak
isteyen var mı efendim? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yü-
rürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak
isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar
Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak
isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Ka-
bul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10. — 4 . 1 . 1961 Tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul
Kanunu ile 21 . 2 . 1963 Tarih ve 210 Sayılı De-
ğerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hak-
kında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul
Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe -
Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/570; M. G.
Konseyi : 1/468) (D. Meclisi S. Sayısı : 275; M.G.
Konseyi S. Sayısı : 516) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin onuncu sırasına ge-
çiyoruz.

Onuncu sırada; 4.1.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi
Usul Kanunu ile 21.2.1963 tarih ve 210 sayılı De-
ğerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hak-
kında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul

Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe -
Plan Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor 516 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmış-
tır.

Bütçe - Plan Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan
ve ilgililer yerlerindedirler.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyo-
rum. Söz almak isteyen var mı?

Sayın Küçükahmet, Komisyon Sözcüsü olarak bir
açıklamada bulunacak mısınız?

E MEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET
(Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cum-
hurbaşkanı, yüksek izniniz olursa genelde söyle-
yeceklerimi çok kısa bir süre önce huzuruza getiri-
len Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunu de-
ğişikliğinde söyledim.

Yüksek izniniz olursa, maddelere geçildiğinde ma-
lumat arz edeyim.

BAŞKAN — Peki.

Tasarının tümü üzerinde başka söz almak is-
teyen?... Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyo-
rum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş-
tir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**4.1.1961 Tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
ile 21.2.1963 Tarih ve 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar
Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun
30 uncu maddesinin bir ve dördüncü fıkraları aşı-
ğıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Resen vergi tarhi, vergi matrahının tamamen ve-
ya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanunî öl-
çülere dayanılarak tespitine imkân bulunmayan hal-
lerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen
veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca dü-
zenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen mat-
rah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunma-
sıdır. İnceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen
matrah veya matrah farkı resen takdir olunmuş sa-
yılır.»

Vergi beyannamelerini ek süre geçtikten sonra
vermiş olanlara bu beyannamelerinde gösterdikleri
matrah üzerinden gerekli tarhiyat yapılır ve mükel-
lefin beyanından fazla bir matrah hesaplandığı tak-
dirde, bu matrah farkı için resen vergi tarh olu-
nur.»

(1) 516 S. Sayılı Basmayazı Tutunağa eklidir.

BAŞKAN — Burada, «1 ve 4 üncü fıkralar» diyoruz ama, numara yazmadığımız için hangisi olduğu belli olmuyor. Gerçi birinci okunan 1 inci fıkra, ondan sonra okunanın 4 üncü fıkra olması lazım; ama fıkralar numaralanmayınca böyle mahzurları da oluyor.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, bundan sonra yazacağımız bütün kanun fıkralarının numaralanmasına dair bir öneriniz var.

BAŞKAN — Öyle söyledik; ama onun da bir mahzuru var. Aradan bir fıkra çıkarınca bütün numaralar bozuluyor.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — O zaman da icap ederse madde yeni baştan numaralanır.

BAŞKAN — Öyle olacak artık. Herhalde fıkraların numaralanmamasının mahzuru daha fazla.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Çok fazla efendim. Avrupa'da bütün kanunlar ve uluslararası anlaşmalarda artık hep bu şekil uygulanıyor, yalnız İsveç bunun dışında kalmış.

BAŞKAN — Birinci okunan 1 inci fıkra, sonradan okunan 4 üncü fıkradır; ama belli olmuyor.

Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, vergi tarhi vergi matrahına göre yapılır. Vergi matrahı da mevcut defterlerden, kayıtlardan ve belgelerden çıkartılan sonuçlara ve kanunda yazılı bazı ölçülere dayanır.

Ancak, bazan mevcut defterlere, kayıtlara, belgelere ve kanunî ölçülere dayanarak verginin matrahını tespit etmek mümkün değildir. Bu takdirde matrahın tespiti, takdir komisyonları tarafından yapılmaktadır. Vergi inceleme memurları, halen düzenledikleri raporlarda, resen vergi tahsili için yine takdir komisyonlarının kararına bağlanmaktadır.

Bu husus verginin alınmasını çok uzatmakta, çetli sakıncaları da bünyesinde taşımaktadır. Huzuruza gelen değişiklikle, vergi inceleme memurlarının raporları, artık bundan sonra takdir komisyonuna gitmeden, vergi dairesinde resen vergi tarhına esas olarak alınacaktır. Getirilen önemli bir değişiklik budur.

Dördüncü fıkrada yapılan bir diğer önemli değişiklik de şudur :

İlk süre uygulaması daha anlaşılır şekle getirilmiştir. Halen Gelir Vergisi mükelleflerine uygulanan bu

fıkra, bundan sonra bütün gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Burada yapılan değişiklik, sadece teknik bir değişiklikten ibarettir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Evvelce komisyonun yapmış olduğu işi, şimdi bir kişiye mi yaptıracağız; bir kişinin verdiği rapora mı dayanılacak?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır, vergi inceleme memurlarının raporları yine vergi dairesine gidecek; ama takdir komisyonundan geçmeden gidecek. Çünkü meseleler takdir komisyonunda çok konuşuluyor.

BAŞKAN — «Vergi inceleme memuru» demişiz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — «Vergi inceleme memuru» halen de var. Ancak bunların hazırladığı raporların takdirinin yapılabilmesi için, o raporlar takdir komisyonlarına gidiyordu. Şimdi ise doğrudan doğruya vergi dairesine gidecektir.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Bütçe-Plan Komisyonu Başkanımızın da işaret ettiği gibi, vergi incelemelerinde ya ikmalen veya resen tarhiyat yapılması önerilir. İkmalen yapılacak tarhiyat, defter kayıtlarına göre bulunmuş fiili tespitlere dayanan ve inceleme elemanının hesaplayarak tespit etmiş bulunduğu matrahı ifade eder.

Hesap uzmanı veya vergi inceleme elemanı bunun dışında bir kısım unsurların takdirini de ister. Çünkü, Vergi Usul Kanununda; «şu şu hususlarda takdir istenerek masraf belirlenir» diye belirtilmiştir.

Bunun sebebi de, eskiden beri maddî delillere dayanarak matrah tespitine imkân bulunmayan hallerde, vazı kanun, inceleme elemanını ve idareyi taraf olarak gördüğü için, idareden sonra gelecek bütün elemanların da, bütün inceleme mercilerinin de yine idare olarak kabul edilmesi dolayısıyla, araya «takdir komisyonu» diye bir tampon koymuş. Takdir komisyonu takdir etsin, doğrudan vergi inceleme elemanına bu yetki verilmesin diye.

Bu husus Türk vergi hukukunun içerisinde, eskiden beri resen takdiri vergilerden kalma bir teressubattır. Zira, vergi dairesinin tarh edeceği vergi için artık biz vergi mahkemesi yolunu açtığımızdan, vergi idaresini bir taraf, vergi mükellefini bir taraf olarak kabul ediyoruz. Yani, hem vergi idaresini bir taraf,

hem takdir komisyonunu diğer bir taraf olarak kabul etmek suretiyle işi uzatmaktansa, vergi tespitinde en yetkili elemanımız, vergi inceleme elemanımız olduğuna göre, ona, «resen takdir edilecek hususların da, diğer dış karinelere bakarak sen takdirini yaparsın, vergi dairesine ikmalen vergi tarhiyatını teklif edersin» diyebiliriz. Eğer vergi mahkemesinde; bu takdirlerin yanlış yapıldığı söylenirse, vergi mahkemesi zaten bunu ehli vukufa havale edip düzeltecektir.

Daha önceki müzakerelerde de arz ettiğim gibi, biz vergi dairelerinde geniş kapsamlı bir reforma hazırlanıyoruz ve zaten takdir komisyonlarını da vergi dairemizin içerisinden çıkaracağız. Bu husus, onun ilk adımı olmuş oluyor.

Arz ederim Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Peki.

1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade ederseniz demin emir buyurduğunuz husus, bu madde ikiye bölünmek suretiyle düzeltilebilir.

«Vergi Usul Kanununun şu maddesinin 1 inci fıkrası değiştirilmiştir» diye.

BAŞKAN — O husus artık zabıtlara geçtiği için böyle kalacak. Aksi halde maddelerin numaralarını, hepsini yeni baştan değiştirmek lazım.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet, böyle kalsın.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, mevcut kanunlarda değişiklik yaparken o kanunların yapısından, maalesef ayrılamıyoruz. Yoksa bu hususta kanun yapımında hem emirlerinizi aldık, hem de Sayın Komutanım emir buyurdular; fakat mevcut kanunların düzenlerinde çok büyük çapta bozukluklar meydana getirdiği için bu değişiklikleri yapamıyoruz.

BAŞKAN — Mesela, bundan evvelki bir kanunda kenar başlığı olarak yürütme maddesi vardı, ötekilerde yoktu; ya hepsinde olmalı, ya hiçbirisinde olmamalı. Aslında kenar başlığın olması doğrudur.

1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde başka söz almak isteyen olmadığına göre, oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Aynı Kanunun 40 ıncı maddesine aşağıdaki 4 numaralı bent eklenmiştir.

4. Götürü ticarî kazançların Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 123 üncü maddesi uyarınca artırılması halinde, yeni takdirler yapılıncaya kadar, takdir komisyonlarınca tespit edilen herbir dereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına artış oranında ilave yapılır.

BAŞKAN — Bu madde için Komisyon ne diyor?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 123 üncü maddesi Hükümete, kanunda yazılı bazı maktu hadleri iki katına kadar artırma yetkisi vermekte idi. Kısa bir süre evvel kabul buyurduğunuz değişiklikle, bu üç katına kadar çıktı.

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 123 üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, Vergi Usul Kanununun 40 ıncı maddesinde de küçük bir ayarlama yapılması gerekmektedir.

Bu husus, bu nedenle huzurlarınıza gelmiştir. Arz ederim.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Aynı Kanunun 112 nci maddesinin 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Vergi mahkemesinde dava açma dolayısıyla 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin 8 numaralı bendi gereğince tahsili durdurulan vergilerden taksit süreleri gelmiş olanlar, Vergi mahkemesi kararına göre hesaplanan vergiye ait ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

«Şu kadar ki, açtıkları dava sonucunda haksız çıkan mükellefler, ihtilaflı kısmın kesinleşen ve ödenmemiş olan miktarı üzerinden, vergi mahkemelerinde dava açma süresinin son gününü takip eden aybaşından itibaren, 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen tecil faizi oranında bir faizi de aynı süre içinde ödemek mecburiyetindedirler.

Dava açılması nedeniyle tahsili duran vergiler mükellefler tarafından istenildiği takdirde davanın devamı sırasında da kısmen veya tamamen ödenebilir.

BAŞKAN — Eskiden bu faiz yok muydu?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Yoktu Sayın Cumhurbaşkanım.

Bugüne kadar her vergi borcu olan, mutlaka ihtilafli oluyordu. İhtilafı kazansa da, kaybetse de mutlaka kazanmış oluyor; çünkü faiz vermiyor. Bu değişikliği kabul buyurduğunuz takdirde, bu ortadan kalkacak.

Ümit ediyoruz ki, böyle ihtilaflara daha az gidilecek veya hakikaten kendini haklı gören kimseler gidecek.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Vergi borcunu da enflasyona ödetmeyecek Sayın Cumhurbaşkanım. Şimdi öyle oluyor, bir sene...

BAŞKAN — Öyle, bir sene, üç sene, beş sene...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Daha da fazla.

Faizli olduğu için tabii davalar da azalacak, haksız olduğu için dava açmayacak.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — Aynı Kanunun 177 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yukarıdaki bentlerde belirtilen maktu hadlerin herbirini ayrı ayrı üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Böylece üç katına çıkmış oluyor.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Evet efendim üç katına çıktı.

Bir de; birinci sınıf tüccarlar bilanço esasına göre defter tutuyorlar, ikinci sınıf tüccarlar işletme esasına göre defter tutuyorlar. İşletme esasına göre defter tutuyorlar. İşletme esasına göre defter tutuyorlar.

Bu miktarlar şimdi çok güdük kaldı. Bilanço esasına göre defter tutanların sayısı arttı.

Bu çok zor oluyor. Bunu önlemek için Bakanlar Kuruluna böyle bir yetki verildi.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — Aynı Kanunun mükerrer 257 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yetki :

Mükerrer madde 257. — Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgeler ile bunlara ek olarak tutulması veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva edeceği hususları belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya; bunlar için tasdik, muhafaza ve ibraz mecburiyeti koymaya ve kaldırmaya, bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya veya üçüncü şahıslara bastırıp dağıtırmaya, bunların kayıtlarını tutmaya ve makineli kasa kullanırmaya yetkilidir.

Bu Kanuna göre düzenlenecek belgelerle bunlara ek olarak düzenlenecek belgelerin, üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, şart, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak cezaî şartlar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmî Gazete'de yayınlanacak yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — Buyun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Vergi Usul Kanununa göre çeşitli defterler ve belgelerin bastırılıp dağıtılması gerekiyor.

Aslında madde uzun olmakla beraber, burada getirilen hüküm; Maliye Bakanlığına, bunları üçüncü şahıslara bastırma yetkisini vermektedir.

Maliye Bakanlığı bunlarda tamamen serbest değildir. Evvela bunun esaslarını tespit eden bir yönetmelik Resmî Gazetede çıkacak ve ona göre de bu yürüyecektir.

Bu işin gereğidir.

BAŞKAN — Maliye Bakanlığı bu işin altından kalkamıyor, değil mi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Bunu kaldıran maddeler de biraz sonra huzurunuzda gelecek Sayın Cumhurbaşkanım.

Bundan evvel yaptığımız bir değişiklikle fatura basma mecburiyetini Maliye Bakanlığına vermiştik; iki senedir bu olmadı. Olmayan bir şeyde ısrar etmektense, biraz sonra bunu ortadan kaldıran maddelerle ve buna paralel olarak, bununla ilgili olarak; «faturayı da Maliye Bakanlığı bastırıp dağıtır» hükmünü kaldırıp, faturayı değerli kâğıtlardan çıkartıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım, faturanın şekli çok değişik oluyor. Fatura bir yerde de rekabet unsuru; her-

kes kendi zevkine göre, parasına göre fatura basıyor. Tek tip bir elbise gibi fatura olmuyor, faturaya benzemiyor. En küçük bir bakkalla, Koç aynı düzeyde bir faturayı kullanamıyorlar.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Şirketler faturanın üzerine sermayesini filan yazıyor, kötü oluyor. Lastik damga ile basmaları lazım. İstemiyorlar, bunu çok süslüyorlar.

BAŞKAN — Ama, dip koçanını da yok ederse...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hayır, bizim için bu hiç önemli değildir; defterini kaybetmezse mesele yok. Önemli olan muhasebe sisteminin sağlam olması.

BAŞKAN — Hakikaten biz niçin onu öyle yaptık?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Efendim, eskiden beri Maliye Vekâletinde bazı görüşler vardır ki; «faturayı makbuz nizamına bağlarsak vergi kaçakçılığını önleriz.» O fikirden neşet etmiştir. Dünyada bunun bir emsali yoktur. Faturayı makbuz nizamına bağlamaya imkân ve ihtimal yok.

BAŞKAN — Formalitecilik bizdeki, değil mi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet, yapamayız.

Makineli kasalar ve makineli kasada kullanılacak bantlar vardır. Bütün dünyada tek bir kâğıttan yapılır, beyazdır, kopya verir, tek bir şirkete mal edilir; şirket muhasebesi tutulur, oradan her yere çıkar.

Şimdi bizim niyetimiz, bu madde ile onları yapmaktır.

Aslında perakende satışta satış fişini yakalamadan, daha önce toptancının perakendeciye fatura kesmesini takip edemeyiz; aslolan perakendeyi yakalamaktır.

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye?... Yok.

5 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — Aynı Kanunun 313 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadî kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.

BAŞKAN — 6 ncı madde hakkında söz isteyen?.
Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu 6 ncı madde; bundan sonra okunacak 7, 8 ve 9 uncu madde, özelliği olan maddelerdir. Bugüne kadar Vergi Usul Kanununda yer alan amortisman konusuna yeni bir bakış açısı getirmektedir.

Halen mevcut kanunumuzda, amortisman esası süreye bağlanmıştır. Amortisman tabi 100 liraya aldığımız bir malın kullanılma süresi on sene ise, bunun amortismanı % 10'dur, dört sene ise, % 25'dir.

Bu Kanun, bunu tamamen yeni esaslara bağlamış ve bundan sonraki maddeler bu esaslara göre düzenlenmiştir. Esas olan amortismanın süresi değil, amortismanın nispetidir. Evvela % 10 diyeceğiz, % 10'dan on sene çıkacak. Halen mevcut olanda evvela on sene diyoruz, % 10'u oradan buluyoruz. Yeni uygulamada % 25'e kadar amortisman kabul edilebilecek.

Bundan sonra gelecek dört madde amortisman mevzuunu tamamen yeni esaslara bağlamaktadır.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, eski 313 üncü maddede «dayanma süresine göre amorti edilir» diyordu. Biz, «bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder» diye değiştirdik. Bu maddede yaptığımız değişiklik bundan ibarettir.

Bundan sonra gelecek maddelerde de fonksiyonel değişiklik vardır.

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — Aynı Kanunun 315 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Normal Amortisman :

Madde 315. — Mükellefler amortisman tabi iktisadî kıymetlerinin değerini, % 25 nispetinden fazla olmamak üzere, serbestçe tespit ettikleri nispetler üzerinden yok ederler.

Ancak, arazi ve binalar ile % 25 nispetinden daha yüksek bir nispetle amortisman tabi tutulacak iktisadî kıymetlerin değeri, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunan nispetler üzerinden yok edilir.

BAŞKAN — Yani, mükellef evvela kendisi belirtecek; «Ben bu değeri % 10 sileceğim» diyecek; yahut, «% 20 sileceğim» diyecek; azami % 25'e kadar.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — % 25 hat ve hududunu aşmamak kayıt ve şartıyla serbest efendim.

Halen bu, ilgili bakanlığın mütalaası alınmak şartıyla ve ilgili kuruluşların görüşleri alınmak koşulluyla Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilmektedir.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Efendim, biz her bir mal için tebliğ ile tespit ediyoruz. Şimdi ise mükellefe bırakıyoruz.

BAŞKAN — Takip edilebiliyor mu bu?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Tabii efendim. Hepsinin amortisman defteri vardır. Her tetkikte, ne kadar masraf yazıldığı görülür. Çünkü, amortisman kâr ve zarar hesabında zarar hanesine geçecektir. O sebeple tetkike tabi tutulan müesseselerde muhakkak incelenir.

Neden 10 senelik, 15 senelik amortisman sürelerini, azami % 25'e kadar mükellefe yetki vererek dört seneye indiriyoruz?

Bunun temel nedeni, ki bütün dünyada böyle olmuş, uzun süreli amortisman mükellefe enflasyon vergisi ödetiyor ve amortismanı tamamlanmış malların yerine yenisini koymak, amortismanı ayrılan parayla yerine yenisini koymak imkânı hâsıl olmuyor.

Dünya, ürün maliyetlerini düşürmek için korkunç bir dış pazar rekabetine girmiştir ve ilk olarak Japonya bu alanda bir adım atarak amortisman sürelerinde yatırımcılarını, üreticilerini serbest bırakmıştır ve orada % 25 nispeti de yoktur. Eğer kâfi kârı varsa, yatırımını bir senede amorti edebilir. Yani Japonya'da bir tesisin amortismanı yapılıncaya kadar devlet hiç vergi almamaktadır. Japonya'nın bu tekniği bütün endüstri ülkelerini tehdit etmeye başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri böyle % 100 amortismanı kadar müsaade eden bir tekniği göze alamamıştır ve bundan dolayı amorti süresini 3 senelik bir limitle sınırlandırmıştır. Avrupa'da da genellikle bu süre 4-5 sene olarak kabul edilmiştir. Bizde de, azami % 25 nispetinde denilmek suretiyle, mükellefe dört yıllık bir amortisman süresi getirilmiştir.

Yalnız hemen müteakip maddede Sayın Cumhurbaşkanım, hızlandırılmış amortismanı da muhafaza

ettiğimiz için, yine dört senede amorti edilebilecek değer kabul etmemize rağmen, amortismanı tabii değeri, hızlandırılmış amortisman metodunu tercih ederse; birinci sene bir mislini tatbik edebileceği için, mesela % 25 nispetinin bir misli olan % 50'sini birinci sene amorti edilebilir. İkinci sene de % 25'ini amorti etmek suretiyle ilk iki senede % 75'ini amorti ettirmeye müsaade ediyoruz. Kalan iki senede de % 25'ini amorti edeceğiz.

Bu suretle müesseselerimizin enflasyon vergisini ödemesini önlemiş olacağız. Böylece mükellefler, «Bize yeniden değerlendirme imkânı verin, yoksa işletmelerimizde biriken amortisman hiçbir şekilde yenilememizi karşılamıyor» gibi bir mazeretle tekrar vergi dairesini, Hükümeti rahatsız etmesinler diye biz de bu tekniğe dönmüş oluyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Evet.

Başka var mı efendim 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — Aynı Kanunun mükeççer 315 inci maddesinin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Bu usulde uygulanacak amortisman nispeti % 50'yi geçmemek üzere normal amortisman nispetinin iki katıdır.

BAŞKAN — Yani bu, demin söylediğiniz gibi hızlandırılmış amortisman sistemi, değil mi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet efendim.

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde söz almak isteyen?... Buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yukarıdaki 7 nci madde, normal amortisman sistemini içermektedir. 100 liralık bir malda % 25 nispeti kabul edilerek dört sene müddetle 25'er lira ayırmak suretiyle 100 lirayı tamamlayacaktır.

8 inci madde, azalan bakiyeler usulü amortisman sistemini getirmektedir. Bu ötekinin iki misli olduğu için, birinci sene % 50; ikinci sene ise 50'yi 100'den düştükten sonra kalanın % 50'si, yani 25; üçüncü sene 12,5; dördüncü sene 6,25 şeklinde olacaktır.

BAŞKAN — 12,5, 12,5 şeklinde değil?.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır, değil efendim.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hayır efendim, gene azalacak. Kalanın, yani % 25'in % 50'si; o da, 12,5, 12,5 oluyor.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Son sene 12,5 olarak kalacak, tamamını amortisman olarak alacağı için.

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — Aynı Kanununun 318 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı tespit ve ilan ettiği amortisman nispetlerini gerektiğinde değiştirmeye ve amortismanlarla ilgili diğer hususları tespite yetkilidir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söyleyeceğiniz bir şey var mı?.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bu madde, Maliye Bakanlığına amortisman konusunda yetki veren bir maddedir Sayın Cumhurbaşkanım. Yukarıda yapılan değişikliklere paralel olarak, o yetki hükümleri de değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Evet.

9 uncu madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 10. — Aynı Kanununun 344 üncü maddesinin 8 numaralı bendine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

Bu bentte yazılı maktu hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Evet bu madde hakkında ne söyleyeceksiniz Küçükahmet?.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 344 üncü maddenin 8 numaralı bendine göre, mükellef vergi matrahını 150 bin liradan noksan gösterdiği takdirde suçu kaçakçılık cezasına girmektedir. Tabii 150 bin lira bugün için artık çok yetersiz kalmaktadır. Mükellef her zaman bunu kötü niyetle de yapmayabilir; ama suçlama budur. Bakanlar Kuruluna bunu on katına kadar çıkartma yetkisi verilmiştir.

Aslında bu madde huzurunuzda, böyle gönülden katılarak getirdiğimiz bir madde değil. Yani Yasama Organı kanun yapıyor, sonra Hükümete de onu on misline kadar artırma yetkisi veriyoruz; tabii bu çok büyük bir rakam. Çok isterdik ki, bunu bugün için makul bir miktara çıkartıp da iki veya azamî üç katına kadar artırma yapabilelim; fakat hem acele olduğu için, hem de çok büyük değişiklikleri gerektirdiği için huzurunuzda bu şekilde getirdik.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, biz Hükümet olarak aslında beş misli olarak getirdik, Danışma Meclisinde bu on katına çıkarılmıştır.

BAŞKAN — İkide birde gelmesin diye.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet, bütün mesele o, yoksa on misli artıracak falan değiliz yani; bu sene bir misli artıracğız.

BAŞKAN — Evet, beş altı sene sonra bir kanun tasarısı daha gelecek.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Bir daha gelecek efendim.

BAŞKAN — Evet.

10 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 11. — Aynı Kanununun mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

Bu bentte yazılı maktu hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Bu da aynı.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Aynı Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — 11 inci madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 12. — Aynı Kanuna 376 ncı maddeden sonra, 205 sayılı Kanununun 22 nci maddesiyle eklenen 3 üncü bölümün ek 3 üncü maddesine 485 sayılı Kanunla eklenen dördüncü fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı lüzum gördüğü mahallerde birden fazla muvazzaf ve gayrimuvazzaf uzlaşma komisyonları ile ortalama kâr haddi ve gider esasları ile ilgili uzlaşma taleplerinin incelenmesi için ayrı uzlaşma komisyonları teşkil ve bu komisyonların kimlerden te-rekküp edeceğini tayin edebilir.

BAŞKAN — «Muvazzaf ve gayri muvazzaf uzlaşma komisyonları»ndan neyi kastediyoruz?.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bunlara «kad-rolu» veya «kadrosuz» diyebilir miyiz diye düşündük; fakat kanunun, diğer maddeleriyle paralelliği bozulacağı için mecburen böyle geldi huzurunuzda efendim.

BAŞKAN — Hep öyle geçti. Muvazzaflık, askerlikte var çünkü.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, eğer kanun uzlaşma komisyonunu devlet memurlarından teşkil ediyorsa, onlara «gayri muvazzaf uzlaşma komisyonu» diyoruz. Ayrıca «uzlaşma komisyonu» diye bir teşkilat kurar da, oraya uzlaşma komisyonu başkan ve üyeleri diye özel memur tayin ederse, ona da «muvazzaf uzlaşma komisyonu» diyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bizdeki «kad-rolu», «kadrosuz»un karşılığı oluyor biraz.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Biz burada, uzlaşmada çok birikim oldu-ğu için, kolaylık sağlarız diye düşündük.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Halen mevcut kanuna göre il ve ilçelerde birer tane kurulabiliyor, çok dosyalar birikti; bunun için Maliye Bakanlığına bunları birden fazla kurabilme yetkisi veriyoruz.

BAŞKAN — Evet.

12 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 13. — Aynı Kanunun 2577 sayılı Kanununun 63 üncü maddesi ile kaldırılan 379 uncu maddeyi yerine aşağıdaki madde eklenmiştir.

Madde 379. — Danıştay ve Vergi Mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda, tarafların istekleri üzerine, vergi davasına konu olan tarhiyatın dayanağı incelemeyi yapmış bulunan inceleme elemanı ile mükellefin malî müşaviri veya muhasebecisi de dinlenir.

BAŞKAN — Mükellefin kendisi dinlenmez mi?.
EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Kendisi de dinlenir, bunlar da dinlenebilir.

BAŞKAN — Kendisi için burada bir hüküm yok. Ben kendim geleceğim dese, bu kanuna göre gelemez.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır, kendisi geliyor, «İsteddiği takdirde, istekleri üzerine» diye hüküm var efendim.

BAŞKAN — «İstekleri üzerine», tamam.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu çok teknik bir konu, pek de benim bildiğim bir konu değil. Ancak, Hükümetten «dinlenebilir» diye geldi. Danışma Meclisi bunu «dinlenir» diye değiştirdi. Bir teknik hata yapmayalım diye aynen getirdik. Detaylı bilgi arzu ederseniz, lütfederseniz Maliye Bakanımız bilgi arz etsinler.

BAŞKAN — Buyurun.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, biz Maliye Vekâletinden «dinlenir» diye sevk etmiştik bu tasarımı. Adalet Bakanımız itiraz ettiler ve bunun «dinlenebilir» olması lazım dediler. Çünkü, «dinlenir tarzı, mahkemeyi dinlemeye mecbur bırakır ve adamlar gelmezse mahkemede davayı uzatır» diye itiraz ettiler.

Danışma Meclisinden yine «dinlenir» şeklinde, Maliye Bakanlığının ilk istediği şekilde geçti ve Adalet Bakanımız şimdi bana bir mesaj göndermiş. «Danışma Meclisinden (dinlenir) şeklinde geçmiş olan metnin, Konseyde yine (dinlenebilir) haline çevrilmesi için, benim arzularımı lütfen siz ifade edin» diye bana bir mesaj yollamış. Kendisi burada bulunmadığı için mesajını bana vermiş, ben de onu arz ediyorum.

BAŞKAN — Yani Hükümet teklifi olarak «dinlenebilir» şeklinde gönderilmişti?..

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Evet, Hükümet teklifi olarak «dinlenebilir» şeklinde idi.

Adalet Bakanımızın bu haklı itirazını baştan itibaren nazarı itibare aldığımız için, ben ve arkadaşlarımız da bu maddenin, yeniden düzenlenmesini uygun bulduk. Yani suiniyetli mükelleflerin, «malî müşavirimi dinleteceğim, muhasibimi dinleteceğim» diye mahkemeyi uzatmalarına vesile vermemek için bir

başka çare düşünmek lazım. Çünkü, «İstekleri üzerine dinlenebilir» dediğimiz takdirde de dinlenmeyebilir manası da çıkıyor. Halbuki vergi davası, muhasibi ve malî müşaviri dinlenmeden tam anlaşılabilir. Her ülkede vergi duruşmasında mükellef, malî müşaviri, avukatı ve muhasibi birlikte dinlenir, hatta bu insanlara, beyan edilen verginin beyannamesine imza koyarak mesuliyetini üstlenme müessesesi de getirilmiştir. Biz henüz oraya gidemedik. Bundan sonraki gelişmelerde biz de mükellefin muhasibinin, malî müşavirinin bilançoğu imzalamasını, vergiyi beyannamesini incelerken arayacağız.

Amerika'da «Kanunun yeminli şahitlere yüklediği cezayı bilerek bu beyannameyi imzalıyorum» diye herbiri beyannameyi imzalar ve dürüstlük yeminini de yapmış olarak imzalarlar. Bu sebeple de, orada muhakkak vergi mahkemelerinde, genel mahkemelerde vergi mükellefiyle beraber malî müşavir ve muhasibini de koymak suretiyle, tabiatıyla avukatı da devamlı şekilde olacak, vergi davasını tam anlamı ile kavramaya çalışır hâkim. Çünkü, vergi davası muhasebe bilgisine dayanır. Muhasebeyi sökmeyen vergi davası, yani davanın muhasebesini çözmeden vergi davası anlaşılabilir. Defterinde nasıl bir hile yapmıştır ki bu geliri gizlemiştir?. Bunu açıklıkla ortaya koymadan vergi davası anlaşılabilir.

Bu sebeple, biz de Maliye Bakanlığında «dinlenir» diye hazırladık; fakat Adliye Vekilimiz imzalamadığı ve itiraz ettiği için «dinlenebilir» haline getirdik, onun arzusu üzerine. Danışma Meclisi tekrar «dinlenir» şeklinde değiştirdi. Adalet Bakanımızın itirazı devam ettiği için, biz yeni bir metin hazırladık. Bu metinde diyoruz ki :

«Danıştay ve Vergi Mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda, tarafların istekleri üzerine vergi davasına konu olan tarihyatın dayanağı incelemeyi yapmış bulunan inceleme elemanı ile, mükellefin malî müşaviri ve muhasebecisi de dinlenir. Söz konusu malî müşavirler ve muhasebecilerin meslekî ve kişisel nitelikleriyle, yetki ve sorumlulukları, unvanlarının kazanılma ve kaybedilme şartları ile mesleğe ilişkin diğer konular Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.»

Yani, «Benim malî müşavirim var, ben bunu dinleteceğim» diye mükellef herhangi bir şey yapmayacak. Malî müşaviri illa da belgeli malî müşaviri olacak ve «Malî müşavirim budur, onu yanımda getirdim, onu dinlemenizi istiyorum» diyecek. Muhasibi belgeli bir muhasip olacak, «Muhاسبim budur,

yanımda getirdim - başka ülkelerde olduğu gibi - bunun dinlenmesini istiyorum» diyecek. Onun dinlenmesi istendiği takdirde, mahkeme onu dinleyecek.

BAŞKAN — Orada vergi mahkemesindeki hâkimin bu yetkisi yok mu?... Bir nevi şahit bu.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Bu ne şahit, ne de ehli-vukuf.

BAŞKAN — Bir nevi şahit oluyor. Esas bundan sorumlu gerçi ama...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sorumluluğu var.

BAŞKAN — Sorumluluğu var. Sorumlu olmayan bir insanı da, bu benim muhasebecimdir, malî müşavirimdir diye getirebilir mi; o kişi oraya gelir mi?...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Aslında bizim, Danışma Meclisinin Malî İşler Komisyonunda, Serbest Muhasiplik ve Yeminli Muhasiplik Kanun Tasarımız var. O kanun tasarısında bu elemanların hepsi bir meslek olarak, meslek odalarıyla ve imtihanlarıyla, merkezdeki Odalar Birliği ile Devletin kontrolü altında bir disipline meslek haline getiriliyor. Bugünkü gibi olmayacak. İşte o disipline meslekte, o belgeyi alan kişiye Vergi Usul Kanununda bu dinlenme müsaadesi veriliyor.

BAŞKAN — O zaman, sizin bu yeni teklif ettiğiniz şekilde, yönetmeliğe göre olacak.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet.

O yönetmeliği biz hemen tanzim edeceğiz, o gelecek kanundaki tarifi yapacağız, «onlardır» diyeceğiz.

BAŞKAN — Yönetmelik çıkıncaya kadar ne olacak?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — O kanun süratlendirilerek çıkacak.

BAŞKAN — Uygulayamazlar bunu o zaman, onu yönetmeliğe havale ettik mi...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hayır efendim, biz süratli hazırlarız. Çünkü, davayı takip etmemizin şartı o. Vergi mahkemesine hiç dava bırakmamak için, davaların tasfiyesine gittik. Bundan sonra vergi dairesinden bir dava gidince, hemen orada yer alıp davayı bitirmek gayreti içerisinde olacağız. Yoksa kurduğumuz vergi mahkemelerini işletemeyiz. Biraz biriktirsek 1983 yılında, bir daha vergi mahkemeleri kilitlemiş kalırız Sayın Cumhurbaşkanım.

KEMALETİN ALI KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, bir konuyu arz etme acaba müsaade eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun.

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Maliye Bakanının da müsaadesiyle bir konuyu arz etmek isterim.

Bizim usul hukukumuzda bilirkişinin dinlenmesi mecburiyeti kesinlikle kabul edilmemiştir.

BAŞKAN — Mahkemeye bırakılmıştır, değil mi?

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır, arz edeyim.

Ana unsur, hâkimin kendi bilgi dağarcığı ile meseleyi çözümlemesidir. Bunun dışında ise, herhangi bir bilirkişiyi seçme müessesesi sadece Adli Tıp Kanununda mevcuttur. Hâkimin takdir yetkisi dışında adli tıp raporları kesindir. Yoksa, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun 66 ncı maddesinde, hâkim istediği bir bilirkişiyi seçme yetkisine sahiptir. Şimdi, burada «dinlenir» şeklindeki bir düzenleme bir mecburiyet getirmektedir. Halbuki, çözümlenmiş bir mesele, Maliyenin lehine karar verecektir. Maliye uzmanının yapmış olduğu beyan doğrudur. Hâkim bu neticeye varmıştır. «Dinlenir» şeklindeki bir beyan, malî müşavirin mecburî duruşmaya celbine neden olacaktır. O gelmeyecektir, rahatsızlanacaktır, muhtelif hadiseler olacaktır.

BAŞKAN — Vakit kazanacaktır.

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Aslında Sayın Cumhurbaşkanım, bu madde İdare, Bölge İdare ve Vergi Mahkemeleri Kanununun 63 üncü maddesiyle yürürlükten kalkan bir maddedir. Bu madde, kabul buyurduğunuz 2577 sayılı Kanun ki, kabul tarihi 6.1.1982 dir bu kanunun 63 üncü maddesiyle yürürlükten kalkan maddeler arasındadır. O bakımdan mesele fevkalade önemlidir. Hukuk Usulü Muhakemelerinin kabul ettiği sisteme ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun kabul ettiği sisteme aykırı bir zorlama vardır. Ama mesele çok daha ayrıntılı bir şekilde ele alındığı zaman, aynen oradaki gibi, kendisi ile beraber getirilmesi hali, elbette ayrı düşünülecek bir haldir. Yoksa, hâkim kendi bilgi dağarcığıyla meseleyi çözümlenecektir. Bu bizim davaların uzatma nedenidir. İşte en basiti de Antalya'daki olaydır. Halbuki mesele aydınlanmıştır; ama dinlenebilir. Bu sefer teker teker dinlenmeye başlıyor. Bu sefer bilirkişiler gelmiyor; yani büyük bir kaos olarak karşımıza çıkıyor. Mesele aydınlanmış ise hâkim kararını verecektir. Mesele aydınlanmamış ise -Sayın Maliye Ba-

kanımızın da ifade ettikleri gibi- elbetteki hâkim bu uzmanlardan istifade edecektir veya daha başka uzmanları, bilirkişileri dinlemek suretiyle bir neticeye varacaktır.

Bizim endişemiz, «gerek Ceza Usulü Kanunumuzda, gerekse Hukuk Usulü Kanunumuzda mevcut olan bir sistemi, acaba bu madde zedeliyor mu?» şeklindedir. Yoksa, aslında hâkim, kendi bilgi dağarcığıyla meseleyi çözümlenecektir. «Aksine bir davranış, davaların uzamasına sebep olur» diye endişeliyiz.

Lütfettiniz, takdir Yüce Konseyindir.

BAŞKAN — Bence de doğrudur, burada hâkimi zorlamaya gerek yok. Oradaki vergi hâkimi, mahkemesinde, bunun zaman kazanmak için yapıldığını anlayabilir. Aydınlanmıştır, ama maddedeki «dinlenir» ifadesine göre illa ötekini de dinleyeceğim diyecek; çünkü biz şimdi burada mecbur ediyoruz. İsterse muhakkak dinleyecek. Buna gerek görmediği zaman hâkimin elini kolunu bağlamış oluruz. Onun için, «dinlenebilir» demek bence de doğru; Sayın Kâşifoğlu haklıdır.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFALOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, bu dinleme arzuya tabi bir durum. İdare, kazanacağı bir davada inceleme elemanına, «dinleyin» demez, mesele anlaşılıyor ise, idarî mahzur yoksa. Ancak, idarenin, merramını doğru dürüst anlatamadığı halde, incelemeyi yapan elemanın da dinlenmesini istemesi hakkıdır. Mahkeme, «Ben dinlemiyorum» der ise de, zapta geçmiş olacaktır. Bir üst mahkemede tekrar görüşülecektir. Bu zamana kadar olan bütün düzenlemelerimiz, ceza ve medenî hukuk alanlarında olmuştur. Vergi mahkemelerini hiç düzenledik mi? Tabii ki yeniliği olacak. Vergi davası başka çeşit bir davadır. Hâkimin bilgi dağarcığının yetişmesine imkân ve ihtimal yoktur, muhasebeyi incelemesi lazım gelir. Nasıl ki adli tıpta Ceza Kanunu istisna getirmişse burada, da bir istisna getiriyoruz, muhakeme usulünde. Çünkü, davanın niteliği o. Bu dava niteliğini kabul etmez isek, ki bu hâkime yardımcıdır, hâkim çözümez bunu. Yani bilgi dağarcığında birikecek olan, muhasebe incelemesi ve defteri görmüş olması lazım gelen kişilerin bilgisidir. Bunu muhakkak mahkemenin bilmesi lazım gelir.

BAŞKAN — Hâkim sınıfından değil ise, hakikaten Vergi Dairesinden gitmiş birisi ise belki de biliyordur. Bunlar sadece Danıştayın elemanları değil, bunların içinde maliyeciler de var.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Tabii. Diyelim ki, Türkiye'nin muhasebesini en iyi bilen, vergi mevzuatını en iyi bilen benim ama, hâkim kürsüsüne oturduğum zaman, o defterin dosyası üzerinde inceleyerek götürebilecek isem, taraflar da duruşma istemedi ise, ceza davası gibi illa da duruşması rüyet edilecek bir dava şekli değildir, vergi davasıdır. Bir defa, önce tarafların duruşma istemesi lazımdır. Taraflar duruşma istemez ise, zaten evrak üzerinde ele alınacaktır.

BAŞKAN — Tamam, mesele yok.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — O zaman dinleme yok ama, taraflar duruşma istediler ise, mahkeme muhasebe avukata, malî müşavire «Sen şu gün duruşmada bulunacaksın» diye tebligat yapacaktır. Yani, duruşmanın sebebi, duruşmada durumu bir defa daha arz etmekten ibarettir. Asıl muhakeme usulü, evrak üzerinde muhakeme usulüdür vergi muhakemesinde; bizim bildiğimiz genel muhakemelerde olduğu gibi, duruşmalı muhakeme usulü değildir. Vergi davasında meram anlatıldı ise, zaten kimse duruşma istemeyecektir. Burada belki bir davada duruşma olacaktır.

BAŞKAN — İyi ama, farz edelim ki, iki taraftan birisi, ya mükellef veya idare istedi; istedi de mahkeme kabul etmedi; temyiz hakkı var, bir üst mahkemeye temyiz edecek. O zaman orası bakmayacak mı; «Bunu niçin dinlemedi» diye?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, hayır, taraflar orada da hâkimi mecbur etmiş, duruşma istemişlerse duruşma yapacak. Kanun öyle.

BAŞKAN — Hangisi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Müsaade ederseniz arkadaşımız açıklayacaklar.

BİLTEKİN ÖZDEMİR (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, «İdarî Yargılama Usulü Kanunu Madde 17 Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde açılan iptal ve ikiyüzbin lirayı aşan tam yargı davaları ile tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri malî yükümlülükler ve bunların zam ve cezaları toplamı ikiyüz bin lirayı aşan vergi davalarında, taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır» diyor.

BAŞKAN — «Duruşma yapılır.»

BİLTEKİN ÖZDEMİR (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Amir hüküm, mecburidir; artık duruşma

yapmadan karar vermesi bu usule göre mümkün değildir.

Bu duruşmada, Sayın Bakanım müsaade ederlerse bir açıklama yapmak istiyorum, vergi davalarının diğer hukuk davalarından farklılığı vardır. Bir vergi davasında davayı yaratan kamudur. Yani iki vatandaş arasındaki bir kavgada Devlet bir dava yaratmamaktadır. Halbuki ben 18 milyon vergi mükellefinin hepsine Emlak Vergisinde dava yaratabilirim. Bu yarattığım davalarda, ben, mahkemenin süratle gitmesi yanında, vatandaşımın, hatta bu arada avukat olacak vatandaşımın da savunma hakkını ona en iyi biçimde, - belki yargı biraz gecikebilir ama, bu vergi mükellefi bakımından buna imkân - vermek durumundayım.

Biz, meseleye bu açıdan yaklaştık. Çünkü öyle vergi davaları vardır ki, bu davaların malî yükü bir avukat tutmaya, hatta bir avukatın girmesine elverişli olmadığı gibi, mükellef de yaşlı bir insandır, mesela 65 yaşında bir insandır, bunu da açıklayamayacak bir durumda olabilir. Biz bu davalarda, mademki kanun böyle bir duruşmayı amir hüküm olarak getirmiştir, hiç olmazsa hukukî şekil ve temsil hürriyetinden dışı çıkarak, vatandaşa kendi hakkını aramasında genel yardımın dışında bir kolaylık getirmek istiyoruz. Tabii bu kolaylık getirilirken Sayın Adalet Bakanımızın davanın uzamasıyla ilgili endişelerine de katıldık. Bunun da suiistimal edilmemesi için, bu davalara girebilecek kişilerin Maliye Bakanlığı tarafından bir nizamla bağlanması lazım. Çünkü bugün Türkiye'de her şeyin nizamı vardır. Bugün en basit sağlık memurunun bir nizamı vardır ama, Türk ekonomisini, Türk Maliyesini yönlendiren ve serbest faaliyette bulunan muhasip ve müşavirlerin hukuken yazılı bir nizamı yoktur. Biz bu yönetmelikle hem Sayın Adalet Bakanımızın endişelerine cevap vermek, hem de, vergi konusunda vatandaşımıza bir kolaylık getirmek istiyoruz, vergi mahkemelerinin de uzaması pahasına.

Sayın Cumhurbaşkanım, biz mümkün olduğu kadar davaya gitmeyi önlemek istiyoruz, uzlaşmayı da önlemek istiyoruz. Bir de, davaya giderek zaman kazanmak, davayı uzatmak isteyen vatandaşın bir müeyyide getirdik, faiz getirdik, istediği kadar davayı uzatsın, paranın değeri hiçbir şekilde bundan sonra azalmayacaktır. Fakat bu meyanda, vergi davalarında 100 liradan, 5 liradan, 25 liradan davalar söz konusu. Bugün bunlar var; 25 liralık bir dava söz konusu. Şimdi gerçi bu 25 binde olabilir, 5 bin de

olabilir; bir avukat meselesine gittiği zaman vatandaşın büyük bir külfet ve temsil güçlüğü söz konusudur. Bunu getirdik.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bir önerge vardır, okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Usul Kanunu Değişiklik Tasarısının 13 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Adnan Başer KİFAOĞLU
Maliye Bakanı

«Madde 13. — Aynı Kanunun 2577 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile kaldırılan 379 uncu maddesi yerine aşağıdaki madde getirilmiştir.»

BAŞKAN — Bütçe - Plan Komisyonu metninde «Madde eklenmiştir» diye yazılı.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Burada «Madde getirilmiştir» deniyor.

BAŞKAN — Komisyon metninde «Eklenmiştir» diyor. Danışma Meclisinden gelen şekli, «Getirilmiştir» diyor. Burada, «Eklenmiştir» diyor; maddeyi eklemiyoruz ki, maddeyi değiştiriyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKİAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Ekliyoruz, çünkü o madde yok, o madde daha evvel kaldırıldı. Onun için «Eklenmiştir» tabirini getirdik.

BAŞKAN — 379 vaktiyle kaldırılmıştı.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKİAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Onun yerine bu maddeyi koyuyoruz, bu ekleme oluyor.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Sayın Cumhurbaşkanım, burada yeri gelmiş iken arz edeyim: Kanun tekniği bakımından bu çok hatalı bir usuldür. Bir kanun kaldırıldıktan sonra, kaldırıldığından haberi olmayan uygulamacı, çok sonraki uygulamacılar karıştıracaklardır. Bu kanun tekniğinde de yoktur. Ek maddelerin, hangi kanuna ait ise, o kanuna bir ek madde şeklinde getirilmesi lazımdır.

BAŞKAN — Sonuna madde eklemek lazım.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Yeri geldiği için arz ettim.

Bu, kanun tekniğinde şimdiye kadar yapılmayan bir usuldür ve birçok mahzurları vardır.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KİFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım; burası Vergi Usul Kanununun içerisinde bir bölüm halinde.

BAŞKAN — Ama böyle gelmiş.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KİFAOĞLU — Evet, böyle bir bölüm...

BAŞKAN — Yeni 379 oluyor. Yani vaktiyle kaldırılmış, onun yerine getiriliyor. Eklenmiyor, getiriliyor.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Şimdi efendim, bundan sonra 2577 sayılı Kanuna bakıldığında bu hep kaldırılmış bir madde olarak gözükecektir. Çünkü 379 gidip tekrar yerine monte edilecek. Çok karışıklıklar yaratacak. Bir madde diğer bir kanunla kaldırıldı mı, onun yerine artık aynı numarayla kanun konması usulü, daha başka akla gelmeyecek mahzurlar doğuracağından, uygulamada hiçbir zaman kullanılmaz. Ek madde olarak getirilir.

BAŞKAN — O zaman bir ek madde olarak koymak lazım. Bu maddeyi Komisyona iade etmek gerekir.

Şimdi evvela değişiklik önergesini, kaldığımız yerden itibaren okutuyorum:

Madde 379. — Danıştay ve Vergi Mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda, tarafların istekleri üzerine, vergi davasına konu olan tarhiyatın dayanağı incelemeyi yapmış bulunan inceleme elemanı ile mükellefin malî müşaviri veya muhasebecisi de dinlenir.

Söz konusu malî müşavirler ve muhasebecilerin mesleki ve kişisel nitelikleri ile yetki ve sorumlulukları; unvanlarının kazanılma ve kaybedilme şartları ile mesleğe ilişkin diğer konular Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belli edilir.»

BAŞKAN — Şimdi Sayın Küçükahmet, bu önergenin tetkik edilmesi ve bu maddenin de 379 olarak değil, bu kanuna ek bir madde olarak eklenmesi hakkındaki hususların tekrar müzakeresi ve tetkiki için ben bu 13 üncü maddenin Komisyonda tekrar incelenmesini teklif edeceğim. Acele etmemek lazım, bunu önümüzdeki bir günde tekrar konuşuruz. Bunun hemen acele çıkması, yılbaşından evvel çıkması diye bir konu da yok.

Onun için ben bu 13 üncü maddenin bu önergeyle beraber dikkate alınmak üzere Komisyona iadesini teklif ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Küçükahmet, bunun üzerinde biraz daha inceleme yapın.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKİAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Emredersiniz.

BAŞKAN — Sayın Kanunlar Müdürünün dediği doğrudur. Kaldırılmış bir madde. Yani 2577 sayılı Kanuna bakar; kaldırılmış. Eğer buna bir daha ek yapmamışsa, o kaldırılmış bir madde olarak görünür.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, izin verirseniz, bundan evvelce de örnekleri var. Mesela, Vergi Usul Kanununun 386 nci maddesinin karşısında, «2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 63 üncü maddesi ile kaldırılmıştır.» diyor. Arkasını açıyoruz 386 nci diye bir madde var. Önümdeki Resmî Gazete değil - eğer yanlış değilse - ve bunun benzerleri var.

Aslını ararsanız 378 var 379 'boş, 380'e atıyoruz. Bu maddenin de konulacak yeri burası. Buna ek maddede dersek...

BAŞKAN — İyi, işte, bunu bizim Adalet Komisyonu ile bir daha konuşun. Adalet Komisyonu da bu konuya bir daha baksın, Bütçe Komisyonu ile beraber; üzerinde çalışsınız.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Başüstüne efendim, emredersiniz.

BAŞKAN — Şimdi 14 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14. — Aynı Kanuna 205 sayılı Kanunla eklenen geçici 11 inci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeniden Değerleme :

Geçici Madde 11. — Bilanço esasına göre defter tutan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri (İmtiyazlı şirketler ve dar mükellefler hariç, kolektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarına dahil amortismanına tabi iktisadî kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları, 1982 hesap dönemi sonu itibarıyla aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler. Şu kadarki, İktisadî Devlet Teşekküllerinin yeniden değerlendirme yapmaları zorunludur.

1. Değeri 5 000 lirayı geçmeyen iktisadî kıymetler, iktisadî kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan kur farkları, sinema filmleri, alameti farika hakları, peştemallıklar, özel maliyet bedelleri, ilk tesis ve taazzuv giderleri, organizasyon, etüt ve arama giderleri ile mahiyetleri ve amortisman süre ve tarzları itibarıyla bunlara benzeyen sair aktif kıymetler yeniden değerlendirme kapsamına girmezler.

2. İktisadî kıymetler ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanlar, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifine dahil edildikleri yıla ait kat sayı ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükelleflerin bilançolarına bu dönemler içinde dahil et-

tikleri iktisadî kıymetlerin ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanların değerlendirilmesinde, özel hesap dönemlerinin kapandığı takvim yıllarına ait katsayılar esas alınır.

3. Yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışı, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir.

Değer artışı, amortismanına tabi iktisadî kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden önceki net bilanço aktif değerlerinin, bu kıymetlere katsayı tatabikinden sonra bulunacak net bilanço aktif değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur.

Net bilanço aktif değeri, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanın tenzili suretiyle bulunan miktarı ifade eder.

Bu değerın tespitinde, 320 nci maddenin son fıkrasına göre ayrılmış sayılan amortismanlar da fiilen ayrılmış kabul edilir.

4. a) Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri (Kolektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarını yeniden değerlemeleri halinde, değer artışını pasifte özel bir fon hesabında tutarlar ve iktisadî kıymetlerin değerlemeden önceki değerleri üzerinden amortisman ayırmaya devam ederler.

b) Kurumlar Vergisi mükellefleri, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışının tamamını sermayelerine ilave edebilirler. Bu suretle sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Değerleme yapılan kuruma iştirak eden işletmelerin aktifinde bu nedenle meydana gelen artışlar ise pasifte özel bir karşılık hesabında gösterilir ve bu karşılık sermayenin özü addolunur. Karşılık hesabında gösterilen değer artışı kurumlar tarafından sermayeye eklenebilir. Bu işlemler kâr dağıtım sayılmaz.

Amortismanına tabi sabit kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan kurumlar, yeniden değerlendirilmesinin yapıldığı hesap dönemini takip eden hesap döneminden itibaren sabit kıymetlerini yeni değerleri üzerinden itfa ederler. Şu kadar ki, gayrimenkuller yeniden değerlendirilmeden önceki kıymetleri üzerinden amortismanına tabi tutulur.

5. Bankalar, yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışlarını, nakit karşılığı hisse senedi ihracı suretiyle sermaye artırımına gidilmesi ve taahhüt edilen pay bedellerinin ödenmesi şartıyla sermayelerine ekleyebilirler. Ancak, her yıl sermayeye ek-

lenecek değer artışı, taahhüt edilen pay bedellerinin ödenen kısmına isabet eden miktarı aşamaz.

5.11.1981 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar sermayelerini artıran bankaların, söz konusu sermaye artırımları ile ödenen pay bedelleri, bu bent uyarınca nakit karşılığı yapılmış sermaye artırımını olarak kabul ve ödenen pay bedellerine teka-bül eden değer artışları sermayeye ilave edilir.

6. Bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulan değer artışları, Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinin uygulamasında ödenmiş sermaye, Bankalar Kanununun uygulamasında ise ihtiyat addolu-nur.

7. Değer artış fonu, sermayeye ilave dışında her-hangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya iş-letmeden çekildiği takdirde, bu işlemin yapıldığı dö-nemin kazancı sayılarak vergiye tabi tutulur.

8. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıy-metlerin her birine isabet eden değer artışları ile bun-ların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında müfre-datlı olarak gösterilir.

9. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıy-metlerin satışı halinde, bunlara isabet eden değer ar-tışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

10. 31.12.1982 tarihi itibariyle yapılacak değer-lemelerde esas alınacak katsayılar şunlardır:

1982 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	1
1981 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	2
1980 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	3
1979 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	4
1978 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	5
1977 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	6
1976 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	7
1975 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	8
1974 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	9
1973 yılında aktifleştirilen amortisman-a tabi sabit kıymetler için	10
1972 ve önceki yıllarda aktifleştirilen amor-tisman-a tabi sabit kıymetler için	11

Yeniden değerlemeye ilişkin diğer hususları tespit etmeye, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için yukarıdaki esaslar dışına çıkan uygulamalar ile devir ve nevi değiştirmeleri önleyici düzenlemeler ge-tirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — Evet, bunu Danışma Meclisine ver-medem evvel de konuşmuş ve «Oraya gitsin, görüşül-sün, oradan gelsin» demiştik; şimdi Danışma Mecl-i-sinden gelmiş bulunuyor.

Şimdi, bu «Yeniden değerlendirme» ile Hazine ne kay-bediyor, ileriki senelerde ne kazanıyor?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, bir kere mevcut müesseseler bilançolarını bugünkü dü-zeye getirecekler ve Hazine kaybı bu defa bundan ev-vel huzurunuzda geldiği ölçüde değil. Bundan evvel huzurunuzda geldiği zaman, hem Gelir Vergisi mükel-lefleri, hem Kurumlar Vergisi mükellefleri yeni de-ğerler üzerinden amortisman ayırmak zorundaydılar. Halbuki burada, Gelir Vergisi mükellefleri yeniden değerlendirilmeyi yapsalar bile, amortismanı eski de-ğerler üzerinden ayıracaklar.

Bu onlara ağır bir yük mü? Hayır. Bundan 3-5 gün evvel kabul ettiğimiz, Gelir Vergisi Kanununda, bir madde ile bunlara, bir yıl içinde kurumlaştıkları takdirde, bu haklardan yararlanma hükmünü getir-dik Binaenaleyh, biz ne yaparsak yapalım, Maliye ne gayret gösterirse gösterebilirsin, beyannameli Gelir Ver-gisi mükelleflerini, maalesef, kurumlar kadar zabtı rabt altında tutamıyoruz. Biz de bunların kurumlaşma-sını bir yerde istiyoruz, bir yerde de onu teşvik edi-yoruz.

Binaenaleyh, huzurunuzda gelecek metin, aslında Gelir Vergisi mükellefleri için «Bilançolarına, sadece bugünkü düzenlemeyi getirecekleri» hükmünü getir-iyor. Bugünkü düzenlemeyi getirince ne olur? Banka-lardan kredi alma hakları doğar; eskiden 100 milyon sermayeli bir müessese idi, kredi verirken başka türlü muamele edilirdi; şimdi 1 milyar lira sermayeli bir müessese - değeri 10 misli artmışsa - ona göre mua-mele görecektir.

Kurumlar Vergisi mükellefleri ise, bu iki şarta ilave olarak; yeni değerler üzerinden amortisman ayı-racaklar, değer artışlarını sermayelerine ekleyebile-cekler, yeni değerler üzerinden hisse senedi, tahvil çıkarabilecekler ve - bütün bunların yapılmasından umulan odur ki - sağlıklı bir yapıya kavuşacaklar-dır. Yapılan hesaplara göre, bunun 30 ila 40 milyar, belki 50 milyar liralık bir bütçe giderini de beraberin-

de getirdiği hesaplanmaktadır. Bundan evvel 70-80 milyar lira civarındaydı.

Bağışlayın efendim, bir yerde benim maliyeciliğim yok ama, klasik bir bütçeciliğim var; 1983 Bütçesine de şimdiden acımaya başladım. Bugüne kadar 1983 Yılı Bütçesinin gelirlerini hep bir yerlerden kestik. Halbuki, o bütçe, bizzatıhi 300-400 milyar lira açık verecek bir bütçedir. Bu da bu açığı verecektir. Ama umulan odur ki - ben de öyle diyorum - bir senelik süre, bütçe süresi olmaktan çıktı. Bütçeler değerlendirilirken 4-5 yıllık bir devreyi değerlendirme yapalım, bu takdirde bunlar sağlıklı bir bünyeye kavuşacağından, ileride daha fazla gelir getireceklerdir. Bu getirir mi getirmez mi bilemiyorum; ancak yeniden değerlendirmeye katılmadığımı huzurunuzda ikinci defa, hatta üçüncü defa arz ettim; zannediyorum ki bu katılabileceğim en uygun metin. Çünkü arz ettiğim gibi, sivri noktalar büyük çapta elendi. «Acaba kurumlar da Eski değerler üzerinden amortisman ayırır» şartını koyalım mı buraya? Tabii o takdirde de «Yeniden değerlendirme» güdük kalacak, hiç yapılmamış demektir. Onu da böyle yapın diyemiyorum. Ama zannediyorum ki bu metin, Maliyenin de, benim de katılabileceğim, hem ekonomiyi, hem bütçeyi düşünerek huzurunuzda getirilmiş bir metin olmaktadır.

Bilemiyorum teferruat hakkında bir malumat emreder misiniz?

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Bu konuda Maliye Bakanımız ne diyor?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Amiralimin işaret ettiği gibi, asgarî bütçe geliri kaybı verecek bir yeniden değerlendirme tarzı getirecektir.

Bir defa, gayri menkullerin amortismanını yeni değerler üzerinden ayırıyoruz. Gelir Vergisi mükellefleri de güzelleşen bilançoya göre değil, eski bilanço değerlerine göre ayıracaklardır.

Sonra, en büyük incelik - bundan önceki tasarıda olmayan - burada herkes ilk görüşte maddeyi başka şekilde yorumluyor; fakat biz burada açıkça diyoruz ki (Bakanlar Kurulunda da izah ettik; çünkü arkadaşlar başka türlü anladılar), «Değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış amortismanlar da, iktisadî kıymetlerin bilançoya girdiği yıla ait katsayı ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir»

Halbuki, bundan önce gelen metinde, mesela biz 1971 yılında bilançoya girmiş bir aktif değeri 11 ile çarpıyoruz; eğer bu 10 senelik amortismanına tabi tu-

tuldu ise, bunun için de 100 liralık değer ayrılmış gitmişse, onu da 11 ile çarptığımız için, yeniden amortismanına tabi tutulacak bir ek değer çıkmıyor. Buna «Yeniden değerlemede idarî metot» deniyor.

Eski tanzimlerin hepsinde, aktife giren değer 100 lira olarak girdi ise, o 11 katsayı ile çarpılınca 1 100 liraya çıkıyordu; onun birinci senesi için ayrılmış 10 liralık amortisman 11 ile çarpılıyordu 110 lira ve ikinci sene için ayrılmış olan 10 ile çarpılıyor, üçüncü sene için ayrılan 9 ile, dördüncü sene için ayrılan 8 ile; sonunda 1 100 liralık bir yeni değer karşısında 830 liralık bir amortisman ayrılmış oluyordu her yılın parasını kendi katsayısı ile değerlendiriyoruz diye ve bu takdirde, yeniden değerlemeye tabi tutulan her türlü işletmeye dahil kıymet için bir amortisman ve gelir kaybı mevzu bahis oluyordu.

Burada «Yeniden değerlendirme bilanço güzelleştirilmesi» galip bir vasf olarak ortaya konmuştur. Ancak, çok yüksek enflasyon seviyelerine ermiş 1976, 1977, 1978, 1979 yıllarında yapılmış yatırımlarda bir yeniden değerlendirme farkı çıkacaktır. Bu da çok büyük bir adalettir; çünkü o tarihlerde eski kurullarla meydana gelmiş değerlerin, o zamanki değerleri üzerinden ayrılan amortismanlarla sanayimizin, büyük kesimini teşkil eden bu miktar makine ve teçhizatı yenilemesi imkânı yoktur. Yani biz 1976'da, 1977'de, 1978'de belki enflasyonist bir vergi almışızdır bu çeşit kurumlarımızdan; çünkü Gelir Vergisi mükellefleri için mevzu bahis değildir; fakat bunu daha fazla uzatmak, kurumlarımıza yararlılığını kaybettiriyor, kurumlar koflaşıyor; kendi başına yeniden sermaye artırsa, artan sermayeyi vergi olarak alıyoruz.

Burada yaptığımız en büyük bağış, «Enflasyondan dolayı değer artışını artık ben vergi mevzuuna almıyorum» dur. Yani, değerlemenin doğuracağı kayıp mühim değildir; fakat değerlendirme dolayısıyla vazgeçtiğimiz vergileme hakkımız mühimdir, bu değerlendirme sisteminde.

Gelir Vergisi mükelleflerinde bunu yapmamak bir adaletsizlik oluyor; Kurumlar Vergisi ile Gelir Vergisi mükellefleri arasında. Fakat, Amiralimin işaret buyurduğu gibi, Gelir Vergisi Kanununda yaptığımız değişikliklerle onlara da belli bir süre içerisinde kurumlaşmak imkânını sağlıyoruz. Yani bir şirket haline gelirlerse, onlar da bu hükümden istifade edeceklerdir.

Bütün Kurumlar Vergisi mükellefleri için, «Meydana çıkan yeniden değerlerin sermayelerine ilave edilmesini ve onun karşılığında sermayedara bedava his-

se senedi verilmesi» esasını getiriyoruz. Bugün eski değerleriyle kilitlenmiş kalmış olan şirketlerimiz, bu suretle kendi aktiflerindeki yeni değere göre bir hisse senedi büyümesine ulaşacaklar.

Şimdi, öyle şirketlerimiz var ki, bir hisse senedi 10 bin liraya ihraç edilmiş, bugün 1 milyon lira ediyor; 1 milyar liraya hisse senedi pazarlamasına imkân yok. Halbuki bu şirkete yeniden 100 bin hisse senedi çıkartmak imkânını veriyorsunuz, bilançosunun bugünkü değerine göre. O takdirde aslında mükellef bir şey kazanmıyor; fakat her bir hisse senedini 10 bin liraya satarak, 1 milyona satamadığı hisse senedini, 100 hisse senedinin 51'ini veyahut 49'unu 10'ar bin liradan satmak suretiyle 490 bin liralık yeni bir fon sağlayabiliyor.

Yani, asıl getirilmek istenen, sermaye büyümesini temin için menkul kıymet piyasasında tedavül edecek tahvil yerine, öz sermaye unsuru olarak hisse senedini piyasamıza getirebilmelidir. Buna muvaffak olursak, mükelleflerin, hem refah bazında Türkiye'nin iktisadî işletmelerine ortak olma şuuruna varmalarını sağlamak, hem de bilhassa çalışan emekçilerin çalıştıkları işletmelerin ortağı olduğu şuuruna varmalarını sağlamış olacağız. Bu da çalışanların hisse senedi sahibi olmaları suretiyle toplumumuza yeni bir huzur getirecektir diye düşünüyoruz...

Geleceğin Türkiye'sinde, bilhassa endüstri mülkiyetinin halka yaygın olması imkânını getirebilirsek - ki bunun için her yerde ülkeler endüstri mülkiyetinin halka yaygınlaşması için özel kanunlar, özel gayretler sarf ederler, Partisipasyon (Participation) kanunları çıkararak işletmeleri partisipasyona zorlarlar - belki ileriki seviyelerde bu hamlemizde de bu endüstri mülkiyetinin yaygınlaşmasını sağlayamazsak, mecburî partisipasyon kanunu ile çalışanları hisse senedi almaya mecbur tutarak bunu yaygınlaştırmak durumunda olacağız.

Yalnız burada Bankalar Kanunumuzla tezat teşkil eder bir husus var, onun için özel bir fıkra getirdik Sayın Cumhurbaşkanım. Burada, nakden hiç sermaye konmadığı halde, «Eski kıymetleri nakit sermaye haline getirir» diyoruz. Bankalara diyoruz ki, «Banka sermayesi nakden konur. Sen nakden koyduğün sermaye kadar buradan hisse senedi çıkarabilirsiniz.» Yani, onlara yarısını vermiş oluyoruz.

Bilfarz, İş Bankasının bugün 30 milyar lira sermayesi var. İş Bankası biraz değişik bir şekilde açıldı. O, 1982'de sermaye artırdı. 5.1.1981'den sonra artırırlar da eski artırırlar da yeniden değerlemenin içerisi-

ne girecek. Bankanın 30 milyar sermayesi varsa, yeni değerlemeye göre 70 milyar liralık yeni bir fonu varsa, bütün binaları yeniden değerleyince 100 milyarlık bir varlığı ortaya çıkarsa, bu aradaki 70 milyarın hepsini birden hisse senedi olarak veremez Bankaya. «Ortakların 10 milyar nakit koyarsa buradan 10 milyar ekleyebilirsiniz. 10 milyar nakit koyarsanız 10 milyar ekleyeceksiniz, 20 milyar nakit koyarsanız 20 milyar ekleyeceksiniz.» diyoruz. Yani bir hisse senedi olan mükellefe, eski değerden bir tane bedava hisse senedi verme imkânı oluyor.

Halbuki, diğer işletmelerde bir hisse senedi olana birden fazla hisse senedi verme imkânı var. Bir hisse senedi karşılığında 99 hisse senedi bile almak mümkün.

BAŞKAN — Bankalara bir haksızlık oluyor diyorum.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Haksızlık değil efendim. Bankaların nakdi gücünü telafi etmek için; çünkü, banka aslında nakit gücüdür. İleride önümüzdeki haftalarda huzuruza gelecek Bankalar Kanununu hazırladığımızda, Türk bankalarının durumunu göreceksiniz. Bütün dünya bankalarını araştırdık, onda birden az nakit karşılığı bulunduracak, öz varlık bulunduracak banka yok. Bütün dünya kanunları öyle kabul etmiş. Bizim bankaların top yekûn taahhütlerini alırsanız, öz varlıkları çok cüzi kalıyor, tetkik edilirse. Binaenaleyh bu bakımdan biz o kanunda da değişiklik yapıyoruz. Burada da, o kanundaki düşündüğümüz nakden güçlenmesi fikrinden sapmamak için, bankalar için özel bir hüküm getirmiş oluyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım, bu madde konusunda ki fikrimizi biz daha önce Sayın Amiralimize arz ettik, Bütçe Komisyonunda; fakat bir takrirle Yüce Konseye arz edilmesini uygun buldular. Bir operasyon yaptık 1982 yılında. Yüksek malumunuz olduğu gibi Güney Sanayi operasyonu yapıldı. Güney Sanayi operasyonunda biz Güney Sanayide yeniden bir değerlendirme yapmadan, eski ortağın yanına ki, bu 200 milyon liralık bir ortak idi, 200 milyon liralık bir sermayenin sahibi idi; 800 milyon lira yeni sermaye koymak suretiyle işletmenin % 80'ini yeni sahiplere vermiş olduk. Bu yeniden değerlendirme 31.12.1981'de yapılsa idi, işletmenin bilançodaki değeri 28 milyar liraya, bizim o inceleme sırasında gördüğümüz gibi 28 milyar liraya, çıkacaktı.

Halbuki, o günkü değeri 200 milyon lira sermaye ile tespit edilen bir değerdi ve yeniden işletmeye or-

tak olanlar 800 milyon lira verdiler. İşletme 3.12.1982' de değerlendirince ve yeniden değeri 30 veya 28 milyar lira civarında çıkacaklar. Bu 800 milyon lira sermaye yatıran kişiler de, bakiye 29 milyarın % 80'ine sahip olacaklar.

Halbuki işletmeyi asıl kurtaran da Hazine. En büyük alacaklı da Hazine. Yani biz 3 milyar 800 milyon lira vergi alacağımızla duruyoruz, 5 milyar lira da fiilen yarattığımız fonla işletmeye bir katkıda bulun-duk.

Halbuki, bu 800 milyon lira sermayeyi koyan ortaklar; İş Bankası, Ziraat Bankası, Sümerbank ve ENKA. Sümerbankı biz zorla soktuk, onun niyeti yoktu, 100 milyon lira ile girdi, onun herhangi bir alacağı da yoktu. İşletmeden alacaklı kurumlardı bunlar. İş Bankasının 4,5 milyar lira alacağı vardı; 300 milyon lirasını sermaye koydu ve bunun 7 misli olan 2 milyar 100 milyon lirasını da kâr ortaklığı gibi, yani faizsiz alacak haline getirdi. ENKA'nın 1 milyar 600 milyon lira alacağı vardı, o 200 milyon lira sermaye ile % 20 hisse ile girdi. 1 milyar 400 milyon liralık alacağımızı da yine kâr ortaklığından pay almak şekline dönüştürdü. Ziraat Bankası da aynen ENKA gibi idi, % 20 aldı. Ziraat Bankası, 200 milyon lira sermayesinin 7 misli olan 1 milyar 400 milyon liralık alacağı için faiz yürütmemeye başladı, kâr ortaklığı; ama alacağı devam ediyor, bakiye alacağının da faizlerini alıyor.

Bu vaziyette, aslında hiç faiz almadan 8 milyar 800 milyon lira ile katkıda bulunan Hazine, bu işletmededen hiçbir para almamış oluyor. Halbuki işletmeyi asıl ayağa kaldıran Hazine'dir ve öbürleri de alacaklarını konsolide etmişlerdir. Bu ayağa kaldırılan müesseseden hem % 80 pay alacaklar, hem de alacaklarını alacaklardır. Biz bu adaletsizliği gidermek için, bu yeniden değerlendirme maddesine bir fıkra daha eklenmesini teklif ediyoruz ve «Hazinenin 8 milyar 800 milyon lira alacağı karşılığında bu yeniden değerlemede Hazineye hisse senedi verir» diyoruz. Ayrıca, «Hisse senetlerinin yeni baştan dağıtımı, sermaye teşkili de Maliye Bakanlığı tarafından yeniden tanzim edilir» diyoruz. Bu büyük bir adalet olacaktır. Tabii biz de alacağımızı alacağız.

BAŞKAN — Peki o zaman farkına varılmadı mı bu madde hazırlanırken?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Farkına varıldı da, biz Danışma Meclisinde falan bunları konuşmak istemedik. Buraya kadar getirdik; ilk önce Amiralime arz ettik, o da bunun huzurunuzda gelmesini uygun buldu.

BAŞKAN — Bu, bir fıkra eklemesi mi, yoksa ayrı bir madde tedvinimi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bundan sonra bir geçici madde var; ona «Geçici Madde 1» diyeceğiz, bu «Geçici Madde 2» olacak.

BAŞKAN — Geçici 1'inci madde bu.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bu esas Kanununun geçici madde 2'si ve görüştüğümüz madde ile ilgisi var; fakat bu maddenin altına ilave edilmeyecek Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Geçici 1'inci madde hangisi ki geçici 2'nci madde yapıyoruz?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Tasarıda geçici Madde var, onu geçici madde 1 yapacağız, bu geçici madde 2 olacak.

BAŞKAN — Ona gelmedik daha, ben bu madde üzerinde konuşuyorum.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hayır bu yeniden değerlendirme ile ilgili olduğu için..

BAŞKAN — Evet, yeri geldiği zaman onu söyleyin; şimdi 14 üncü madde üzerinde görüşüyoruz. 30-35 milyar liralık bir zarar tahmin ediliyor, değil mi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet.

BAŞKAN — Peki bu 1983 senesinin vergileri?.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — 1983'ü hiç etkilemiyor,

BAŞKAN — Etmemesi lazım, çünkü 1982'ye göre verecekler onu, ancak 1984'ü etkiler.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Arkadaşlar yeniden değerlemeyi çok arzu ediyorlar.

BAŞKAN — Çok da konuşuluyor, hep basında var.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Palyatif olduğu için özellikle kamuoyunda bütün işletmeler tarafından konuşuluyor. Teknisyenler olarak Hükümet seviyesinde konuşurken, biz biraz da Hükümetin fedakârlığını yüksek gösterdik. Aslında bu değerlendirme metodu ile bir yılda, iki yılda 30 milyar liralık bir kayıp da fazla söz konusu değil; fakat böyle bir fedakârlık yaptığımızı da ortaya koymak gerekti. Çünkü aslında bu yeniden değerlemenin galip vasfı, bilanço güzelleştirilmesi. Kaybı az olan

bir yeniden değerlendirme metodu ile geliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Evet, vaktiyle kurulmuş, bundan 10 sene, 20 sene evvel kurulmuş bir işletmenin değeri ile şimdiki değeri bir olur mu? Tabii bu vaktiyle olsaydı, her sene düzenli olarak yapılırsa idi, bu duruma gelmezdi.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet, işte bunları her sene yaptırılacak durumda düzenlemek için amortisman maddelerini biz düzelttik, süratle amorti edecekler.

BAŞKAN — Bu 14 üncü, «Yeniden Değerleme» maddesi üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

14 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

Kaldırılan Hüküm :

MADDE 15. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli Tablonun 14 numaralı bendi kaldırılmıştır.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, faturaları, Maliye Bakanlığı tarafından bastırılması zorunlu değerli kâğıtların içinden çıkartıyoruz; istenildiği gibi basılacak.

BAŞKAN — 15 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleriyle Vergi Usul Kanununun 313, 315, mülkerrer 315 ve 318 inci maddelerinde yapılmış olan değişiklikler 31.12.1982 tarihine kadar aktife giren iktisadi kıymetler için uygulanmaz. Bunlar hakkında eski hükümlere göre amortisman ayrılmasına devam olunur.

BAŞKAN — Bu şimdi «Geçici Madde 1» mi olacak?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu geçici maddenin numarasını bilahera verelim. Kabul buyurursanız bu «1» olacak.

BAŞKAN — Evet.

Geçici madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 6 ncı madde ile 313, 7 nci madde ile 315, 8 nci madde ile de yine 315 ve 9 uncu madde ile 318

değiştirildi. Bunların tamamı amortismanlarla ilgilidir.

Amortismanlarla ilgili daha evvel arz ettiğim yeni uygulama da şöyledir: 31.12.1982 tarihinden sonra aktife girecek iktisadi kıymetlere uygulanacak; bundan evvel aktife giren, yani yeniden değerlendirmeye tabi olanlar hakkında eski hükümler uygulanacak.

Arz ederim.

BAŞKAN — Geçici madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maliye Bakanlığımızın bir önergesi var, okutuyorum :

«Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Vergi Usul Kanunu Değişiklik Tasarısına aşağıdaki geçici ikinci maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Adnan Başer Kafaoğlu
Maliye Bakanı

GEÇİCİ MADDE 2 — Yeniden değerlendirme kat sayısının (1) olduğu yılda sermaye artırımında bulunmuş olan kurumların yeniden değerlendirme yapımları ve yeniden değerlendirme sonucu doğacak değer artışlarını sermayelerine ilave etmeleri zorunludur. Ancak;

a) Malî bünyeleri güçlendirilmek amacıyla Hazine tarafından kurulan fonlardan nakden veya mahsuben ödeme yapılan kurumlarda, fonlardan yapılmış veya yapılacak olan ödemeler tutarında, değer artış fonundan, Hazine fonu ile Kurum arasındaki anlaşma hükümleri saklı kalmak üzere, Hazineye karşılıksız hisse senedi verilir.

b) Bu kurumlarda, Hazine payı ayrıldıktan sonra fon hesabında kalan değer artışının, bu hesapta tutulmasına veya sermayeye ilavesi nedeniyle çıkarılacak hisse senetlerinin, 31.12.1981 tarihindeki ortaklar ile sermayeye yeniden iştirak eden ortaklar arasında tevziine dair usul, esas ve şartlar Maliye Bakanlığınca belirlenir.»

BAŞKAN — Bu sırf Güney Sanayi için mi çıkarıldı?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Çok umumî yaptık; ama 1982 yılında Hazinece kurulmuş olan fondan yardım alan bir tek o kuruluş var, başka hiç kimse almadı.

BAŞKAN — Başka yok mu? Bir aksilik falan çıkmasın...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Asil Çeliki devletleştirdik, onun hisse senedi sahiplerine de tahvil verdik.

BAŞKAN — Peki, 200 milyon lira idi, 1 milyar liraya çıkarıldı. Bunda Hazinesinin katkısını anlamadım.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Hazinesinin orada bir katkısı olmadı.

BAŞKAN — Öyleyse?..

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Fakat bu işletme 31 Aralıkta, yeniden değerlendirilince 30 milyar lira değere çıkacaktı.

BAŞKAN — Çıktı.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — 800 milyon lira ile 30 milyar liranın % 80'ini, yani 24 milyar lirayı öteki ortaklar almış olacaklar. Halbuki işletmenin devam etmesi için konulan en büyük payı, 8 milyar lira bize aittir.

BAŞKAN — Bu konursa ne olacak?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Biz, bir kere 30 milyar liraya çıkınca, eski sermaye zararını ki 1 milyar, 29 milyar lira değer artış fonunu işletmenin pasifine yazdıracağız. «Bu değer artış fonunda, Hazine için 8 milyar liralık hisse senedi isteriz» diyoruz.

BAŞKAN — Bu 8 milyar lira nereden çıkıyor?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Yeniden değerlemeden çıkan fon miktarıdır. Aslında işletmenin asıl değeri o idi. Yani, yeniden değerlendirilince ortaya çıkıyor. Burada 200-300 milyon lira verip 7 milyar liralık varlık almanın anlamı yok. Çünkü, asıl işletmeyi ayağa kaldıran, bunların alacaklarını tahsil etmelerine de sebep olan hep Hazinesinin katkısıdır.

BAŞKAN — İyi ama, 200 milyon lira sermayesi olan esas sahibinin de bunda katkısı yok mu?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Elbette var; asıl değer onun efendim; fakat artan değer onun ama onun payını biz % 20 de tutmaya kararlıyız.

BAŞKAN — Şimdi orada bir haksızlık yapılmıyor mu?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Yapılıyor, ama biz son fıkrada «31.12.1981 tarihinden evvel ortak olanlarla sonra ortak olanlar arasındaki sermaye dağıtımını Maliye Bakanı yapmaya yetkilidir» diyoruz.

BAŞKAN — Son kısma eklediğiniz yer...

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Evet.

BAŞKAN — Siz bunu Komisyon olarak daha evvel tetkik etmiş miydiniz?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, bu metin birkaç defa değişti. Elimizdeki son şekli bugün öğleden sonra geldi. Tabii genel esprisi itibariyle, vaktiyle de zatiâlinizin huzurunda arz ettiğim gibi, burada Hazinesinin verdiği ve o müessesenin ayağa kalkmasını sağlayan Hazine parası değerlendirilmiş olacak. Yani, böyle sıfır maliyetle kaç sene sonra geri döneceği belli değil; bu belirsizlikten kurtulacak.

BAŞKAN — Tabii İş Bankası da büyük payı alacak, Ziraat Bankası da alacak, ENKA da alacak. Halbuki onlar 100-200 milyon lira ile katıldılar.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, aslında o 200 milyon lira, Sapmaz'ın 1930 yılından beri koymuş olduğu sermayedir. 1930 yılında 5 milyon lira koymuş, 1933 yılında 10 milyon liraya, 1935 yılında 8 milyon liraya çıkmış ve böyle devam etmiş. Bu 200 milyon lira, sanki İş Bankasının ve ENKA'nın sonradan koyduğu 200 milyon lira ile eşit kabul ediliyor. Böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN — Bu 1982 yılında oluyor değil mi?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — Evet. Biz de onun için «değerleme katsayısının 1 olduğu yıl» diyoruz.

BAŞKAN — 1982 yılının hangi ayında olmuştu?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-OĞLU — 1982 yılının Temmuz ayında oldu. Çünkü, muamele önce başladı, ben Bakan olduktan sonra hitam buldu.

BAŞKAN — Bu önergeye Komisyon iştirak ediyor mu?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — İştirak ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici madde iki tane olduğu için, bundan önce okuduğumuz «Geçici Madde 1», bu da «Geçici Madde 2» olarak geçecek.

Önergeyi, ki geçici madde 2 olacaktır, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddesi Komisyona iade edildiği için, bu yürürlük ve yürütme maddelerini oylamıyorum; onları görüşmüyor, burada bırakıyoruz. Komisyon

yetiştirebilirse bundan sonraki birleşimde 13 üncü maddeyi konuşur, görüşürüz.

11. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu.* (D. Meclisi : 1/474; M. G. Konseyi : 1/452) (D. Meclisi : S. Sayısı : 226; M. G. Konseyi S. Sayısı : 510) (1)

BAŞKAN — Gündemin onbirinci sırasına geldik.

Onbirinci sırada, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 510 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz isteyen var mı?

Herhalde İhtisas Komisyonu Başkanı izahatta bulunacaklar.

Buyurun.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanı, Şikago Sivil Havacılık Anlaşması hükümlerine uygun olarak 7 Mayıs 1982 günü imzalanan bu anlaşma Danışma Meclisince de uygun görülmüştür.

Tunus ile yapılan bu anlaşma, diğer ülkelerle yaptığımızla aynı tip bir anlaşma olup, hükümler karşılıklı ilkesine göre düzenlenmiş ve yüksek tensiplerine sunulmaktadır.

Anlaşma onaylandığı takdirde, Türkiye ile Tunus arasında sivil havacılık konularında teknik işbirliği sağlanabilecek. Ayrıca, iki ülke arasında gelişmekte olan ilişkilere de katkıda bulunulmuş olacaktır.

Hava seferlerinin ne zaman başlayacağı ve hangi noktalar arasında yapılacağı bilahara ilgililer tarafından, iki Hükümet arasında tespit edilecektir.

(1) 510 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Anlaşmanın Tunus tarafından da tasdikinin ele alındığını Dışişleri Bakanlığından öğrenmiş bulunuyoruz.

Tensiplerine arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Mayıs 1982 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimize göre görüşülecek başka konu bulunmadığından, bilahara tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 18.35

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

127 NCI BİRLEŞİM

11 Ocak 1983 Salı

Saat : 15.30

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/13; M. G. Konseyi : 3/262) (D. Meclisi S. Sayısı : 255; M. G. Konseyi S. Sayısı : 524)

2. — Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/15; M. G. Konseyi : 3/263) (D. Meclisi S. Sayısı : 256; M. G. Konseyi S. Sayısı : 520)

3. — Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/17; M. G. Konseyi : 3/265) (D. Meclisi S. Sayısı : 262; M. G. Konseyi S. Sayısı : 521)

4. — 29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/458) (D. Meclisi S. Sayısı : 253; M. G. Konseyi S. Sayısı : 526)

5. — 16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askeri Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/548; M. G. Konseyi : 1/464) (D. Meclisi S. Sayısı : 261; M. G. Konseyi S. Sayısı : 525)

6. — Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olun-

nan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/74; M. G. Konseyi : 2/108) (D. Meclisi S. Sayısı : 270; M. G. Konseyi S. Sayısı : 527)

7. — Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/77; M. G. Konseyi : 2/109) (D. Meclisi S. Sayısı : 274; M. G. Konseyi S. Sayısı : 528)

8. — 1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/137; M. G. Konseyi : 1/466) (D. Meclisi S. Sayısı : 130 ve 130'a 1 ve 2 nci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 522)

9. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokol'ün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/430; M. G. Konseyi : 1/459) (D. Meclisi S. Sayısı : 243; M. G. Konseyi S. Sayısı : 523)

10. — 4.1.1961 Tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 21.2.1963 Tarih ve 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/570; M. G. Konseyi : 1/468) (D. Meclisi S. Sayısı : 275; M. G. Konseyi S. Sayısı : 516)

11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma

(Devamı arkada)

Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/474; M. G. Konseyi : 1/452) (D. Meclisi : S. Sayısı : 226; M. G. Konseyi S. Sayısı : 510)

12. — Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı. (1/262)

13. — 1730 Sayılı Yargıtay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ge-

çici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/10; M. G. Konseyi : 1/363) (D. Meclisi S. Sayısı : 87; M. G. Konseyi S. Sayısı : 394)

14. — Sendikalar Kanunu Tasarısı. (1/235)

15. — Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu Tasarısı. (1/236)

16. — 1475 Sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı. (1/269)



MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 524

Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/13; M. G. Konseyi : 3/262)

(D. Meclisi S. Sayısı : 255)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-126

(3/13) 300

Konu : Kanun Tasarısı.

21 Aralık 1982

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 20 Aralık 1982 tarihli 32 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turhan GÜVEN

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkanı V.

T. C.

Başbakanlık

Özlük ve Yazı İşleri

Genel Müdürlüğü

Sayı : 301 - 10555

Konu : İdam cezasına hükümlü Adem Özkan

14 Ekim 1980

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Dedeleri Hüseyin Örs'ü taammüden öldürmek suçundan sanık Dursunbey İlçesi Naipler Köyü Hane 15'de kayıtlı Yusuf oğlu Şekibe'den olma 25.1.1947 doğumlu Adem Özkan'ın, T.C.K.'nun 450/1 - 4 maddesi uyarınca idam cezasıyla ve diğer sanık Recep Özkan'ın T.C.K.'nun 450/1 - 4, 55/1 maddeleri gereğince 20 sene ağır hapis cezası ile mahkûmiyetine dair, Bahkesir Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hüküm Yargıtay Birinci Ceza Dairesince tasdik edildiğinden, ölüm cezasına hükümlü Adem Özkan hakkında yapılacak diğer işlemler için Cumhuriyet Başsavcılığına ve daha sonra Adalet Bakanlığına gönderilen adı geçen mahkûmiyet dosyası ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin tasdik ilanı, konu hakkındaki 23.6.1977 gün ve 36562 sayılı Adalet Bakanlığı yazısının sureti ile birlikte 10.8.1977 günlü 301-06271 sayılı yazımızla Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC
Millî Güvenlik Konseyi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 3/262
Karar No. : 80

5 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Dedesi Hüseyin ÖRS'ü taammüden öldürmek suçundan hükümlü Adem ÖZKAN hakkında Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesinin 28.12.1976 gün ve 1976/396 Esas 1976/426 Karar sayılı ilamıyla verilen ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 20.5.1977 gün ve 1977/1260 Esas 1977/1798 Karar sayılı onama ilamıyla kesinleşen ölüm cezasının yerine getirilmesi Başbakanlığın 14 Ekim 1980 gün ve 301 - 10555 sayılı yazılılarıyla istenilmiş ve bu istek Danışma Meclisi Genel Kurulunun 20 Aralık 1982 tarihli 32 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilmiştir.

«Adem ÖZKAN hakkındaki ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzda görüşülerek incelenmiş ve tasarının tamamı ve maddeleri Danışma Meclisinden geldiği şekli ile aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Feridun BALATLIOĞLU
Hâkim Albay

Üye
N. Yüksel TALAYMAN
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

Üye
Abdülkadir GENELİOĞLU
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

**DANIŞMA MECLİSİNİN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Ge-
tirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 20.5.1977 gün ve Esas 1977/1260, Karar 1977/1798 sayılı ilamı ile kesinleşen, Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesinin 28.12.1976 gün ve Esas 1976/396, Karar 1976/426 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/1-4 üncü maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Dursunbey ilçesi merkez Kireç bucağına bağlı, Naipiler köyü, Hane 15'te kayıtlı, Yusuf oğlu, Şekibe'den olma, 25.1.1947 doğumlu, Adem Özkan hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

**MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ
ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Adem Özkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Ge-
tirilmesine Dair Kanun Tasarısı.**

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 520

Osman Demiroğlu Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/15; M. G. Konseyi : 3/263)

(D. Meclisi S. Sayısı : 256)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-128 (3/15) 302

23 Aralık 1982

Konu : Ölüm Cezası.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 22 Aralık 1982 tarihli 33 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Osman DEMİROĞLU Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 301 - 10548

14 Ekim 1980

Konu : İdam Cezasına Hükümlü Osman Demiroğlu

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Dudu Okan'ı fiili livata suretiyle ırzına geçip bu suçunu gizlemek için adı geçenini boğarak öldürmek suçundan sanık Korkuteli İlçesi Yazır Köyü Nüfusu Hane 92, Cilt 57/03, Sahife 34 de kayıtlı İsmail oğlu Düriye'den olma Ağustos 1951 doğumlu Osman Demiroğlu'nun, T. C. K.'nun 450/9 maddesi uyarınca ölüm cezası ile mahkûmiyetine dair Antalya Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hüküm, Yargıtay Birinci Ceza Dairesince tasdik edildiğinden yapılacak diğer işlemler için Cumhuriyet Başsavcılığına ve daha sonra Adalet Bakanlığına gönderilen adı geçeninin mahkûmiyet dosyası ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin tasdik ilamı, konu hakkındaki 23.12.1977 gün ve 1.134.1.1977/1261 sayılı Adalet Bakanlığı yazısının sureti ile birlikte 3.1.1978 günlü 301-2/11282 sayılı yazımızla Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 3/263

Karar No. : 78

3 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Dudu Okan'ın, fiilî livata suretiyle ırzına geçmek ve bu suçunu gizlemek için adı geçeni boğarak öldürmek suçundan sanık, Korkuteli İlçesi Yazır Köyü Nüfusu Kütük 92, Cilt 057/03, Sahife 34 de kayıtlı, İsmail oğlu, Düriye'den olma, Ağustos 1951 doğumlu Osman Demiroğlu'nun, T. C. Kanununun 450/9 uncu maddesi uyarınca ölüm cezası ile mahkûmiyetine dair Antalya Ağır Ceza Mahkemesinin, 7.7.1977 gün ve Esas 1977/63, Karar 1977/157 sayılı hükmünün, Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 6.12.1977 gün ve Esas 1977/3652, Karar 1977/3680 sayılı ilamı ile onanması nedeniyle, ölüm cezasının yerine getirilmesi hakkındaki Danışma Meclisinin kabul ettiği kanun metni, Komisyonumuzca incelenmiş ve tümü ile maddeleri aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Zeki GÜNGÖR

Hv. Hâk. Kd. Alb.

Üye

N. Yüksel TALAYMAN

Adalet Bakanlığı

Tetkik Hâkimi

Üye

Abdülkadir GENELİOĞLU

Adalet Bakanlığı

Tetkik Hâkimi

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

**Osman Demiroğlu Hakkındaki Öltüm Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı.**

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 6.12.1977 gün ve Esas 1977/3652, Karar 1977/3680 sayılı ilamı ile kesinleşen, Antalya Ağır Ceza Mahkemesinin 7.7.1977 gün ve Esas 1977/63, Karar 1977/157 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi uyarınca öltüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Korkuteli İlçesi, Yazır Köyü, Kütük 92, Cilt 057/03, Sayfa 34 de nüfusa kayıtlı İsmail oğlu, Düriye'den olma, Ağustos 1951 doğumlu, Osman Demiroğlu hakkındaki öltüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

**MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ ADALET
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

**Osman Demiroğlu Hakkındaki Öltüm Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı.**

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 521

**Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olu-
nan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 3/17; M. G. Konseyi : 3/265)**

(D. Meclisi S. Sayısı : 262)

TC

*Danışma Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği*

Kanunlar Müdürlüğü : 06-130 (3/17) 304

24 Aralık 1982

Konu : Ölüm Cezası.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 23 Aralık 1982 tarihli 34 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Hüseyin ÇAYLI Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur;

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

*Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü
Sayı : 301 - 10907*

10 Kasım 1980

Konu : İdam cezasına hükümlü Hüseyin Çaylı

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Suçunu gizlemek, suç delillerini yok etmek ve bu suretle kendisini ceza tayininden kurtarmak maksadıyla adam öldürmek suçundan sanık Yalvaç İlçesi, Debbaglar Mah. Hane 21 de kayıtlı Ramazan oğlu Emine'den olma 1 . 2 . 1956 doğumlu Hüseyin Çaylı'nın T. C. K. nun 450/9 maddesi uyarınca idam cezasıyla mahkûmiyetine dair Yalvaç Ağır Ceza Mahkemesinden verilen Hüküm, Yargıtay Birinci Ceza Dairesince tasdik edildiğinden yapılacak diğer işlemler için Cumhuriyet Başsavcılığına ve daha sonra Adalet Bakanlığına gönderilen adı geçenin mahkûmiyet dosyası ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin tasdik ilâmı, konu hakkındaki 18 . 2 . 1975 gün ve 6144 sayılı Adalet Bakanlığı yazısının sureti ile birlikte 20 . 2 . 1975 günlü 5/4-1170 sayılı yazımızla Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC
Millî Güvenlik Konseyi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 3/265
Karar No. : 79

3 Ocak 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Suçunu gizlemek, suç delillerini yok etmek ve bu suretle kendisini ceza tayininden kurtarmak maksadıyla adam öldürmek suçundan sanık, Yalvaç İlçesi, Debbağlar Mahallesi Hane 21 de nüfusa kayıtlı, Ramazan oğlu, Emine'den olma, 1.2.1956 doğumlu, HÜSEYİN ÇAYLI'nın, Türk Ceza Kanununun 450/9 Maddesi uyarınca idam cezası ile mahkûmiyetine dair, Yalvaç Ağır Ceza Mahkemesince verilen 1.10.1974 gün ve Esas 1974/69, Karar 1974/74 sayılı hükmün, Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 29.1.1975 gün ve Esas 1974/4270; Karar 1975/367 sayılı ilami ile onanması üzerine, ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Danışma Meclisi tarafından kabul edilen kanun metni incelenmiş, tümü ve maddeleri aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Zeki GÜNGÖR
Hv. Hâk. Kd. Alb.

Üye
N. Yüksel TALAYMAN
Adalet Bakanlığı
Tetik Hâkimi

Üye
Abdülkadir GENELİOĞLU
Adalet Bakanlığı
Tetik Hâkimi

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

**Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının
Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 29 . 1 . 1975 gün ve Esas 1974/4270, Karar 1975/367 sayılı ilamıyla kesinleşen, Yalvaç Ağır Ceza Mahkemesinin 1 . 10 . 1974 gün ve Esas 1974/69, Karar 1974/74 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/9 uncu maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Yalvaç İlçesi, Debbağlar Mahallesi, Hane 21'de nüfusa kayıtlı, Ramazan oğlu, Emine'den olma, 1.2.1956 doğumlu Hüseyin Çaylı hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

**MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ
ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Hüseyin Çaylı Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

S. Sayısı : 526

29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/458)

(D. Meclisi S. Sayısı : 253)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2800 (1/556) 2909

23 Aralık 1982

Konu : Kanun Tasarısı.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 22 Aralık 1982 tarihli 33 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 29.4.1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur;

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. : 18/101-1284/05930

15 Kasım 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.11.1982 tarihinde kararlaştırılan «29.4.1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

a) 7258 sayılı Kanun ile kurulma yetkisi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne verilen «Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahis» oynatılması, aynı Kanuna dayanarak hazırlanan «Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahis Tüzüğü» gereğince adı geçen Genel Müdürlüğe bağlı Spor - Toto Teşkilatınca yürütülmektedir.

Son iki yıldır halkımızın Spor Toto'ya gösterdiği ilgi geniş ölçüde artmış, 1980 yılından bu yana haftalık oynanan kupon sayısı vasatı 300 000'den 2 500 000' ne gayri safi hâsılat 14 000 000 TL. dan 455 000 000 TL. na yükselmiştir.

Bu süratli gelişme ve iştiraklerdeki artış bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Bunlardan en önemlilerinden biri, iştirakçiler tarafından doldurularak, spor teşkilatına tasnif, değerlendirme ve ikramiye dağıtımı için gönderilen kuponların çok uzun süre saklanması zorunluluğudur.

b) Spor - Toto kuponları (a), (b), ve (c) olmak üzere üç ayrı parçadan ibarettir. Spor - Toto Teşkilatınca dağıtılan bu kuponlar iştirakçiler tarafından usulüne uygun olarak doldurulup oynanmalarıyla arada bir akit teşekkül etmektedir. Bunlardan (a) kuponu oynayan iştirakçide kalmakta (b) ve (c) kuponları ise Teşkilata gelmektedir. Değerlendirmeler ve ikramiye tespiti ve dağıtımı bu kuponlar üzerinden yapılmaktadır.

Böylece 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun, 125 inci maddesi uyarınca akitten doğan 10 yıllık zamanaşımına tabi olduklarından, (b) ve (c) kuponlarının ayrı ayrı depolarda her an incelenmeye hazır olarak muhafazası zorunlu bulunmaktadır.

c) Yukarıda da belirtildiği gibi 1982 yılında haftalık olarak Teşkilata gelen kupon sayısı (b) ve (c) olmak üzere 5 milyonu bulmaktadır. Bu kuponların muhafazası için 1 200 m² lik bir depoya ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kuponların tasnifi, nakli, emniyetle saklanması çok büyük malî külfetlere ve insangücüne sebep olmaktadır. Ayrıca kuponların karbon kopyalar olması, elle doldurulması bu kuponları zamanla ve rutubet etkisiyle okunmaz hale getirmektedir.

Öte yandan Spor - Toto'ya iştirak bugünkü seyrini takip ettiği takdirde 10 yılda muhafaza edilecek kupon sayısı her yıl 35 hafta Spor - Toto oynandığına göre 10 yılda (10 x 35 x 5 000 000) 175 Milyara baliğ olacaktır. Bu miktardaki kuponun depolanmasına, tasnifine ve itiraz halinde bulunmasına fiilen imkân yoktur.

d) Öte yandan bir iştirakçinin, ikramiye kazanmış bir kuponu yıllarca saklaması ve aradan uzun bir süre geçtikten sonra kazandığını iddia etmesi de tamamıyla ihtimal dışıdır. Nitekim Spor - Toto Teşkilatının kuruluşundan bu yana 22 yıl içinde değerlendirmelere yapılan itirazlardan,

(1) Büyük çoğunluğunun 6-8 hafta içinde yapıldığı,

(2) 50-60 itirazın 4-5 ay içinde olduğu,

(3) Teşkilatın faaliyet gösterdiği 22 yıllık süre içinde itiraz süresinin daima bir yıl altında kaldığı saptanmıştır.

e) Sonuç olarak, gerek muhafaza ve tasnif güçlükleri, gerekse itiraz sürelerinin fiiliyatta bir seneyi aşma ihtimali olmaması nedeni ile, Spor - Toto iştirak kuponlarına itiraz süresi tasarı ile bir yıl olarak sınırlandırılmakta, böylece kuponların da bir yıl sonunda imha edilmesine olanak sağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kanuna ek madde eklenmesinin öngörüldüğü maddedir.

Ek Madde — Genel gerekçede kanuna böyle bir ek madde getirilmesinin sebebi etraflıca açıklanmış olup kısaca özetlemek gerekirse; bu düzenleme ile maddî bakımdan Teşkilat için çok büyük masrafları getirmesine rağmen 20 yıldan fazla süredir yapılan uygulamada hiçbir yararı olmadığı tespit edilen ve sadece bu konudaki umumî hükümlere (Borçlar Kanununun 125 inci maddesi) tabi oluş zorunluluğunun neticesi olarak kuponların 10 yıl süre ile saklama, güvenlik tasnif ve arşiv sorunlarından doğan sakıncaların giderilmesi böylece sağlanmış olacaktır.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

M.G.K.
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/458
Karar No. : 81

5 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi tarafından kabul edilen «29.4.1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» Komisyonumuza havale edilmekle yetkili temsilcilerin iştirakiyle tetkik edildi. Tasarının tümü, gerekçesinde açıklanan nedenler göz önünde bulundurulurken benimsendikten sonra maddelerin tetkikine geçildi.

Danışma Meclisince kabul edilen metnin 1 inci maddesiyle 7258 sayılı Kanuna Ek Madde olarak eklenmesi öngörülen madde metninde Kanun Tasarısına uygun olarak «Futbol müsabakalarında müşterek bahis tertip ve uygulamasından çıkacak her türlü uyuşmazlık hallerinde dava hakkı, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren 1 yıl geçmekle düşer...» hükmünde yer alan «uyuşmazlık hallerinde» ibarelerinin yanlış anlamlara neden olabileceği kanısına varılmıştır. Gerçekten dava hakkının, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren 1 yıl geçmekle düşeceği belirtilmiş olduğundan, bu husus 1 yıllık dava açma hakkı yönünden hak düşürücü süre niteliğindedir. Bu sürenin «uyuşmazlık hallerinde» ibareleriyle bağlantılı bir şekilde düzenlenmesi uygulamada öncelikle ilgili teşkilata müracaat ve oranın vaki istemi reddetmesi şartının aranmasına neden olabileceği, böyle bir yorumla uygulama yapıldığı takdirde herhangi bir nedenle red hakkındaki kararın ilgili kurum tarafından itirazda bulunan kişiye 1 yıllık hak düşürücü süre sonunda tebliği neticesinde dava hakkının kaybolmasına neden olunacağı, çünkü hak düşürücü sürenin başlangıç tarihinin uyuşmazlığın çıktığı tarih değil müşterek bahsin tertip edildiği tarih olarak düzenlendiği görülmekle «uyuşmazlık hallerinde» ibareleri madde metninden çıkarılmış ve ayrıca kanun tasarısının gerekçesinde müşterek bahis biletlerinin kurumda kalan (B), (C) kuponlarının saklanmasıyla zorluklar nedeniyle tasarının hazırlandığı belirtilmiş olduğundan madde, gerekçeyle ulaştırılması istenen amacı kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre ikramiye talebinde bulunanlar diledikleri takdirde doğrudan dava açabilecekleri gibi dava açmadan önce kuruma da başvurabileceklerdir.

Ancak kuruma başvurmuş olsalar bile müşterek bahis tertip tarihinden itibaren 1 yıllık hak düşürücü süre dolmadan dava açmaları gerekmektedir.

Diğer yönden müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren 1 yıllık dava açma hakkı tanındığından ve bu 1 yılın geçmesiyle dava hakkı düşeceğinden 1 yıl içinde özellikle bu 1 yıllık sürenin son aylarında açılan davalarla ilgili işlemlerin yerine getirilmesinin zaman alması, kuruma davanın tebliğinin belli bir zamana bağlı bulunması nedeniyle 1 yıllık hak düşürücü sürenin hemen sonunda kuponların imhasının önlenmesi, imha için bu 1 yıldan sonra makul bir sürenin daha tanınmasını sağlamak için maddeye «müşterek bahis biletlerinin kurumda kalan kuponları tertip tarihinden itibaren 18 ay geçtikten sonra muhafaza edilmez.» hükmü getirilmiştir. Yine maddede yer alan bir hükme göre açılmış bulunan davalarla ilgili kuponlar bu davalar sonuçlanıncaya kadar saklanacaktır.

Kanun Tasarısının yürürlük ve yürütme ile ilgili 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen benimsenmiştir. Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tümgeneral

Üye
İsmet ONUR
Hâk. Kd. Albay

Üye
Edip GÜLTEKİN
Hâk. Kd. Albay

Üye
Feridun BALATLIOĞLU
Hâk. Kd. Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâk. Albay

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâk. Ön. Yzb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Futbol müsabakalarında müşterek bahis tertip ve uygulamasından çıkacak her türlü uyumsuzluk hallerinde dava hakkı, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle düşer ve bu süre içinde talep edilmeyen ikramiyeler için hak iddia edilemez.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5.11.1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Mentef

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Futbol müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında 7258 Sayılı Kanuna aşağıdaki EK MADDE eklenmiştir.

EK MADDE — Futbol müsabakalarında müşterek bahis tertip ve uygulamasından çıkacak her türlü uyuşmazlık hallerinde dava hakkı, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle düşer ve bu süre içinde talep edilmeyen ikramiyeler için hak iddia edilemez. Ancak süresi içinde başvuranların hakları saklıdır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ ADALET
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

29.4.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Futbol müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında 7258 Sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE — Futbol müsabakalarında müşterek bahis tertip ve uygulamasından doğacak ikramiyeye ilişkin dava hakkı, müşterek bahsin tertip edildiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle düşer.

Müşterek bahis biletlerinin kurumda kalan kuponları tertip tarihinden itibaren onsekiz ay geçtikten sonra muhafaza edilmez. Ancak açılmış bulunan davalarla ilgili kuponlar bu davalar sonuçlanıncaya kadar saklanır.

MADDE 2. — Danışma Meclisinin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisinin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.



16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/548; M. G. Konseyi : 1/464)

(D. Meclisi S. Sayısı : 261)

T. C.

Danışma Meclisi

Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2772 (1/548) 2879

14 Aralık 1982

Konu : Kanun Tasarısı.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 23 Aralık 1982 tarihli 34 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığına

Sayı : K. K. T. D. 18/101-1365/06884

10 Ekim 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.11.1982 tarihinde kararlaştırılan «16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk Silahlı Kuvvetleri, gelişen ve ilerleyen teknolojiye uygun olarak uzman, teknik, sivil personele ihtiyaç duyarak bunları uzun bir süredir istihdam etmektedir. Seferde ve olağanüstü hallerde 1111 sayılı Askerlik Kanununun 64 üncü ve 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci maddesine göre bu personelin olağanüstü hal ve seferberlikte ertelenmesinin yapılabilmesine rağmen erteleme işleminin iki ay gibi bir süre ile sınırlandırılması nedeniyle bu uzman ve sivil personelin yerine yenilerinin istihdamı zorunlu olacaktır.

Yürürlükteki kanuna göre ertelemeye tabi olabilmek için, uzman personelin en az üç aydan beri kilit mevkide çalışıyor olması gerekmekte olup, bu şartı taşıyan personele uygulanacak erteleme işlemi iki ay için geçerli olabilmektedir.

Olağanüstü hal, seferberlik ve savaş halinde görev alacak yeni personelin görevlerine intibakı ve o görevlerde ihtisas elemanı olarak bunlardan verim alınması uzun süreyi gerektirecektir. Bu mahzur, yurt savunması gibi en önemli görevde telafisi mümkün olmayan bir durum meydana getirecektir. Ayrıca müttefik karargâhlarda çalışan sivil personelin de müşterek harekâta ve bununla ilgili yurt savunmasında görev alacağı düşüncesiyle, Silahlı Kuvvetlerde çalışan sivil personel gibi mütalaa edilmesinde zaruret vardır.

Diğer yönden yukarıdaki yasalara göre ertelemeleri yapılan personeli olağanüstü hal, sefer veya savaş halinde devamlı olarak görevde tutma zorunluğu da kanunlarımızda mevcut değildir. Değişiklik teklifi ile böyle bir zorunluluğun getirilmesi ve müeyyide uygulanması yurt savunması gibi hassas bir görevde devamlılığı sağlayacaktır.

Silahlı Kuvvetlerde çalışan uzman sivil kilit personelin erteli sayılacağına dair bir hükmün yasalarda açıkça belirlenmesi ve müeyyidelendirilmesi seferde, olağanüstü hallerde ve savaşta uygulama yapılırken meydana gelecek tereddütleri gidereceği de düşünülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

1 İNCİ MADDE, ile 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci maddesine bir fıkra eklenmekte, seferberlik, olağanüstü durum ve savaş halinde bu kanuna tabi personelin ertelilerinin tabi olacağı esaslar belirlenmektedir.

Silahlı Kuvvetler yanında NATO bünyesinde çalışan uzman ve kilit personel aynı maddenin müteakip fıkralarındaki üç aylık süre tahdidine bağlı olmaksızın Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilecektir.

Eklenen bu fıkra hükmüne giren personelin görevden ayrılmalarının bağlı buldukları komutanlığın iznine tabi olduğu; Buna uyulmamasının cezaî müeyyide ile karşılanacağı aynı madde ile hükme bağlanmaktadır.

Muhteva ve mahiyet itibariyle eklenen fıkra 1 inci fıkradan sonra gelecek şekilde düzenlenmiş olup, eski metindeki 2 nci fıkra böylelikle 3 üncü fıkra olacaktır.

2 NCI MADDE ile, birinci maddede belirtilen yerde ve şartlarda çalışan, fakat 1111 sayılı Kanuna tabi olan personelin tecil esasları düzenlenmektedir. Böylece 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü maddesine de aynı şekilde bir fıkra eklenmektedir.

Getirilen bu hükümle 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci maddesiyle paralellik sağlanmaktadır.

3 ÜNCÜ MADDE yürürlük, 4 üncü madde yürütme maddeleridir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

M.G.K.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/464

Karar No. : 56

5 Ocak 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 23 Aralık 1982 tarihli 34 üncü Birleşiminde görüşülerek kabul edilen «16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi Komisyonumuzca incelendi.

Tümü üzerinde açılan müzakereleri müteakip maddelerinin görüşülmesi sonuçlandırıldı.

Tasarının 1 inci maddesiyle 1076 sayılı Kanuna eklenen fıkrada;

- a) Ertelemeye yetkili makamın açık seçik belirlenmediği;
- b) Kendisini izleyen fıkranın (c) bendiyle gereksiz irtibat kurulduğu;

Bu haliyle yanlış yorumlara sebebiyet verebileceği düşünüldüğünden, gerekçede de belirlenen amacına uygun biçimde redaksiyona tabi tutulan fıkra kabul edildi.

Tasarının 2 nci maddesiyle 1111 sayılı Kanunun 63 üncü maddesine eklenen f.kra da birinci maddede belirtilen sebeplerle redaksiyona tabi tutularak benimsendi.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri; Danışma Meclisinde kabul olunan şekliyle benimsendi.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Muzaffer BAŞKAYNAK

Hâkim Tümgeneral

Üye

İsmet ONUR

Hâk. Kd. Albay

Üye

Edip GÜLTEKİN

Hâk. Kd. Albay

Üye

Feridun BALATLIOĞLU

Hâk. Kd. Albay

Üye

Ersin ESEROL

Hâk. Albay

Üye

M. Tevfik ODMAN

Dz. Hâk. Ön. Yzb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 7.4.1965 tarihli ve 573 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra aşağıdaki fıkra, ikinci fıkra olarak eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece üçüncü fıkranın (c) bendinde zikredilen «üç aylık süre» şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertlenebilirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terkedenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

MADDE 2. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece birinci fıkrada sözü edilen «üç aylık süre» şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terkedenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 25 inci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 7.4.1965 tarihli ve 573 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin 1 inci fıkrasından sonra aşağıdaki fıkra, 2 ncı fıkra olarak eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece 3 üncü fıkranın (c) bendinde zikredilen «üç aylık süre» şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

MADDE 2. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personel olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece 1 inci fıkrada sözü edilen «üç aylık süre» şartı aranmaksızın, Genelkurmay Başkanlığının izni ile ertelenebilirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

16 Haziran 1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askeri Memurları Kanununun 25 İnci Maddesine ve 21 Haziran 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 63 İncü Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askeri Memurları Kanununun 7.4.1965 tarihli ve 573 sayılı Kanunla değişik 25 İnci maddesinin 1 İncü fıkrasından sonra aşağıdaki fıkra, 2 İncü fıkra olarak eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt İçi ve yurt dİşı mİttetik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece Millî Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmalrı, bağı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

MADDE 2. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 63 İncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt İçi ve yurt dİşı mİttetik karargâhlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece Millî Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmalrı, bağı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Danışma Meclisinin Kabul ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5.11.1982

B. Ulusu
Başbakan

Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Z. Baykara</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. İ. Öztrak</i>	Devlet Bakanı <i>M. Özgüneş</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. M. N. Özdaş</i>
Devlet Bakanı <i>S. R. Pasin</i>	Adalet Bakanı <i>C. Menteş</i>	Millî Savunma Bakanı <i>Ü. H. Bayülken</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Çetiner</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. Türkmen</i>	Maliye Bakanı <i>A. B. Kaşaoğlu</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. Sağlam</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Dr. T. Önalp</i>
Ticaret Bakanı <i>K. Cantürk</i>	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı <i>Prof. Dr. K. Kılıçturgay</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Prof. Dr. A. Bozer</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Prof. Dr. M. Aysan</i>
Tarım ve Orman Bakanı <i>Prof. Dr. S. Özbek</i>	Çalışma Bakanı <i>Prof. Dr. T. Esener</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Turgut</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>F. İlkel</i>
Kültür ve Turizm Bakanı <i>İ. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>Prof. Dr. A. Samsunlu</i>	Köy İş. ve Koop. Bakanı <i>M. R. Güney</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>V. Özgül</i>
Sosyal Güvenlik Bakanı <i>S. Şide</i>			

(Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Danışma Meclisi metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.



MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 527

Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/74; M. G. Konseyi : 2/108)

(D. Meclisi S. Sayısı : 270)

T. C.

Danışma Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2957 (2/74) 3183

7 Ocak 1983

Konu : Kanun Teklifi.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 6 Ocak 1983 tarihli 39 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

7 Aralık 1982

Danışma Meclisi Başkanlığına

«Bazı Kanunlardaki Devlet Başkanı Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında» hazırlanan kanun teklifi ve gerekçesi eklidir.

Gereğini arz ederim.

Tahsin ŞAHİNKAYA

Orgeneral

Hv. K. K.

ve Millî Güvenlik Konseyi

Üyesi

GENEL GEREKÇE

Gerçekleştirilen 12 Eylül 1980 harekâtı ile Parlamento ve Hükümet feshedilmiş, ülkenin yönetimi Türk Milleti ve Türk Silahlı Kuvvetleri adına Millî Güvenlik Konseyince üstlenilmiştir.

Anayasa Düzeni Hakkındaki 2324 sayılı Kanun uyarınca Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri Devlet Başkanınca yerine getirilmiştir. Bu esri içerisinde kabul edilen kanunlarda Cumhurbaşkanı sıfat ve unvanı yerine Devlet Başkanı sıfat ve unvanı kullanılmıştır.

Türk Milletinin çok yüksek bir oy çokluğu ile kabul ettiği 1982 T. C. Anayasasının 104 üncü maddesinde Cumhurbaşkanı'nın Devlet'in başı olduğu vurgulanmış ve görevleri açıklıkla belirtilmiştir. Sözü edilen maddede aynı ilkeler benimsenmiş olmakla beraber, uygulamada tereddütlere meydan verilmemesi bakımından; bu dönem içerisinde kabul edilen kanunlarda geçen Devlet Başkanı unvanının Cumhurbaşkanı karşılığı kullanıldığına açıklık getirilmesi amacıyla bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Genel gerekçede belirtildiği gibi 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren kabul edilen ve halen yürürlükte bulunan kanunlardaki Devlet Başkanı unvanının Cumhurbaşkanı olarak değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2. — 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası halk oylaması ile kabul ve 9 Kasım 1982 tarihli Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş olduğundan kanunun yürürlüğü bu tarihe götürülmüştür.

Madde 3. — Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği gösterilmiştir.

Adalet Komisyonu Raporu

Millî Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 2/108

Karar No. : 82

10 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 6 Ocak 1983 tarihli 39 uncu Birleşiminde kabul edilen «Bazı kanunlardaki Devlet Başkanı Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzca incelenmiştir.

12 Eylül Harekâtı ile Devletin Cumhuriyet olan şekli değiştirilmemiştir. Ancak geçici olarak Anayasa hükümlerine göre yasama organlarına ait görev ve yetkilerin Millî Güvenlik Konseyince, Cumhurbaşkanı'na ait olduğu belirtilen görev ve yetkilerin de Millî Güvenlik Konseyi Başkanı ve Devlet Başkanınca yerine getirileceği kabul edilmiştir.

12 Eylül 1980 tarihinden bu yana kabul edilmiş bulunan 2302, 2317, 2324, 2416, 2443, 2451, 2461, 2483, 2547, 2549, 2563, 2568, 2575, 2592, ve 2628 numaralı kanunlarda Cumhurbaşkanı unvanı yerine Devlet Başkanı unvanı kullanılmıştır. Nitekim sözü edilen kanunlarda bahis konusu olan nitelikler, görev ve yetkiler 1982 Anayasasının 104 üncü maddesinde açıklıkla belirtilmiştir. Konu Anayasa Hukuku ve Siyaset Bilimi açısından son derece belirgin bulunmakla beraber uygulamaya açıklık getirecek teklifin Danışma Meclisince kabul edilen metni Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına sunulur.

Muzaffer BAŞKAYNAK

Hâkim Tümgeneral

Zeki GÜNGÖR

Hâk. Hv. Kd. Alb.

İsmet ONUR

Hâk. Kd. Alb.

Edip GÜLTEKİN

Hâk. Kd. Alb.

TEKLİF

Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 12 Eylül 1980 tarihinden sonra kabul edilen kanunlarda geçen «Devlet Başkanı» unvanı Cumhurbaşkanı olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun 9 Kasım 1982 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının «Cumhurbaşkanı» Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 12 Eylül 1980 tarihinden sonra kabul edilen kanunlarda geçen «Devlet Başkanı» unvanı «Cumhurbaşkanı» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun 9 Kasım 1982 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Bazı Kanunlardaki «Devlet Başkanı» Unvanının Cumhurbaşkanı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 528

**Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 2/77; M. G. Konseyi : 2/109)**

(D. Meclisi S. Sayısı : 274)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2989 (2/77) 3235

7 Ocak 1983

Konu : Kanun Teklifi.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 6 Ocak 1983 tarihli 39 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

13 Aralık 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Tahsin ŞAHİNKAYA

Orgeneral

Hv. K. K. ve Millî

Güvenlik Konseyi Üyesi

GEREKÇE

Hava Kuvvetlerinin özelliği nedeniyle, Hava Harp Okuluna alınacak öğrenciler, pilotaj muayenesi, deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerine tabi tutulmaktadır.

Bu öğrencilerin, bilgi testi, beden eğitimi ve sözlü sınavları 3 gün içinde Hava Harp Okulunda, pilotaj muayeneleri de, zamandan tasarruf edebilmek ve öğrencileri daha fazla maddî zarara sokmamak için Hava Kuvvetleri Komutanlığının aldığı bir önlemlle, sıhhi muayene merkezlerinden (Eskişehir - İzmir - Ankara) getirilen sağlık personeli ve cihazları ile yine Hava Harp Okulu bünyesinde (İstanbul'da) azami 3 gün içinde tamamlanabilmektedir.

Bilgi testi, beden eğitimi ve sözlü sınav ile pilotaj muayenelerinde başarılı olan öğrenciler, deneme uçuşları ve paraşüt atlama eğitimleri için İzmir'in Cumaovası Meydanındaki Deneme Uçuş Kamp Komutanlığına kendi olanakları ile gitmektedirler.

Deneme uçuş ve paraşütle atlama eğitimleri bir aday için 20 gün olmak üzere, 20'şer günlük iki veya üç dönemde tamamlanmaktadır. Uçuş eğitiminin tamamı ise yaklaşık iki ay sürmektedir.

Bu durumda, Hava Harp Okuluna müracaat eden bir öğrenci memleketinden İstanbul'a kendi olanakları ile gelerek 6 gün süre ile İstanbul'da kalmakta, muayenelerini başarı ile tamamlarsa İstanbul'dan kendi olanığı ile İzmir'e gitmekte, 20 gün süre ile de İzmir'de kalmakta ve İzmir'den de memleketine dönmektedir. Dar gelirli bir ailenin çocuğunun, İstanbul, İzmir gibi büyük kentlerde bir ay süre ile yaşamını sürdürmesi ve yol giderlerini karşılaması oldukça güçtür. Bu durum Hava Harp Okuluna giriş için bir noktada özendirici değil caydırıcı olmakta, ülkenin her yerinden ve toplumun her kesiminden öğrenci müracaatını engellemektedir.

Ayrıca, deneme uçuşları ve paraşüt atlama eğitimleri anında, uçuş emniyeti ile can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi, kentten 15 Km. uzakta bir meydana uçuş eğitim programının aksatılmadan devam ettirilebilmesi için de, aday öğrencilerin düzenli ve disiplinli bir şekilde, Hava Kuvvetleri bünyesindeki uçuş eğitiminin yapıldığı meydana yatırılmasını, beslenmesini, özel uçuş teçhizatı ile donatılmasını ve idarî bir kadro tarafından denetim altında tutulmasını zorunlu kılmaktadır.

Hava Harp Okuluna seçilecek öğrencilerin bilgi testi, mülakat ve uçuş muayeneleri ile deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerine tabi tutulması ve bu hizmetler için devletçe parasal desteğin sağlanması devlete ve Hava Kuvvetlerine maddî ve manevî büyük yararlar sağlamaktadır.

İnsan gücü, para, malzeme - teçhizat ve zaman kaybını önlemek, harcamaları en alt düzeyde tutmak, uçucu olabilecek üstün yetenekli öğrencileri saptayabilmek amacıyla, yeterince adayın bulunması ve bu adayların uçucu olma isteğinin korunması gerekmektedir. Bu hedefe de, ancak aday öğrencilerin sınavlar için Hava Harp Okuluna geldiği tarihten, deneme uçuşları ve paraşütle atlama eğitimleri sonuçlanıncaya kadar geçen süre içinde, beslenme ve yatırımları ile sarf edilen akaryakıt, yağ ve diğer giderlerin devletçe karşılanması ve bu öğrencilerin sakatlık veya şehitlik durumlarında uygulanabilir yasal güvencenin sağlanmasıyla ulaşılabacaktır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 2/109
Karar No. : 57

10 Ocak 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 6 Ocak 1983 tarihli 39 uncu Birleşiminde görüşülerek kabul edilen Hava Kuvvetleri Komutanı ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA tarafından hazırlanan «Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzda görüşülmüştür.

Anılan Kanun Teklifinin gerek tümü gerekse maddeleri üzerinde gerekçeleri gözönüne alınarak yapılan görüşmeler sonunda Danışma Meclisinin kabul ettiği metin aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tümgeneral

Üye
Veysel ALTINTAŞ
Hv. Kur. Yb.
Hv. K. K. lığı
Eğt. Dai. Bşk. lığı

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâk. Ön Yzb.

TEKLİF

Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Hava Harp Okuluna girmeye istekli aday öğrenciler sırasıyla, bilgi sınavı ile mülakata ve Hava Sağlık ve Fizyolojik Eğitim Kurulu tarafından da uçuş muayenesine tabi tutulurlar.

Sınavları kazanan ve uçuşa elverişli bulunan aday öğrencilere; deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş testleri uygulanır.

Deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetleri süresince sarfedilen uçuş teçhizatı, akaryakıt, yağ, malzeme ve diğer giderler ile aday öğrencilerin sınavlar için Hava Harp Okuluna geldikleri tarihten, deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerinin tamamlanmasına kadar geçen süre içindeki beslenme ve yatırılmaları, Hava Harp Okulu öğrencileri istihkaki üzerinden Devletçe sağlanır.

MADDE 2. — Hava Harp Okulu aday öğrencilerinin, deneme uçuşu paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetlerinden dolayı sakat kalmaları veya şehit olmaları halinde 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Kanununda belirtilen sakatlık veya şehitlik tazminatı ödenir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Hava Harp Okuluna girmeye istekli aday öğrenciler sırasıyla, bilgi sınavı ile mülakata ve Hava Sağlık ve Fizyolojik Eğitim Kurulu tarafından da uçuş muayenesine tabi tutulurlar.

Sınavları kazanan ve uçuşa elverişli bulunan aday öğrencilere; deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş testleri uygulanır.

Deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetleri süresince sarfedilen uçuş teçhizatı, akaryakıt, yağ, malzeme ve diğer giderler ile aday öğrencilerin sınavlar için Hava Harp Okuluna geldikleri tarihten, deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerinin tamamlanmasına kadar geçen süre içindeki beslenme ve yatırılmaları, Hava Harp Okulu öğrencileri istihkaki üzerinden Devletçe sağlanır.

MADDE 2. — Hava Harp Okulu aday öğrencilerinin, deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş faaliyetlerinden dolayı sakat kalmaları veya şehit olmaları halinde 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Kanununda belirtilen sakatlık veya şehitlik tazminatı ödenir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Danışma Meclisi metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelemesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/137; M. G. Konseyi : 1/466)

(D. Meclisi S. Sayısı : 130 ve 130'a 1 ve 2 nci Ek)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-631 (1/137) 309

30 Aralık 1982

Konu : Kanun Tasarısı

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 29 Aralık 1982 tarihli 36 ncı Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelemesine Dair 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-

1/33/01415

3 Şubat 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelemesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazetede yayımlanmış ve bir örneği ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GEREKÇE

2.10.1981 tarihinde kabul edilen 2529 sayılı Kanun ile, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda değişiklik yapılmıştır.

Bu çerçeve içerisinde, 1447 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi de yeniden düzenlenmiş ve ayrıca müeyyidelenmiştir.

Yürürlüğü ertelenen maddeye göre,

- a) Borsa kotunda bulunmayan esham ve tahviller üzerine borsada iş yapılması,
- b) Borsada kayıtlı olmayan kişi ve kuruluşların menkul kıymet alım ve satımını meslek edinmeleri,
- c) Borsada kayıtlı olanların da bu işlemleri borsa dışında yapmaları veya fiyatlarını borsa dışında teşekkül ettirmeleri yasaklanmıştır.

Sermaye Piyasası Kanununun 1 Şubat 1982 tarihinde yürürlüğe girmesi ve anılan Kanunun öngördüğü Kurulun yeni oluşmuş bulunmasına karşın teşkilatlanmasını henüz tamamlayamamış olması nedeniyle, anılan kanunda belirtilen şekilde «borsa bankerliği» izinleri verilememiştir. Bu durumda, halen bankerlik faaliyetlerinde menkul kıymetleri kullanan kuruluşların, borsada işlem yapmaları mümkün olamayacaktır. Bu ise, bu kuruluşların kanuna uyum sağlamalarında sorunlar yaratabileceği gibi, piyasada ani sıkışıklıklara yol açabilecektir. Buna rağmen faaliyet gösterecekler için ağır para cezası uygulanması zorunluluğunu yaratacaktır.

Piyasada olumsuz gelişmelere meydan vermeden, Sermaye Piyasası Kanunundaki intibakların sağlanabilmesi için 2529 sayılı Kanunla değiştirilen 26 ncı maddenin 1 yıl süre ile ertelenmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/466

Karar No. : 220

4 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 29 Aralık 1982 tarihli 36 ncı Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen «1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Bilindiği gibi, 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 13.1.1982 tarihli ve 2578 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 1.2.1982 tarihinde kararlaştırılmış ve 3.2.1982 günlü ve 17594 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

36 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, 1447 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihinin 1.2.1983 yılına ertelenmesi, «Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemlerinin Düzenlenmesi ve Gerekirse Tasfiyesi ve Bunlara Para Yatırılmış Olanların Haklarının Güvence Altına Alınması» amacıyla Bakanlar Kuruluna 1 yıl süreyle Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisini veren 2578 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak yapılmıştır.

36 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin konusu, yukarıda da değinildiği üzere, 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihinin 1 yıl ertelenmesidir. 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ise; 1447 sayılı Kanunun 26 ncı maddesini değiştirmektedir. Şöyleki, bu madde;

«Borsa Kotunda bulunmayan esham ve tahviller üzerine borsada iş yapılması, borsada kayıtlı olmayan kişi ve kuruluşların menkul kıymet alım ve satımını meslek edinmeleri ve borsada kayıtlı olanların da bu işlemleri borsa dışında yapmaları veya fiyatlarını borsanın dışında teşekkül ettirmeleri yasaktır.

Bu yasağa uymayanlar hakkında borsa meclisince fiilin önem ve mahiyetine göre 50 bin liradan 200 bin liraya kadar para cezası uygulanır ve bunlar 1 ay süreyle borsa salonuna girmekten menolunurlar.» hükmünü ihtiva etmektedir.

36 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bu maddenin yürürlük tarihinin 1 yıl ertelenmesi amaçlanmıştır. Şöyleki; bilindiği üzere, sermaye piyasasına ilişkin düzenlemelerin uygulanması henüz geçiş safhasındadır. Bu safhanın hemen başında sermaye piyasası ile ilgili bütün müesseseler yerli yerine oturtulup, işlerliğe kavuşturulmadan menkul kıymetler üzerine olan faaliyetler nedeniyle borsada meydana gelecek yığılmaların yaratacağı sakıncalar gözönünde tutularak maddenin ertelenmesi cihetine gidilmiştir.

Hükümet bu amaca yönelik, tasarruf sahiplerinin haklarını korumak bakımından, faaliyetteki bankerlerin durumlarının tehlikeye girmemesi için gerekli olan bu düzenlemeyi yapmıştır.

Kanun Hükmünde Kararname, önce Danışma Meclisinin; İktisadi İşler Komisyonunda görüşülerek aynen kabul edilmiş, daha sonra Mali İşler Komisyonunda görüşülen tasarı Anayasanın 64 üncü maddesine aykırı olduğu ve 2578 sayılı Yetki Kanununun kapsamına girmediği görüşüyle reddedilmiştir. Danışma Meclisi Genel Kurulu red raporunu benimsemediğinden tasarı komisyona iade edilmiş, bu kez komisyonda; Kanun Hükmünde Kararname tasarıya dönüştürülerek Hükümetten gelen şekliyle benimsendiğinden, Danışma Meclisi Genel Kurulunca bu metin aynen kabul edilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda tasarı Komisyonumuzca da olumlu bulunduğundan Danışma Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Hüsni KÜÇÜKAHMET
E. Amiral

Başkan Yardımcısı
Haşmet YURTAL
Mly. Kd. Alb.

Kâtip Üye
Tahsin EKİNCİ
Mly. Kd. Bnb.

Üye
Güven BOŞGELMEZ

Üye
Mehmet KAMILOĞLU

Üye
Doğan KAYRAN

HÜKÜMETİN TEKLİFİ
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME METNİ

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarihli ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihinin ertelenmesi; 13.1.1982 tarihli ve 2578 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 1.2.1982 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarih ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihi 1.2.1983 tarihine ertelenmiştir.

Yürürlük :

MADDE 2. — Bu Kanun Hükmünde Kararname 1.2.1982 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 3. — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan Evren
Orgeneral
Devlet Başkanı

Başbakan
B. Uluşu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı V.
K. Erdem

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Mentek

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Millî Güvenlik Konseyi (S. Sayısı : 522)

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 Tarihli ve 2529 Sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin Yürürlük Tarihinin Ertelenmesine Dair 36 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.10.1981 tarih ve 2529 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yürürlük tarihi 1.2.1983 tarihine ertelenmiştir.

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük :

MADDE 2. — Bu Kanun 1.2.1982 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme :

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.



Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/430; M. G. Konseyi : 1/459)

(D. Meclisi S. Sayısı : 243)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-1906 (1/430)/1507

23 Aralık 1982

Konu : Kanun Tasarısı.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 22 Aralık 1982 tarihli 33 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 tarihli ve 358 sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 tarihli ve 1608 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 18/101-1205/03704

20 Mayıs 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.5.1982 tarihinde kararlaştırılan «Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

1. Avrupa Konseyi İskân Fonu başlangıçta yalnızca millî mültecilerin iskân sorunlarına çözüm bulmak üzere kurulmuş iken daha sonra üye ülkelerin altyapı projeleri de dahil olmak üzere tüm sosyo - ekonomik karakterli projeleri finanse etmeye başlamıştır.

Son yıllarda dünya ekonomisinde görülen hızlı gelişmeler, ülkelerin likidite ve finansman ihtiyaçlarını artırmış bulunmaktadır. Bu nedenle, Fon'a üye ülkelerin Fon'dan kredi talepleri son yıllarda sürekli artmış ve İskân Fonu, Kuruluş Statüsünün V inci ve VI ncı maddeleri hükmünde tespit edilen kredi ve garanti işlemlerini yürütebilmek için, üye ülkelerin katılma paylarını günün ekonomik koşullarına göre ayarlamak gereğini duymuştur.

İskân Fonu'nun programında yer alan projelerin finansmanını yerine getirebilmesi için zorlanmak durumundadır. Ancak İskân Fonu, üye ülkelerin katılma payları ve rezervler toplamının 15 katı kadar ikraz sağlayabildiğinden katılma paylarının artırılması gerekli olmaktadır.

2. İskân Fonu'nun başlangıç sermayesi 10 milyon \$ dır.

Bilahare, Fon, sermayesini 1.1.1979 tarihinden itibaren iki katına çıkarmış daha sonra Fon Direktörler Komitesi 17.7.1981 tarihinde 2 nci bir sermaye artırımına gidilerek 31.12.1982 tarihinden geçerli olmak üzere sermaye zorunlu olarak mevcut taahhüt edilmiş sermayenin % 62.5 tutarında ve ek olarak da 2,5 katı tutarında artırılmış bulunmaktadır.

Bu artırımlar sonucu İskân Fonu'nun toplam nominal sermayesi 77 967 000 \$ olmaktadır.

Bu son sermaye artırımını ile ülkemiz herbiri 1 000 \$ değerinde 6435 oya sahip olmaktadır. Böylece, Türkiye'nin İskân Fonunda katılma payı toplam 6 435 000 \$ a ulaşmış olmaktadır. Bu tutarın 780 000 \$ ı fiilen ödenmiş ve 2 730 000 \$ ı da ihtiyat akçelerimizle ödenmiş olacaktır. Diğer bir deyişle İskân Fonu'na ülkemizce ödenebilecek toplam katılma payı tutarı yalnızca 2 925 000 \$ dır.

Diğer taraftan Fon kredi ve garanti işlemlerini yürütemez duruma gelmediği sürece, sözkonusu sermaye artışı için Türkiye'nin herhangi bir ödemede bulunması sözkonusu değildir.

Ancak 1.1.1979 tarihinden geçerli olan ilk sermaye artışı için apel yapıldığında ödenmek üzere 1981 yılı bütçesine konulan ve daha sonra 1982 yılı bütçesine aktarılan 780 000 \$ ın apel yapılır yapılmaz ödenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle kanun tasarısının düzenlenmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/459

Karar No. : 219

4 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 22 Aralık 1982 tarihli 33 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, «Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Bilindiği gibi, Millî Mültecilerin iskân sorunlarına çözüm bulmak amacıyla kurulmuş bulunan fon, daha sonra genişlemek suretiyle üye ülkelerin sosyo-ekonomik altyapı projelerini finanse edecek şekilde gelişmeler kaydetmiştir. Bu gelişmenin tabii sonucu olarak fondan kredi talepleri artmıştır. Gerekli kredi ve garanti işlemlerinin yürütülebilmesi için bu defa üye ülkelerin katılma paylarının günün şartlarına göre ayarlanmasında yarar görülmüştür.

İskân Fonu'nun başlangıç sermayesi 10 milyon Dolar'dır. Tasarının gerekçesinde de açıklandığı üzere, başlangıç sermayesi zaman zaman yapılan artırımlar sonucunda toplam nominal sermaye olarak 77 967 000 Dolar olmuştur. Son sermaye artırımıyla Türkiye herbiri 1 000 Dolar değerinde 6 435 oya sahip olmaktadır.

Bu tutarın 780 000 Doları fiilen, 2 730 000 Doları da ihtiyat akçelerimizle ödenmiş olacaktır.

Peşin ödeme ve ihtiyat akçeleri dışında ülkemizin Fon'a ödeyeceği 2 925 000 Dolar tutarındaki avans miktarını belirleyen tasarı Komisyonumuzca da olumlu bulunduğundan Danışma Meclisinden geldiği şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Hüsnü KÜÇÜKAHMET

E. Amiral

Başkan Yardımcısı

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Kâtip Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

Üye

Güven BOŞGELMEZ

Üye

Mehmet KÂMILOĞLU

Üye

Doğan KAYRAN

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — 11.7.1972 tarihli ve 1608 sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına ek üçüncü protokolün ekleri arasına dahil edilen Avrupa Konseyi İskân Fonuna üye devletlerin katılma paylarına dair cetvelde Türkiye'nin 780 000 \$ olarak yer alan katılma payı 6 435 000 \$ a çıkarılmıştır.

Avrupa Konseyi İskân Fonuna katılma payı olarak yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak yerine getirilebilir.

Bu avansların toplamı 2 925 000 ABD dolarını geçemez.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11 . 5 . 1982

Başbakan

B. Uluşu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı V.

M. Turgut

Adalet Bakanı

C. Mentek

Maliye Bakanı V.

K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. B.

Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı

Dr. Ş. Tüten

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztrak

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. A. Bozer

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

M. Turgut

Köy İşleri ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Enerji ve Tabii Kay. B.

F. İlkel

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

Millî Güvenlik Konseyi (S. Sayısı : 523)

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 11.7.1972 tarihli ve 1608 sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına ek üçüncü protokolün ekleri arasında dahil edilen Avrupa Konseyi İskân Fonu'na üye devletlerin katılma paylarına dair cetvel'de Türkiye'nin 780 000 ABD Doları olarak yer alan katılma payı 6 435 000 ABD Dolarına çıkarılmıştır.

Avrupa Konseyi İskân Fonu'na katılma payı olarak yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak yerine getirilebilir.

Bu avansların toplamı 2 925 000 ABD Dolarını geçemez.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

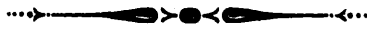
BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek 11.7.1972 Tarihli ve 1608 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.





MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 516

4.1.1961 Gün ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/570; M. G. Konseyi : 1/468)

(D. Meclisi S. Sayısı : 275)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2929 (1/570) 3137

6 Ocak 1983

Konu : Kanun Tasarısı.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 6 Ocak 1983 tarihli 39 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 4.1.1961 gün ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : K. K. T. D. 18/101 - 1376/07307

1 Aralık 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 11 . 1982 tarihinde kararlaştırılan «4 . 1 . 1961 Gün ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

4.1.1961 GÜN VE 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI VE GEREKÇELERİ

GENEL GEREKÇE

12 Eylül 1980 sonrası dönemde Millî Güvenlik Konseyince, Türk Vergi Kanunlarında ihtiyaç duyulan değişiklikler yapılmış ve getirilen hükümlerle vergide verim, etkinlik ve adaletin sağlanmasına çalışılmış, bunun yanında vergileme ve vergi güvenliğine ilişkin müessese ve kuralların günün şartlarına uygun şekilde yeniden düzenlenmesi ve vergi kaybını önleyici metot ve esasların getirilmesi amaçlanmıştır.

Vergi Usul Kanununda bu amaçlarla 2365 ve 2686 sayılı Kanunlarla yapılan gerekli düzenlemelere rağmen, bazı noksanlıkların madde gerekçelerinde de belirtildiği şekilde giderilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Giderilmesine ihtiyaç duyulan noksanlıklar yanında bu tasarı ile ayrıca amortisman sisteminde değişiklikler yapılmakta ve yeniden değerlemeye imkân verilmektedir.

Amortisman sistemi, enflasyonist dönemlerde işletmelerin aktiflerinde kayıtlı sabit kıymetler üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek amacıyla yeniden düzenlenmektedir. Bu şekilde yeniden değerlendirme bir kez yapılacak ve ilerideki yıllarda, getirilen amortisman sistemi ile fiyat hareketleri arasında uyum sağlanmış olacaktır.

Bilindiği üzere, ekonominin sağlıklı geliştiği dönemlerde iktisadi işletmeler aktiflerini yeni bir değerlemeye tabi tutmak gereğini duymazlar. Enflasyon oranlarının düşük seyrettiği, yani fiyat artış hızının gelirler büyüme hızından geri kaldığı dönemlerde de, yeniden değerlendirme pek zarurî olmayabilir. Amortisman tabi değerler için tam karşılık ayrılamaması, sonuçta gelirden alınan vergi yükünün bir miktar ağırlaştırılmış olması anlamını taşır. Mükelleflerin bu yoldan gizli vergilenmeleri de, işletmelerin çaresizliğe düşmeleri sonucunu vermez. Ancak fiyat artış hızının gelirin büyüme hızının üstünde bir seyir takip etmesi devamlı bir hal aldığından gelirden alınan vergiler enflasyon vergisine dönüşmüş olur. Yani gerçekte bir gelir olmadığı halde enflasyonist büyüme, gelirmiş gibi vergilenmeye başlar. Bu halin bir iki yıl için vaki olup, tekrar istikrarlı bir ekonomik hayata dönülmesinde, gelir üzerinden vergi verenler, o yıllarda yüksek vergi ödemiş olmayı kabul ederek aktiflerin yeniden değerlemesini istememiş olabilirler. On yıllık bir sürede sabit fiyatlarla önemli bir büyüme göstermeyen gelir cari fiyatlarla % 100'ün üzerinden bir büyüme göstermiş olursa, bu sürede vergilenecek gelir az olduğu halde, yüksek gelir vergisi ödemeye devam eden iktisadi işletmelerin varlıkları, giderek küçülerek sıfır seviyesine kadar düşmüş olabilir.

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu durum, tam anlamıyla son temas ettiğimiz haldedir. Sanayi ve tarım malları üreticilerinin yaptıkları yatırımlardan sağladıkları gelirler, son on yılda fiyat artış hızı yıllık ortalamasının % 25 civarında olması nedeniyle ve sabit fiyatlarla gelirler de % 5 civarında büyümüş olduklarından tamamıyla bir enflasyon vergisine tabi olmuşlardır. Başka bir deyimle, 1972 Toptan Eşya Fiyat Endeksi ortalaması 100 kabul edilince 1973 - 1982 yıllarında sırasıyla 120, 156, 172, 199, 247, 377, 618, 1280, 1752 ve 2278 olmuştur. Bu global endekse ulaşan fiyatlar, yıldan yıla 1973 - 1982 süresindeki on yılda sırasıyla % 20, 30, 10, 16, 24, 53, 64, 107, 37 ve 30 oranlarında yükselmiş bulunmaktadır.

Bu durumda işletmelerin tekrar sağlığa kavuşmaları ancak sabit kıymetlerinin yeniden değerlendirilmesiyle mümkün olur. Çoğu batı ülkelerinde fiyat artış hızı % 5'e ulaştığında vergi mükellefleri yeniden değerlendirme yapabilme hakkına sahiptir. Türkiye 1960'lı yılların sonunda yeniden değerlendirme ihtiyacını duymuş ve Vergi Usul Kanununun geçici 11 inci maddesi kanunlaştırılmıştır.

Vergi Usul Kanununun geçici 11 inci maddesi, vergi kaybindan çekinerek değerlemenin vergilenecek yapılması esasını kabul etmiştir. Bilahare değerlemenin yeni bir vergileme değil, vergilemedeki adaletsizliğin giderilmesi için yapılacak bir operasyon olduğu tespit edilerek, Maliye Bakanlığı maddenin uygulaması için hareketsiz kalmıştır.

Ekonomiye istikrar kazandırmak, pazar ekonomisinin şartları iade edilerek enflasyonist baskıları tümüyle gidermek amacıyla 24 Ocak 1980 günü ilan edilen program gereği hükümetler gerçek döviz kuru, gerçek faiz, serbest rekabet fiyatı ve gerçek gelir politikası uygulamasına girişmiş bulunmaktadır. Böyle bir durumda enflasyonist aşırı talebin kısılması sanayi işletmelerinin enflasyonist yüksek kârlar elde etmeleri yolunu tıkamıştır. Şimdi yapılacak işlerden biri de işletmelere gerçek varlıklarını yeniden kazandırmak olmalıdır. Aksi takdirde

bugünkü sanayi yapımızla dünya pazarları için üretim yapmak, yani serbest piyasa rekabet düzeyine ulaşmak imkânı yoktur.

Yeniden Değerleme kaçınılmaz olunca; bunun kamu gelirleri fazla aşındırılmadan, işletmelere sağlık kazandırılması yolu bulunarak yapılması gerekir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Kanununun 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, Vergi İnceleme Elemanları düzenlenen raporlar üzerine re'sen vergi tarhi için Takdir Komisyonlarında karar alma zorunluluğu kaldırılmaktadır. Kaldı ki, değişiklik yapılmadan önce de Takdir Komisyonları inceleme raporlarında önerilen miktarları dikkate almak suretiyle matrah takdir etmekteydiler. Yapılmış olan bu değişiklik sayesinde vergi incelemesi sonucu vergi ziyanına sebebiyet verdiği tespit edilen mükelleflerin vergisinin daha hızlı salınmasına imkân verilmektedir.

Ayrıca, vergi beyannamelerini ek süre geçtikten sonra veren tüm beyannameli mükellefler için gerek beyan üzerinden gerekse re'sen tarhiyat yapabilmek imkânı sağlanmış bulunmaktadır. Zira, değişiklikten önceki duruma göre madde hükmü sadece gelir vergisi mükelleflerine uygulanabiliyordu.

Madde 2. — Bu madde ile, mükelleflerin vergi mahkemesine haksız olarak dava açmalarını önlemek üzere, nihai olarak haksız çıkılan miktar ile oranlı olarak 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanacak tecil faizi alınması yoluna gidilmesi öngörülmektedir.

Madde 3. — Yapılan değişiklik ile, defter ve belge kullanımını disiplin altına alma yönünden önceki mevcut hükümlere ilaveten vergilendirme olayının incelenmesi ve araştırılmasına ışık tutacak olan defter ve düzenlenecek belgeler ile bunlara ek olarak tutulması ve düzenlenmesi uygun görülen defter ve belgeleri bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya ve üçüncü şahıslara bastırıp dağıtıtmaya Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Ayrıca düzenlenecek belgelerin üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak ceza şartlarının Resmî Gazete'de yayımlanacak yönetmelik ile belirleneceği hükmü getirilmektedir.

Madde 4. — Bu madde ile 313 üncü maddenin birinci fıkrası, amortisman sisteminde yapılan değişikliğe uygunluk sağlamak amacıyla değiştirilmiştir. Yapılan değişiklik, bu fıkra metninde yer alan «bunların kullanılacakları süre zarfında» deyiminin «bu Kanun hükümlerine göre» şekline dönüştürülmesinden ibarettir.

Madde 5. — Bu madde ile normal amortisman ayrılmasında, uygulanan sistem, enflasyonun etkilerini azaltmak amacıyla değiştirilerek, iktisadi kıymetlerin % 25 nispetinden fazla olmamak üzere mükelleflerce serbestçe tespit edilecek nispetler üzerinden yok edilmesi imkânı tanınmıştır.

Ancak, bina ve arazi ile % 25 nispetinden daha yüksek bir nispetle amortisman tabi tutulacak iktisadi kıymetlerin tespiti Maliye Bakanlığınca yapılacaktır.

Madde 6. — Bu madde ile günün ekonomik şartları da göz önünde tutulmak suretiyle sabit kıymetlerin daha kısa sürede amorti edilebilmeleri ve enflasyonist etkilerden uzak tutulabilmeleri amacıyla Azalan Bakiyeler Usulüyle Amortismanın üst sınırı % 50'ye çıkarılmıştır. Bu şekilde sabit kıymetler kısa sürede amorti edileceklerinden yeniden değerlemeye de ihtiyaç kalmayacaktır.

Madde 7. — Bu madde ile 318 inci maddenin ikinci fıkrası, amortismanla ilişkin daha önceki maddelerde yapılan değişikliklere paralel olarak değiştirilmiş, ayrıca bir fıkra ilave edilmek suretiyle amortismanlarla ilgili diğer hususları hesaba alarak Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Madde 8. — Bu madde 315 inci maddede yapılan değişikliğe uygunluk sağlanması amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 9. — 2577 sayılı Kanununun 63 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılmış olan 379 uncu madde yerine bu madde ile yeni bir hüküm getirilerek, idari yargı organlarında istekleri üzerine vergi inceleme elemanları ile malî müşavirlerin dinlenmelerine imkân tanınmaktadır.

Madde 10. — 1970 yılından itibaren ülke ekonomisinde görülen hızlı gelişme ve kurumlaşmanın yanında fiyatlar genel seviyesinin de hızla yükselmeye başlaması, işletmelere dahil iktisadî kıymetlerin yeniden değerlemeye tabi tutulmasını zorunlu hale getirmiştir. Zira, fiyatlar genel seviyesindeki artış, aktif kıymetlerin ikame fiyatlarının da yükselmesine neden olduğundan Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aktif kıymetlerin maliyet bedelleri üzerinden ayrılan amortismanların oluşturduğu fonlarla bu kıymetlerin yenilenmesine imkân bulunmamaktadır.

Ticaret Bakanlığınca yayımlanan Toptan Eşya Fiyatları yıllık ortalama fiyat artışları dikkate alınarak katsayılar saptanmış ve madde metnine dahil edilmek suretiyle yeniden değerlemeye ilişkin geçici 11 inci madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 11. — Vergi Usul Kanununda yazılı defter ve belgelerin bedeli mukabilinde basıp dağıtma yetkisi Maliye Bakanlığınca tanındığından faturalar değerli kâğıtlar kapsamından çıkarılmakta ve uygulamada meydana çıkacak mükerrerlikler ortadan kaldırılmaktadır.

Geçici Madde — 31.12.1982 tarihinden önce aktife giren iktisadî kıymetler için yeniden değerlendirme yapma imkânı tanındığından, bu madde ile amortisman konusunda yapılan değişikliklerin 31.12.1982 tarihinden sonra aktife giren iktisadî kıymetler hakkında uygulanması öngörülmüştür.

Madde 12. — Yürürlük ile ilgilidir.

Madde 13. — Yürütme ile ilgilidir.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/468

Karar No. : 221

7 Ocak 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen «4.1.1961 gün ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzda incelenmiştir.

Tasarı genel olarak olumlu bulunmuş ve Danışma Meclisince kabul edilen metnin müzakeresine geçilmiştir.

Kanun, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli tablonun 14 numaralı bendini kaldıran hüküm ihtiva etmekte olduğundan Kanunun başlığı «210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda» ibaresi eklenmek suretiyle kapsamına uygun hale getirilmiştir.

1 inci madde redaksiyon değişikliği ile kabul edilmiştir.

2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

3 üncü madde; uygulama kolaylığı ve ifade açıklığı sağlamak üzere redaksiyona tabi tutulmak ve bir fıkraya eklenmek suretiyle kabul edilmiştir.

4, 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeler redaksiyon değişikliği ile kabul edilmiştir.

10 uncu ve 11 inci maddelerde yer alan hadler kelimesine «maktu» sıfatı eklenmiş; % 10 nispi haddin, madde kapsamında ve dolayısıyla artırma yetkisi içinde olmadığı hususuna açıklık getirilmek suretiyle madde kabul edilmiştir.

12 nci madde, çerçeve maddede atıfta bulunulan ek 3 üncü maddenin Vergi Usul Kanunundaki yerinin belirlenmesine açıklık getirilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

13 üncü madde redaksiyon değişikliği ile kabul edilmiştir.

14 üncü madde, dar mükellefler kapsam dışında bırakılacak şekilde yeniden düzenlenmiş; bu arada Gelir Vergisi Kanununda 2772 sayılı Kanunla yapılmış bulunan değişiklik nazara alınmak suretiyle hükümet tasarısındaki esaslar benimsenmek, 5 numaralı bentte bankaların özel durumları dolayısıyla gereken kısıtlayıcı hüküm eklenmek, 6 numaralı bentte, fon hesabında tutulan değer artışlarının, Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanunu bakımından tabi tutulacağı statüyü belirleyici hüküm getirilmek, vergilendirilmesi gereken değer artışları konusuna açıklık getirmek üzere 7 numaralı bent ilave edilmek, diğer bent numaralarında yeni düzenlemeye göre icabeden değişiklikler yapılmak suretiyle madde, redakte edilerek kabul edilmiştir.

15 inci madde redaksiyon değişikliği ile kabul edilmiştir.

Geçici madde, değişen madde numaraları düzeltilerek kabul edilmiştir.

16 ve 17 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arz olunur.

Başkan

Hüsnü KÜÇÜKAHMET

E. Amiral

Başkan Yardımcısı

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Kâtip Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

Üye

Güven BOŞGELMEZ

Üye

Mehmet KÂMİLOĞLU

Üye

Doğan KAYRAN

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4.1.1961 Gün ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 30 uncu maddesinin bir ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Resen vergi tarhi, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter kayıt ve belgelere veya kanunî ölçülere dayanılarak tespitine imkân bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilecek olan veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunmasıdır. İnceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen matrah veya matrah farkı resen takdir olunmuş sayılır.»

«Vergi beyannamelerini ek süre geçtikten sonra vermiş olanlara bu beyannamelerinde gösterdikleri matrah üzerinden gerekli tarhiyat yapılır ve mükellefin beyanından fazla bir matrah hesaplandığı takdirde bu fark için resen vergi tarh olunur.»

MADDE 2. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2686 sayılı Kanunla değişik 112 nci maddesinin 3 numaralı bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Şu kadar ki, açtıkları dava sonucunda haksız çıkan mükellefler, ihtilaflı kısmın kesinleşen ve ödenmemiş olan miktarı üzerinden ihtilafla ilgili vergi alacağının doğduğu vergilendirme dönemini takip eden aydan başlamak üzere 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tecil faizi ödemek mecburiyetindedirler.»

MADDE 3. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetki :

Mükerrer Madde 257. — Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgeler ile bunlara ek olarak tutulması ve düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva edeceği hususları belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya; bunlar için tasdik, muhafaza ve ibraz mecburiyeti koymaya ve kaldırmaya, bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya ve üçüncü şahıslara bastırıp dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya ve makineli kasa kullandırmaya yetkilidir.

Bu Kanuna göre düzenlenecek belgelerle bunlara ek olarak düzenlenecek belgelerin, üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, şart, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak cezaî şartlar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmî Gazetede yayımlanacak yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 4. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 313 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayri menkullerle 269 uncu madde gereğince gayri menkul gibi değerlendirilen iktisadî kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.»

MADDE 5. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 315 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Normal Amortisman :

Madde 315. — Mükellefler amortismanına tabi iktisadî kıymetlerinin değerini, % 25 nispetinden fazla olmamak üzere, serbestçe tespit ettikleri nispetler üzerinden yok ederler.

Ancak, bina ve arazi ile % 25 nispetinden daha yüksek bir nispetle amortismanına tabi tutulacak iktisadî kıymetlerin değeri, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunan nispetler üzerinden yok edilir.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 6. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 315 inci maddesinin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Bu usulde uygulanacak amortisman nispeti % 50'yi geçmemek üzere normal amortisman nispetinin 2 katıdır.»

MADDE 7. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 318 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunan amortisman nispetleri gerektiğinde değiştirilebilir.»

«Maliye Bakanlığı amortismanlarla ilgili diğer hususları tespite yetkilidir.»

MADDE 8. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 319 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mükellefler, 315 inci maddeye göre tespit edilen nispetleri aşmamak şartıyla, amortismanları diledikleri nispetler üzerinden hesaplayabilirler; şu kadar ki, uygulamaya başladıkları amortisman nispetlerini müteakip faaliyet yıllarında değiştiremezler.»

MADDE 9. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2577 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile kaldırılan 379 uncu maddesi yerine aşağıdaki madde getirilmiştir.

«MADDE 379. — Danıştay ve vergi mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda istekleri üzerine vergi davasına konu olan tarhiyatın dayanağı incelemeyi yapmış olan inceleme elemanı veya mükellefin malî müşaviri de dinlenebilir.

MADDE 10. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 205 sayılı Kanunla eklenen geçici 11 inci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici Madde 11. — Bilanço esasına göre defter tutan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (İmtiyazlı şirketler hariç, kollektif, âdi komandit ve âdi şirketler dahil) bilançolarına dahil amortisman tabi iktisadî kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları, 1982 hesap dönemi sonu itibarıyla aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler. Şu kadar ki, İktisadî Devlet Teşekküllerinin yeniden değerlendirme yapmaları zorunludur.

1. Değeri 5 000 lirayı geçmeyen iktisadî kıymetler, iktisadî kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan kur farkları, sinema filmleri, âlameti farika hakları, peştemallıklar, özel maliyet bedelleri, ilk tesis ve taazzuv giderleri, organizasyon, etüt ve arama giderleri ile mahiyetleri ve amortisman süre ve tarzları itibarıyla bunlara benzeyen sair aktif kıymetler yeniden değerlendirme kapsamına girmezler.

2. İktisadî kıymetler ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanlar, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifine dahil edildikleri yıla ait katsayı ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükelleflerin bilançolarına bu dönemler içinde dahil ettikleri iktisadî kıymetlerin ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanların değerlendirilmesinde, özel hesap dönemlerinin kapandığı takvim yıllarına ait katsayılar esas alınır.

Gayrimenkullerin yeniden değerlendirilmesinde 1983 genel beyan döneminde beyan edilecek vergi değeri esas alınır.

3. Yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışı, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir.

Değer artışı, amortisman tabi iktisadî kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden önceki net bilanço aktif değerlerinin, bu kıymetlere katsayı tatbikinden sonra bulunacak net bilanço aktif değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur.

Net bilanço aktif değeri, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanın tanzili suretiyle bulunan miktarı ifade eder.

Bu değerlerin tespitinde, 320 nci maddenin son fıkrasına göre ayrılmış sayılan amortismanlar da fiilen ayrılmış kabul edilir.

(Hükümetin Teklifi)

4. a) Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri (Kollektif, âdi komandit ve âdi şirketler dahil) bilançolarını yeniden değerlemeleri halinde değer artışını pasifte özel bir fon hesabında tutarlar ve iktisadî kıymetlerin değerlemeden önceki değerleri üzerinden amortisman ayırmaya devam ederler.

b) Kurumlar Vergisi mükellefleri, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışının tamamını sermayelerine ilave edebilirler. Bu suretle sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Değerleme yapılan kuruma iştirak eden işletmelerin aktifinde bu nedenle meydana gelen artışlar ise pasifte özel bir karşılık hesabında gösterilir ve bu karşılık sermayenin cüzü addolunur. Karşılık hesabında gösterilen değer artışı sermayeye eklenebilir. Bu işlemler kâr dağıtımını sayılmaz.

Amortismanına tabi sabit kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan kurumlar yeniden değerlemenin yapıldığı hesap dönemini takip eden hesap döneminden itibaren sabit kıymetlerini yeni değerleri üzerinden itfa ederler. Şu kadar ki, gayri menkuller yeniden değerlemeden önceki kıymetleri üzerinden amortismanına tabi tutulur.

5. Değer artışının bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulması halinde bu miktar 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinin ve 7129 sayılı Bankalar Kanununun 2 nci maddesinin 3 üncü bendinin uygulanmasında ödenmiş sermaye gibi addolunur.

6. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin her birine isabet eden değer artışları ile bunların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında müfredatlı olarak gösterilir.

7. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin satışı halinde bunlara isabet eden değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

8. 31 . 12 . 1982 tarihi itibariyle yapılacak değerlemede esas alınacak katsayılar şunlardır :

1982 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	1
1981 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	2
1980 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	3
1979 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	4
1978 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	5
1977 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	6
1976 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	7
1975 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	8
1974 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	9
1973 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	10
1972 ve önceki yıllarda aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	11

9. Yeniden değerlemeye ilişkin diğer hususları tespate Maliye Bakanlığı yetkilidir.»

Kaldırılan Hüküm :

MADDE 11. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli Değerli Kâğıtlar Tablosunun 14 numaralı bendi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleriyle Vergi Usul Kanununun 313, 315, mükerrer 315, 318 ve 319 uncu maddelerinde yapılmış olan değişiklikler 31 . 12 . 1982 tarihine kadar aktive giren iktisadî kıymetler için uygulanmaz ve bunlar hakkında eski hükümlere göre amortisman ayrılmasına devam olunur.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük :

MADDE 12. — Bu Kanun hükümleri yayını tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 13. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

25.11.1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Mentek

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı V.
Dr. T. Önalp

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

İmar ve İskân Bakanı V.
M. R. Güney

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

4.1.1961 Gün ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 30 uncu maddesinin bir ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Resen vergi tarhi, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter kayıt ve belgelere veya kanunî ölçülere dayanılarak tespitine imkân bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilecek olan veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunmasıdır. İnceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen matrah veya matrah farkı resen takdir olunmuş sayılır.

«Vergi beyannamelerini ek süre geçtikten sonra vermiş olanlara bu beyannamelerinde gösterdikleri matrah üzerinden gerekli tarhiyat yapılır ve mükellefin beyanından fazla bir matrah hesaplandığı takdirde bu fark için resen vergi tarh olunur.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun 40 ıncı maddesine aşağıdaki 4 No.lu bent eklenmiştir.

4. Götürü ticarî kazançların Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 123 üncü maddesi uyarınca artırılması halinde, yeni takdirler yapılmaya kadar, takdir komisyonlarınca tespit edilen her bir dereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına artış oranında ilave yapılır.

MADDE 3. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 112 nci maddesinin 3 numaralı bendine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

Şu kadar ki, açtıkları dava sonucunda haksız çıkan mükellefler, ihtilaflı kısmın kesinleşen ve ödenmemiş olan miktarı üzerinden, vergi mahkemelerinde dava açma süresinin son gününü takip eden aydan başlamak üzere 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tecil faizi ödemek mecburiyetindedirler.

MADDE 4. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

Bakanlar Kurulu yukarıdaki bentlerde belirtilen maktu hadleri her birinde ayrı ayrı üç katına kadar artırmaya yetkilidir.

MADDE 5. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetki :

Mükerrer. Madde 257. — Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgeler ile bunlara ek olarak tutulması ve düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva edeceği hususları belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya; bunlar için tasdik, muhafaza ve ibraz mecburiyeti koymaya ve kaldırmaya, vergi güvenliği açısından lüzum göreceği belgeleri bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya veya üçüncü şahıslara bastırıp dağıtırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya ve makineli kasa kullandırmaya yetkilidir.

Bu Kanuna göre düzenlenecek belgelerle bunlara ek olarak düzenlenecek belgelerin, üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, şart, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak cezaî şartlar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmî Gazetede yayımlanacak Yönetmelikle belirlenir.»

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

4.1.1961 Tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 21.2.1963 Tarih ve 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 30 uncu maddesinin bir ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Resen vergi tarhi, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanunî ölçüleri dayanılarak tespitine imkân bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunmasıdır. İnceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen matrah veya matrah farkı resen takdir olunmuş sayılır.»

«Vergi beyannamelerini ek süre geçtikten sonra vermiş olanlara bu beyannamelerinde gösterdikleri matrah üzerinden gerekli tarhiyat yapılır ve mükellefin beyanından fazla bir matrah hesaplandığı takdirde, bu matrah farkı için resen vergi tarh olunur.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun 40 nci maddesine aşağıdaki 4 numaralı bent eklenmiştir.

4. Götürü ticarî kazançların Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 123 üncü maddesi uyarınca artırılması halinde, yeni takdirler yapılınca kadar, takdir komisyonlarınca tespit edilen her bir lereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına artış oranında ilave yapılır.

MADDE 3. — Aynı Kanunun 112 nci maddesinin 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Vergi mahkemesinde dava açma dolayısıyla 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin 8 numaralı bendi gereğince tahsili durdurulan vergilerden taksit süreleri gelmiş olanlar, Vergi mahkemesi kararına göre hesaplanan vergiye ait ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Şu kadar ki, açtıkları dava sonucunda haksız çıkan mükellefler, ihtilaflı kısmın kesinleşen ve ödenmemiş olan miktarı üzerinden, vergi mahkemelerinde dava açma süresinin son gününü takip eden aybaşından itibaren, 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen tecil faizi oranında bir faizi de aynı süre içinde ödemek mecburiyetindedirler.

Dava açılması nedeniyle tahsili duran vergiler mükellefler tarafından istenildiği takdirde davanın devamı sırasında da kısmen veya tamamen ödenebilir.

MADDE 4. — Aynı Kanunun 177 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yukarıdaki bentlerde belirtilen maktu hadlerin herbirini ayrı ayrı üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 5. — Aynı Kanunun mükerrer 257 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yetki :

Mükerrer Madde 257. — Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgeler ile bunlara ek olarak tutulması veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva edeceği hususları belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya; bunlar için tasdik, muhafaza ve ibraz mecburiyeti koymaya ve kaldırmaya, bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya veya üçüncü şahıslara bastırıp dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya ve makineli kasa kullandırmaya yetkilidir.

Bu Kanuna göre düzenlenecek belgelerle bunlara ek olarak düzenlenecek belgelerin, üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, şart, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak cezai şartlar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmî Gazete'de yayınlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 313 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadî kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.»

MADDE 7. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 315 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Normal Amortisman :

Madde 315. — Mükellefler amortismanına tabi iktisadî kıymetlerinin değerini, % 25 nispetinden fazla olmak üzere, serbestçe tespit ettikleri nispetler üzerinden yok ederler.

Ancak, bina ve arazi ile % 25 nispetinden daha yüksek bir nispetle amortismanına tabi tutulacak iktisadî kıymetlerin değeri, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunan nispetler üzerinden yok edilir.»

MADDE 8. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 315 inci maddesinin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Bu usulde uygulanacak amortisman nispeti % 50'yi geçmemek üzere normal amortisman nispetinin 2 katıdır.»

MADDE 9. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 318 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Maliye Bakanlığı, tespit ve ilan ettiği amortisman nispetlerini gerektiğinde değiştirebilir ve amortismanlarla ilgili diğer hususları da tespite yetkilidir.»

MADDE 10. — Aynı Kanunun 344 üncü maddesinin 8 numaralı bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. Bu bentte yazılı hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 11. — Aynı Kanunun mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu bentte yazılı hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 12. — Aynı Kanunun 376 ncı maddeden sonra gelen Ek 3 üncü maddesinin 485 sayılı Kanunla değişik dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı lüzum gördüğü mahallerde birden fazla muvazzaf ve gayrimuvazzaf uzlaşma komisyonları ile ortalama kâr haddi ve gider esaslarıyla ilgili uzlaşma taleplerinin incelenmesi için ayrı uzlaşma komisyonları teşkil ve bu komisyonların kimlerden tereküp edeceğini tayin edebilir.

MADDE 13. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2577 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile kaldırılan 379 uncu maddesi yerine aşağıdaki madde getirilmiştir.

«**MADDE 379.** — Danıştay ve vergi mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda tarafların istekleri üzerine vergi davasına konu olan tarhiyatın dayanağı incelemeyi yapmış bulunan inceleme elemanı ile mükellefin malî müşaviri veya muhasebecisi de dinlenir.»

MADDE 14. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 205 sayılı Kanunla eklenen Geçici 11 inci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici Madde 11. — Bilanço esasına göre defter tutan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (İmtiyazlı şirketler hariç, kolektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarına dahil amortismanına tabi iktisadî kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları,

(Bütçe-Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Aynı Kanunun 313 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadî kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.

MADDE 7. — Aynı Kanunun 315 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Normal Amortisman :

Madde 315. — Mükellefler amortismanına tabi iktisadî kıymetlerinin değerini, % 25 nispetinden fazla olmamak üzere, serbestçe tespit ettikleri nispetler üzerinden yok ederler.

Ancak, arazi ve binalar ile % 25 nispetinden daha yüksek bir nispetle amortismanına tabi tutulacak iktisadî kıymetlerin değeri, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunan nispetler üzerinden yok edilir.

MADDE 8. — Aynı Kanunun mükerrer 315 inci maddesinin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Bu usulde uygulanacak amortisman nispeti % 50'yi geçmemek üzere normal amortisman nispetinin iki katıdır.

MADDE 9. — Aynı Kanunun 318 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı tespit ve ilan ettiği amortisman nispetlerini gerektiğinde değiştirmeye ve amortismanlarla ilgili diğer hususları tespite yetkilidir.

MADDE 10. — Aynı Kanunun 344 üncü maddesinin 8 numaralı bendine aşağıdaki hüküm eklenmiştir. Bu bentte yazılı maktu hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 11. — Aynı Kanunun mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

Bu bentte yazılı maktu hadleri on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 12. — Aynı Kanuna 376 ncı maddeden sonra, 205 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle eklenen 3 üncü bölümün ek 3 üncü maddesine 485 sayılı Kanunla eklenen dördüncü fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı lüzum gördüğü mahallerde birden fazla muvazzaf ve gayrimuvazzaf uzlaşma komisyonları ile ortalama kâr haddi ve gider esasları ile ilgili uzlaşma taleplerinin incelenmesi için ayrı uzlaşma komisyonları teşkil ve bu komisyonların kimlerden terekkep edeceğini tayin edebilir.

MADDE 13. — Aynı Kanunun 2577 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile kaldırılan 379 uncu maddesi yerine aşağıdaki madde eklenmiştir.

Madde 379. — Danıştay ve Vergi Mahkemelerinde yapılacak duruşmalarda, tarafların istekleri üzerine, vergi davasına konu olan tarhiyatın dayanağı incelemeyi yapmış bulunan inceleme elemanı ile mükellefin malî müşaviri veya muhasebecisi de dinlenir.

MADDE 14. — Aynı Kanuna 205 sayılı Kanunla eklenen geçici 11 inci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeniden Değerleme :

Geçici Madde 11. — Bilanço esasına göre defter tutan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri (İmtiyazlı şirketler ve dar mükellefler hariç; kollektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarına dâhil amortismanına tabi iktisadî kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gös-

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

1982 hesap dönemi sonu itibariyle aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler. Şu kadarki, İktisadî Devlet Teşekküllerinin yeniden değerlendirme yapmaları zorunludur.

1. Değeri 5 000 lirayı geçmeyen iktisadî kıymetler, iktisadî kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan kur farkları, sinema filmleri, alameti farika hakları, peştemallıklar, özel maliyet bedelleri, ilk tesis ve taazzuv giderleri, organizasyon, etüt ve arama giderleri ile mahiyetleri ve amortisman süre ve tarzları itibariyle bunlara benzeyen sair aktif kıymetler yeniden değerlendirme kapsamına girmezler.

2. İktisadî kıymetler ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanlar, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifine dahil edildikleri yıla ait katsayı ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükelleflerin bilançolarına bu dönemler içinde dahil ettikleri iktisadî kıymetlerin ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanların değerlendirilmesinde, özel hesap dönemlerinin kapandığı takvim yıllarına ait katsayılar esas alınır.

3. Yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışı, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir.

Değer artışı, amortismanına tabi iktisadî kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden önceki net bilanço aktif değerlerinin, bu kıymetlere katsayı tatbikinden sonra bulunacak net bilanço aktif değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur.

Net bilanço aktif değeri, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanın tenzili suretiyle bulunan miktarı ifade eder.

Bu değerlerin tespitinde, 320 nci maddenin son fıkrasına göre ayrılmış sayılan amortismanlar da fiilen ayrılmış kabul edilir.

4. Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri (Kollektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) ile Kurumlar Vergisi mükellefleri, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışının tamamını sermayelerine ilave edebilirler. Bu suretle sermayeye eklenen değer artışları, işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Değerleme yapılan kuruma iştirak eden işletmelerin aktifinde bu nedenle meydana gelen artışlar ise pasifte özel bir karşılık hesabında gösterilir ve bu karşılık sermayenin cüz'ü addolunur. Karşılık hesabında gösterilen değer artışı sermayeye eklenebilir.

Şirketlerde bu işlemler kâr dağıtımını sayılmaz.

Amortismanına tabi sabit kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler yeniden değerlemenin yapıldığı hesap dönemini takip eden hesap döneminden itibaren sabit kıymetlerini yeni değerleri üzerinden itfa ederler. Şu kadar ki, gayrimenkuller yeniden değerlendirilmeden önceki kıymetleri üzerinden amortismanına tabi tutulur.

5. Değer artışının bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulması halinde bu miktar 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinin ve 7129 sayılı Bankalar Kanununun 2 nci maddesinin 3 üncü bendinin uygulanmasında ödenmiş sermaye gibi addolunur.

6. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin her birine isabet eden değer artışları ile bunların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında müfredath olarak gösterilir.

7. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin satışı halinde bunlara isabet eden değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

8. 31 . 12 . 1982 tarihi itibariyle yapılacak değerlemede esas alınacak katsayılar şunlardır;

1982 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	1
1981 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	2
1980 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	3
1979 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	4
1978 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	5
1977 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	6
1976 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	7

(Bütçe-Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

terilen amortismanları, 1982 hesap dönemi sonu itibariyle aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler. Şu kademeli, İktisadî Devlet Teşekküllerinin yeniden değerlendirme yapmaları zorunludur.

1. Değeri 5 000 lirayı geçmeyen iktisadî kıymetler, iktisadî kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan kur farkları, sinema filmleri, alameti farika hakları, peştemallıklar, özel maliyet bedelleri, ilk tesis ve taazuv giderleri, organizasyon, etüt ve arama giderleri ile mahiyetleri ve amortisman süre ve tarzları itibariyle bunlara benzeyen sair aktif kıymetler yeniden değerlendirme kapsamına girmezler.

2. İktisadî kıymetler ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanlar, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifine dahil edildikleri yıla ait katsayı ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükelleflerin bilançolarına bu dönemler içinde dahil ettikleri iktisadî kıymetlerin ve bu kıymetler için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanların değerlendirilmesinde, özel hesap dönemlerinin kapandığı takvim yıllarına ait katsayılar esas alınır.

3. Yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışı, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir.

Değer artışı, amortismanına tabi iktisadî kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden önceki net bilanço aktif değerlerinin, bu kıymetlere katsayı tatbikinden sonra bulunacak net bilanço aktif değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur.

Net bilanço aktif değeri, iktisadî kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanın tanzili suretiyle bulunan miktarı ifade eder.

Bu değerlerin tespitinde, 320 nci maddenin son fıkrasına göre ayrılmış sayılan amortismanlar da fiilen ayrılmış kabul edilir.

4. a) Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri (Kollektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarını yeniden değerlemeleri halinde, değer artışını pasifte özel bir fon hesabında tutarlar ve iktisadî kıymetlerin değerlendirilmeden önceki değerleri üzerinden amortisman ayırmaya devam ederler.

b) Kurumlar Vergisi mükellefleri, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışının tamamını sermayelerine ilave edebilirler. Bu suretle sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Değerleme yapılan kuruma iştirak eden işletmelerin aktifinde bu nedenle meydana gelen artışlar ise pasifte özel bir karşılık hesabında gösterilir ve bu karşılık sermayenin özünü addolunur. Karşılık hesabında gösterilen değer artışı kurumlar tarafından sermayeye eklenebilir. Bu işlemler kâr dağıtımını sayılmaz.

Amortismanına tabi sabit kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan kurumlar, yeniden değerlemenin yapıldığı hesap dönemini takip eden hesap döneminden itibaren sabit kıymetlerini yeni değerleri üzerinden itfa ederler. Şu kadar ki, gayrimenkuller yeniden değerlendirilmeden önceki kıymetleri üzerinden amortismanına tabi tutulur.

5. Bankalar, yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışlarını, nakit karşılığı hisse senedi ihracı suretiyle sermaye artırımına gidilmesi ve taahhüt edilen pay bedellerinin ödenmesi şartıyla sermayelerine ekleyebilirler. Ancak, her yıl sermayeye eklenecek değer artışı, taahhüt edilen pay bedellerinin ödenen kısmına isabet eden miktarı aşamaz.

5.11.1981 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar sermayelerini artıran bankaların, sözkonusu sermaye artırımları ile ödenen pay bedelleri, bu bent uyarınca nakit karşılığı yapılmış sermaye artırımını olarak kabul ve ödenen pay bedellerine tekabül eden değer artışları sermayeye ilave edilir.

6. Bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulan değer artışları, Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinin uygulamasında ödenmiş sermaye, Bankalar Kanununun uygulamasında ise ihtiyat addolunur.

7. Değer artış fonu, sermayeye ilave dışında herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemin yapıldığı dönemin kazancı sayılarak vergiye tabi tutulur.

8. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin her birine isabet eden değer artışları ile bunların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında müfredatlı olarak gösterilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

1975 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	8
1974 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	9
1973 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	10
1972 ve önceki yıllarda aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	11
9. Yeniden değerlemeye ilişkin diğer hususları tespitte Maliye Bakanlığı yetkilidir.»	

Kaldırılan Hüküm :

MADDE 15. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli Değerli Kâğıtlar Tablosunun 14 numaralı bendi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleriyle Vergi Usul Kanununun 313, 315, mükerrer 315 ve 318 inci maddelerinde yapılmış olan değişiklikler 31 . 12 . 1982 tarihine kadar aktife giren iktisadi kıymetler için uygulanmaz ve bunlar hakkında eski hükümlere göre amortisman ayrılmasına devam olunur.

Yürürlük :

MADDE 16. — Bu Kanun hükümleri 1 . 1 . 1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 17. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bütçe-Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

9. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadî kıymetlerin satışı halinde, bunlara isabet eden değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

10. 31.12.1982 tarihi itibarıyla yapılacak değerlemede esas alınacak katsayılar şunlardır:

1982 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	1
1981 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	2
1980 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	3
1979 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	4
1978 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	5
1977 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	6
1976 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	7
1975 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	8
1974 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	9
1973 yılında aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	10
1972 ve öncelki yıllarda aktifleştirilen amortismanına tabi sabit kıymetler için	11

Yeniden değerlemeye ilişkin diğer hususları tespit etmeye, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için yukarıdaki esaslar dışına çıkan uygulamalar ile devir ve nevi değiştirmeleri önleyici düzenlemeler getirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Kaldırılan Hüküm :

MADDE 15. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli Tablonun 14 numaralı bendi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleriyle Vergi Usul Kanununun 313, 315, mükerrer 315 ve 318 inci maddelerinde yapılmış olan değişiklikler 31.12.1982 tarihine kadar aktive giren iktisadî kıymetler için uygulanmaz. Bunlar hakkında eski hükümlere göre amortisman ayrılmasına devam olunur.

Yürürlük :

MADDE 16. — Bu Kanun hükümleri 1.1.1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 17. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.



MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 510

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/474; M. G. Konseyi : 1/452)

(D. Meclisi S. Sayısı : 226)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü: 06-2314 (1/474/2213

Konu : Kanun Tasarısı

14 Aralık 1982

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 13 Aralık 1982 tarihli 29 uncu Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Vefik KİTAPÇIĞIL

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkanı V

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1292/05566

17 Ağustos 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan, Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 8 . 1982 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları göz önünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülkeyle Hava Ulaştırma anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı tüm Hava Ulaştırma Anlaşmaları, Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Tunus Hükümeti arasında 7 Mayıs 1982 tarihinde Ankara'da bir Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Tunus arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu anlaşma iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Anlaşma onaylanmasının uygun bulunması, zımında Danışma Meclisi'nin takdirine sunulur.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/452

Karar No. : 113

22 Aralık 1982

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulu'nun 13 Aralık 1982 tarihli 29 uncu Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Uluslararası Hava Yollarının ülkemizden geçmesinin sağlayacağı faydalar göz önünde tutularak, iktisadî, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla Hükümetimiz ile Tunus Hükümeti arasında 7 Mayıs 1982 tarihinde Ankara'da bir Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Anlaşma onaylandığı takdirde, Türkiye ile Tunus arasında havacılık konularında teknik işbirliği bilgi alış verişini sağlanabilecek ayrıca iki ülke arasında gelişmekte olan ilişkilerde katkıda bulunmuş olacaktır. Anlaşmanın Ek'inde iki hükümet tarafından tayin edilecek hava yolu işletmelerinin İstanbul-Tunus dışında ara noktalara ve tespit edilecek ileri noktalara uçabilecekleri belirlenmiştir. Ancak söz konusu ara noktalar ve ileri noktalar bilahare iki devletin havacılık makamlarınca tespit olunacaktır.

Komisyonumuz Danışma Meclisince kabul edilen metnin tümünü olumlu bularak, maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Danışma Meclisince kabul edilen 1, 2 ve 3 üncü maddeleri uygun görülerek Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyi'nin tensiplerine arz olunur.

Başkan
Cumhur EVCİL
Tuğg.
İhti. Kom. D. Bşk.

Üye
Taner UZUNAY
Dz. Kur. Yb.
Proje Sb.

Üye
Ali TUYGAN
Denizcilik ve Havacılık
Sorunları Daire Bşk. V.
Dışişleri Bakanlığı

Üye
Aydın UĞURLU
Hava Nak. Daire Bşk. V.
Ulaştırma Bakanlığı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Mayıs 1982 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5.8.1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı V.
A. B. Kafaoğlu

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Mayıs 1982 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**İHTİSAS KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

